

treballem

per una economia més propera

**Pla de Desenvolupament Econòmic
de Sants-Montjuïc 2017-2021**

Més col·laborativa · Més social · Més redistributiva · Més propera · Més solidària · Més plural · Més implicada · Més sostenible

 Ajuntament de
Barcelona

Districte de
Sants-Montjuïc

 Barcelona
Activa

Benvolguts i benvolgudes,

Us presentem el Pla de Desenvolupament Econòmic (PDE) de Sants-Montjuïc 2017-2021. Ha estat elaborat a partir de les propostes que entitats, veïnat i Administració vam fer en el procés del Pla d'Actuació de Districte, així com a partir de grups de treball específics durant el 2017.

El PDE de Sants-Montjuïc és el full de ruta per a la dinamització socioeconòmica dels nostres barris en els pròxims cinc anys. Estableix quines són les dinàmiques que volem revertir al territori (atur i precarietat laboral, gentrificació i manca d'impacte del teixit industrial en la generació d'ocupació del territori), així com quins són els sectors o àmbits que volem potenciar especialment: treball de cures i serveis a les persones; Economia, Social i Solidària; comerç i serveis de proximitat; indústria i economia circular; art i cultura, i esports, lleure i natura.

Volem així contribuir a un model d'economia plural, diversa i sòlida, tant en sectors d'activitat com en matèria de distribució de riquesa, que tingui com a raó de ser la satisfacció de les necessitats de la ciutadania. Per fer-ho, serà indispensable parar especial atenció a aquell veïnat que més pateix la desigualtat social i un sistema injust de distribució de riquesa i oportunitats. Són les persones de més de 45 anys en situació d'atur de llarga durada, joves que no troben ocupació i amb baixa qualificació, dones i altres col·lectius i grups en situació de vulnerabilitat.

Els reptes als barris de Sants-Montjuïc són no només impulsar un teixit industrial generador de recursos per al territori (ocupació, compra i contractació, així com coneixement i expertesa), sinó també un teixit comercial cohesionat i amb alt impacte comunitari i una Economia Social i Solidària forta i enxarxada. També hem de visibilitzar les cures i reconèixer la contribució que tenen a la generació de riquesa i benestar. I finalment, cal oferir oportunitats formatives al jovent per millorar-ne l'ocupabilitat, sigui quina sigui la seva motivació, procedència o situació.

No són reptes fàcils i sabem que sovint sobrepassen competències i abast municipal, però volem entomar-los amb determinació i esforç de coordinació dins l'Administració i amb diàleg amb el teixit veïnal, empresarial i comunitari. Us animem a tots i totes a fer-vos vostre el PDE, a participar en els espais comunitaris i a configurar conjuntament les intervencions que ens apropin a l'horitzó esmentat.

Atentament,

Gerardo Pisarello Prados
Primer tinent d'alcaldia
d'Economia i Treball, Ciutat
Digital i Relacions Internacionals

Laura Pérez Castaño
Regidora del districte
de Sants-Montjuïc

Índex

01. PRESENTACIÓ	5
01.1. Què és un Pla de Desenvolupament Econòmic?	5
01.2. Com entenem el desenvolupament local?	6
01.3. Context per al desenvolupament econòmic local.....	8
01.4. Com s'ha elaborat aquest Pla?.....	14
02. DIAGNOSI I VISIÓ	16
02.1. Diagnosi	16
02.2. Potencialitats del territori	16
02.3. Visió de futur	19
02.3.1 Dinàmiques socioeconòmiques que cal revertir	19
02.3.2 Sectors o àmbits econòmics que cal potenciar.....	20
02.3.3 Grups prioritaris d'intervenció	22
03. LÍNIES ESTRATÈGIQUES I MESURES	25
03.1. Desenvolupament i economia de proximitat	25
03.2. Ocupació de qualitat	34
03.3. Nou lideratge públic	40
03.4. Economia Social i Solidària	42
04. DIAGNOSI (Annex)	47
05. CRONOGRAMA	73
06. RECURSOS	78
07. GOVERNANÇA	79
08. ANNEX	81

01. Presentació

01.1. QUÈ ÉS UN PLA DE DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC?

El Pla de Desenvolupament Econòmic (PDE) és un instrument per impulsar el model econòmic que volem al **districte de Sants-Montjuïc**: una economia plural, diversa, sòlida i arrelada a l'entorn, que contribueixi a satisfer les necessitats del veïnat a partir del reconeixement de les principals potencialitats del territori i de la concertació entre les diferents àrees de l'Ajuntament i el teixit comunitari, social i empresarial.

Neix amb la vocació de ser un paraigua que integri el conjunt d'intervencions de desenvolupament econòmic a Sants-Montjuïc, ja siguin impulsades o coimpulsades per l'Administració, com pel teixit social i comunitari o l'econòmic.

El PDE vol així generar un marc coherent i coordinat d'intervenció de les accions preexistents i determinar noves intervencions necessàries per **atendre les necessitats del territori i avançar cap a un model econòmic més just i sostenible**. Vol ser una eina i document de referència per fer-nos avançar en les polítiques públiques i també per generar noves respostes complementàries des de l'acció social, empresarial o comunitària.

El Pla vol implicar i es dirigeix a: persones en situació d'atur o que treballen en condicions precàries i la resta del veïnat; projectes comunitaris; comerços i serveis de proximitat; entitats d'Economia Social i Solidària, i petites, mitjanes i grans empreses ubicades a Sants-Montjuïc.

És, en definitiva, el **full de ruta de l'activació i el desenvolupament econòmic del districte de Sants-Montjuïc per al període 2017-2021**. S'ha elaborat a partir de l'anàlisi, la reflexió i el debat de diferents agents i àrees municipals, dels processos de participació ciutadana del Pla d'Actuació entre els diferents districtes i de sessions de treball específiques al voltant del propi PDE amb les entitats del territori. D'aquests processos n'han sorgit les línies i mesures que el configuren.

Lluny de ser un document tancat, *el Pla vol ser un document viu i vol donar cabuda també a futures accions que es puguin generar en el nou marc i context que el Pla genera i que contribueixin als objectius marcats*. És per això que algunes de les seves propostes marquen línies que conviden a pensar i articular intervencions no definides al detall.

En total, són **vuit línies estratègiques i 41 mesures, totes dissenyades** per avançar en la construcció d'intervencions de desenvolupament econòmic més coordinades, amb més implicació de tots els agents, que reverteixin en la qualitat de vida dels veïns i de les veïnes de Sants-Montjuïc i contribueixin a un model econòmic més plural, divers, sòlid i arrelat al territori.

01.2. COM ENTENEM EL DESENVOLUPAMENT LOCAL?¹

Aquest Pla entén el desenvolupament econòmic local com el **conjunt d'accions i estratègies que busquen promoure activitat econòmica orientada a solucionar les necessitats de les persones que habiten un territori, amb una perspectiva intercultural, de distribució de la riquesa, de gènere i de sostenibilitat ambiental**. És un desenvolupament que aprofita els recursos propis de la zona per configurar un ecosistema econòmic plural que aculli diferents pràctiques econòmiques i estimuli diferents sectors d'activitat econòmica, mitjançant la concertació de polítiques i projectes entre l'Administració pública, el teixit comunitari, el sector social i el sector privat.

De manera més desglossada, és un desenvolupament que:

- **Posa al centre les necessitats de la població i la millora de la seva qualitat de vida.** No contempla únicament el creixement de la riquesa, sinó que es fixa en com es distribueix i beneficia el conjunt de la societat. És part d'una economia plural al servei de la ciutadania, que promou condicions de treball justes, en un entorn saludable, i té en compte la protecció ambiental i la cohesió social.
- **Considera el territori de forma integral**, amb especial atenció a com generar dinàmiques virtuoses, fet que implica treballar des de la interrelació entre els diferents àmbits de la promoció econòmica: *formació, ocupació, empresa i empenedoria convencionals, i la mirada de l'Economia Social i Solidària i de l'economia de les cures*.
- **Contempla allò local com l'oportunitat d'impulsar estratègies concertades de dinamització econòmica** entre els diferents agents del territori –públics, privats i comunitaris–, *amb un clar lideratge públic que facilita, acompanya, promou o es vincula a la idea desitjada de lideratge comunitari*. **Promou també activament el treball transversal i cooperatiu entre les diferents administracions implicades** i entre les diferents àrees de l'Ajuntament, buscant la màxima alineació i coherència entre les actuacions que es duen a terme per tal que siguin més eficaces.
- **Estimula el sector privat** per aconseguir un major retorn social i ambiental per a tots i totes, alhora que **impulsa el sector de l'Economia Social i Solidària** perquè es basa en relacions més justes i democràtiques i pel seu alt valor de sostenibilitat i resiliència, que resisteix millor els embats de la crisi, entre altres característiques.
- **Té una mirada de gènere, en tant que atén les necessitats específiques de les dones**, posa èmfasi a *millorar les seves condicions de vida* –tenint en compte que pateixen una major taxa d'atur, tenen nivells majors de precarietat a la feina i de pobresa, i reben menors salaris i pensions– *i, alhora, pretén dignificar i donar valor a aquelles feines tradicionalment feminitzades, desvaloritzades i poc qualificades*, però que tanmateix són imprescindibles pel benestar i la vida, com ara la neteja o la cura de les persones. La proposta del Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc contempla la **perspectiva de gènere** com a principi orientador del desenvolupament econòmic local. La visió integrada la precarietat de les dones en el món laboral i la desvalorització **del treball domèstic i de cures**. I en aquest sentit, la diagnosi contempla la **desagregació de dades per sexe**.

¹ Al llarg de tot el document, la forma que emprarem més sovint serà «desenvolupament econòmic de Sants-Montjuïc», si bé l'entendem igual que altres possibilitats com «desenvolupament local» o «desenvolupament local de proximitat» o, tal com recull el PAD, «desenvolupament i economia de proximitat». Totes aquestes formes al·ludeixen a una mateixa idea definida en aquest apartat.

- **Té una mirada intercultural** en les seves diagnosi i intervencions i creu, per tant, en les polítiques efectives de *foment de la igualtat de drets, deures i oportunitats* que combatin situacions d'exclusió i discriminació per procedència o diferències culturals.
- **Aborda el repte de la sostenibilitat ambiental en l'activitat econòmica** i, per tant, inclou aquest vector en el conjunt de polítiques i actuacions que contempla. Aquestes tenen en compte *l'entorn com un tot que cal protegir i cuidar, mitjançant un ús dels recursos que tendeixi al residu zero i al mínim impacte ambiental*.

Aquest és el desenvolupament local en què es basen les noves línies estratègiques de Barcelona Activa, que situen la *proximitat i la territorialització com a criteris generals d'actuació*. Un nou model de dinamització econòmica que es tradueix en serveis i accions als territoris –*més a prop de veïns i veïnes*– que arribin a més sectors socials i que siguin dissenyats en coproducció amb els districtes, el teixit comunitari i altres actors del territori. Els plans de desenvolupament econòmic de districte, com és el cas del de Sants-Montjuïc, són un exemple d'aquesta forma de fer desenvolupament local de proximitat, que també conviu i es relaciona amb altres intervencions de desenvolupament local a escala ciutat o en altres perspectives territorials que incorporen més d'un districte.

01.3. CONTEXT PER AL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC LOCAL

El Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc beu d'altres plans, estratègies i programes vigents relacionats amb l'activitat econòmica. Alguns són d'àmbit ciutat, d'altres són de barri; alguns són de recent aprovació i d'altres vénen de períodes anteriors i continuen vigents. Tots ells alimenten el PDE i, a la vegada, el PDE articula intencions de molts d'ells, creant un marc de coherència per a les intervencions en desenvolupament econòmic.

Marc relatiu específicament a l'ocupació:

Estratègia per l'Ocupació a Barcelona 2016-2020

L'Estratègia per l'Ocupació a Barcelona defineix 30 mesures que serveixen com a punt de partida per treballar conjuntament amb els actors vinculats a l'ocupació, prioritzant en les intervencions l'atenció a les persones més vulnerables, la proximitat i la territorialització per lluitar contra l'atur i la precarietat laboral. Ha estat elaborada per la Taula d'Ocupació de Barcelona, que reuneix representants d'una cinquantena d'institucions i entitats del sector públic i el món acadèmic, social, econòmic i veïnal, com ara sindicats, patronals, cambres de comerç, administracions, entitats socials, universitats, escoles de negoci o gremis empresarials, entre d'altres. Aquesta estratègia consensuada i compartida de foment per a l'ocupació vol: promoure una major articulació i concertació de les polítiques de promoció de l'ocupació, garantint de manera transversal una major perspectiva de gènere i atenció a la diversitat; incrementar les actuacions ocupacionals; transversalitzar la prioritat de l'ocupació al conjunt de les àrees municipals, i apropar els serveis al territori i a les necessitats de les persones. Els col·lectius als quals s'adreça de manera prioritària per la seva situació de vulnerabilitat són: dones, persones majors de 45 anys en situació de desocupació de llarga durada i persones sense papers.

Pla de foment de l'ocupació juvenil de qualitat 2016-2020

El Pla de foment de l'ocupació juvenil de qualitat, consensuat amb agents clau de ciutat, té la missió de promoure l'ocupació juvenil entre les persones de 16 a 29 anys, reduint els desequilibris territorials i les desigualtats de gènere existents, fomentant la capacitació professional i millora competencial del jovent i vetllant per unes condicions laborals dignes i una major qualitat de l'ocupació.

Es concreta en 41 mesures, dividides en quatre eixos: fomentar l'orientació professional per a un major èxit educatiu i acompanyament al món laboral de la població jove, promoure la formació i la capacitació professional, fomentar l'ocupació i la contractació juvenil, i vetllar per un mercat laboral amb condicions dignes per al jovent.

Mesura de govern del districte de Sants-Montjuïc: Millora de l'ocupabilitat al barri del Poble-sec en col·laboració amb la xarxa social i comunitària

Aprovada la tardor de 2016, aquesta mesura de govern estableix mesures per crear nous programes codesenvolupats per agents acadèmics, socials i institucionals, adreçats a sectors de població específics que es troben en situació d'atur i, a la vegada, busca enfortir la xarxa sociolaboral del barri.

Inclou mesures com: l'elaboració d'una diagnosi i un mapa de recursos formatius, laborals i d'inserció; la coordinació de la prospecció i la captació d'ofertes, i accions específiques codissenyades i coimpulsades per l'Ajuntament (districte de Sants-Montjuïc i Barcelona Activa) i el teixit comunitari del Poble-sec que tinguin impacte comunitari i comportin formació i experienciació per a col·lectius específics.

Treball als barris

L'any 2006 el Servei d'Ocupació de Catalunya va endegar el projecte "*Treball als barris*", amb la finalitat de promoure accions complementàries a la Llei de barris 2/2004 en l'àmbit de l'ocupació i el desenvolupament local en aquells territoris amb desequilibris econòmics i socials més grans, per afavorir la millora de les condicions de vida dels habitants d'aquests barris i la cohesió social dels territoris. Amb aquest programa es pretén estimular el disseny i execució d'actuacions concretes a cada barri en funció de les seves necessitats, amb la finalitat de fomentar el seu desenvolupament socioeconòmic de forma integrada, equilibrada i sostenible.

En el cas de Sants-Montjuïc, Treball als barris és present des de 2009 a **la Marina** (la Vinya, Can Clos, Plus Ultra), des de 2008 al **Poble-sec** i des de 2010 a **la Bordeta**. En cadascun dels tres barris hi ha, doncs, un dispositiu d'inserció sociolaboral per a col·lectius amb especials dificultats. Un total de cinc orientadores fan assessorament i seguiment personalitzat i imparteixen formació professionalitzadora, en competències transversals i en TIC. La prospecció de vacants a empreses forma part també d'aquest programa, així com la dinamització econòmica en un sentit ampli, amb la figura d'una tècnica d'accions de desenvolupament local per al barri del Poble-sec i una altra per a la Marina.

El Programa d'Inserció Làbora

El Làbora és un projecte de Ciutat impulsat per l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS), dissenyat i gestionat amb la col·laboració d'ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social), FEICAT (Empreses d'Inserció de Catalunya) i Creu Roja, i amb el suport del teixit empresarial.

El Programa Làbora treballa per al foment de l'ocupació i apropa les persones en situació de vulnerabilitat al mercat laboral. Les entitats socials del territori capaciten per competències a les persones participants, provinents dels centres de serveis socials de l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant itineraris d'orientació, formació i acompanyament en el procés d'inserció laboral. *El Làbora* facilita que les empreses tinguin accés a una borsa de candidatures on trobaran les persones que millor s'ajusten a les seves necessitats de contractació laboral. La cooperació i el treball en xarxa entre l'Ajuntament de Barcelona, les entitats socials i el teixit empresarial de la ciutat és la clau per afavorir el compromís i la igualtat d'oportunitats amb la ciutadania.

Marc relatiu al comerç, el consum i les activitats de concurrència pública:

Estratègia de Reforç i Projectió del Comerç a Barcelona 2017-2019

L'Estratègia de Reforç i Projectió del Comerç a Barcelona recull 43 mesures per reforçar i projectar el comerç de proximitat de la ciutat. Les accions s'estructuren en vuit línies estratègiques, que busquen preservar el model de comerç de proximitat de Barcelona reforçant el seu protagonisme en la vida diària dels ciutadans.

Per això proposa accions basades en la corresponsabilitat amb el teixit comercial de la ciutat i en dues experiències pilot per fomentar les Àrees de Promoció Econòmica Urbana (a Ciutat Vella i Sant Andreu). També incideix en l'increment de la competitivitat, fomentant una major professionalització del sector, la transformació digital, la innovació i la tecnologia digital. D'altra banda, promou el reforç de l'associacionisme comercial dels barris com a valor que cohesiona i vertebrava la ciutat aprofitant i potenciant les sinergies amb el turisme i la cultura. També incideix en el paper cabdal dels mercats i la seva relació amb l'entorn, en la reactivació de les zones amb menys activitat i en accions per a l'ocupació de locals buits.

Amb l'objectiu que la planificació i aplicació de les polítiques relacionades amb el sector comercial es facin amb el màxim rigor possible, contempla la creació de l'Observatori del Comerç de Barcelona, el qual recollirà i analitzarà les dades existents referents al sector comercial per tal de conèixer la realitat de cada moment i crear estratègies a llarg termini d'acord amb aquesta realitat.

Estratègia d'Impuls del Consum Responsable 2016-2019

A diferència del model de consum tradicional, el consum responsable té en compte les repercussions col·lectives i integrals, indirectes i a mitjà i llarg termini del nostre consum.

Els principals objectius de l'*Estratègia d'Impuls del Consum Responsable* són: estendre una nova cultura del consum per afavorir noves formes de consum responsable; disposar de la regulació adient per fer-ho, mitjançant clàusules socials i altres mecanismes; impulsar el consum responsable en les actuacions de l'Ajuntament; impulsar el comerç i l'empresa locals promovent el seu vincle amb el consum responsable, i impulsar l'Economia Social i Solidària reforçant-ne el vincle amb el consum responsable.

L'Estratègia contempla, doncs, desplegar mesures contra el malbaratament alimentari i per promoure productes ecològics i de proximitat, de la mà de comerç, mercats i Mercabarna.

Plans especials d'establiments de concurrència pública del barri del Poble-sec i del Triangle de Sants i Hostafrancs

Els plans especials d'establiments de concurrència pública, coneguts com a Plans d'Usos, són mesures de regulació de les condicions urbanístiques d'ubicació i emplaçament d'establiments de concurrència pública (aquells que desenvolupen activitats de restauració, cultura, música i esports, entre d'altres similars). Amb els Plans d'Usos es busca limitar els impactes de les activitats de concurrència pública en l'espai públic, evitar la generació de molèsties acústiques al veïnat i garantir la seguretat i convivència ciutadana, el dret dels veïns i les veïnes al descans i la protecció de l'entorn urbà.

El *Pla d'Usos del Poble-sec*, aprovat el 2016, prohibeix les noves implantacions atenent al grau i la concentració d'establiments ja existents i condiciona noves obertures d'establiments a la distància i en relació amb les activitats preexistents i en funció de les amplades dels carrers. Per fer-ho, determina quatre zones de diferent grau de tolerància així com algunes àrees d'especial tractament.

El *Pla d'Usos del Triangle de Sants i Hostafrancs*, aprovat el 2017, en la mateixa línia, prohibeix l'obertura de noves activitats de concurrència pública a la plaça Osca, el carrer de Riego i entorns, i a la resta del Triangle.

Marc relatiu al desenvolupament econòmic en general:

Programa d'Actuació de Districte (PAD) de Sants-Montjuïc

El Programa d'Actuació Municipal (PAM) i el Programa d'Actuació de Districte (PAD) de Sants-Montjuïc són els documents que marquen les línies prioritàries, els objectius i les actuacions que el govern municipal es compromet a desenvolupar durant el mandat. Han estat elaborats de forma participativa, tant amb sessions de treball presencials com a través de l'aplicatiu decidim.barcelona.

Les mesures que conté el PAD s'agrupen en quatre eixos, el segon dels quals se centra en la consecució d'una economia plural mitjançant el desenvolupament i l'economia de proximitat, l'ocupació de qualitat, el lideratge públic i el turisme sostenible. El Pla de Desenvolupament Econòmic es nodreix en gran mesura del PAD de Sants-Montjuïc i de les aportacions fetes per les entitats i el veïnat durant el procés d'elaboració. Amb nous espais de treball, amb entitats i dins el propi Ajuntament, el PDE integra i concreta les accions contemplades en el PAD i va més enllà dissenyant noves accions i prioritats que cal atendre.

La Llei de barris 2/2004 (àmbit català)

En els darrers anys el Districte ha comptat amb tres intervencions emmarcades en la *Llei de barris 2/2004*, en concret als barris del Poble-sec (2005–2010), la Bordeta (2007–2013) i la Vinya, Can Clos, Plus ultra (2010–en curs). La Llei va suposar la creació de projectes d'intervenció integral en aquests dos territoris –comunament coneguts com a Plans de Barris– com a palanca per a la transformació urbana. Els Plans de Barris combinaven intervencions urbanístiques (prioritàries i de major inversió) amb d'altres de naturalesa social.

Tant al Poble-sec com a la Bordeta o els barris esmentats de la Marina (la Vinya, Can Clos i Plus ultra) s'hi van desenvolupar accions de millora de l'espai públic, la rehabilitació d'habitatges o la millora d'equipaments, entre d'altres.

De manera complementària als Plans de Barris de la Llei de barris, es va idear el programa Treball als barris descrit anteriorment, per intensificar les intervencions socioeconòmiques als territoris.

Pla de Barris de Barcelona (La Marina)

El Pla de Barris de Barcelona, aprovat el 2016, és una iniciativa municipal que, en col·laboració amb els veïns i les veïnes i amb una dotació pressupostària extraordinària, posa en marxa accions socials, econòmiques i urbanes per millorar els barris de Barcelona que més ho necessiten. L'objectiu principal és reduir les desigualtats, i marca reptes com recuperar l'activitat econòmica, fer front a dèficits urbanístics o apoderar veïnat a partir d'actuacions coproduïdes entre el teixit veïnal de la zona i el consistori en el seu conjunt. Un dels 10 barris de la ciutat amb Pla de Barris és la Marina.

L'elaboració del **Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc** ha coincidit en el temps amb la definició del **Pla de Barris de la Marina** durant el curs del 2017, especialment en el primer semestre. En aquest context, s'ha treballat de manera coordinada i les línies d'intervenció que estableix el Pla de Barris de la Marina al voltant de l'activació econòmica es troben incloses en aquest Pla de Desenvolupament Econòmic que, si bé té dimensió de districte, concreta intervencions per a determinats barris quan és precís, com és el cas de la Marina, per comptar amb l'oportunitat i inversió que suposa el Pla de Barris.

Pla d'Impuls de l'Economia Social i Solidària 2016-2019

El *Pla d'Impuls de l'Economia Social i Solidària* busca impulsar un model socioeconòmic alternatiu i transformador a la ciutat amb l'objectiu de contribuir a la reducció de les desigualtats socials i territorials i promoure una economia al servei de les persones i de la justícia social. Defineix l'Economia Social i Solidària com el *conjunt d'iniciatives socioeconòmiques de tota mena, formals o informals, individuals o col·lectives, que prioritzen la satisfacció de les necessitats dels seus i les seves membres i/o d'altres persones per sobre del lucre; quan són col·lectives, la propietat també ho és i la gestió és democràtica; són independents respecte als poders públics, actuen orientades per valors com l'equitat, la solidaritat, la sostenibilitat, la participació, la inclusió i el compromís amb la comunitat, i són promotores de canvi social.*

Així, l'essència de l'Economia Social i Solidària va molt més enllà de formes empresarials, com ara les cooperatives o les societats laborals, entre d'altres, i té a veure amb valors, relats i maneres de gestionar els recursos i els projectes econòmics. És per això que, tot i que al PDE hi té un apartat específicament dedicat, l'esperit de l'ESS és transversal. La seva capacitat de generar ocupació, de mantenir-la i, en general, la seva potencialitat transformadora, fan de l'ESS un punt de palanca indispensable per al desenvolupament econòmic de Sants-Montjuïc.

Estratègia contra la feminització de la pobresa i de la precarietat 2016–2024

Emmarcada en la mesura de govern d'*Accions urgents de la lluita contra la pobresa: per una Barcelona més justa i equitativa*, de 2015, perfila un full de ruta clar i compartit pel conjunt de l'Ajuntament, que, més enllà d'actuacions assistencials i de caràcter puntual en alguns plans, permeti avançar cap a una equitat real i efectiva entre dones i homes i remoure els obstacles que aprofundeixen en la feminització de la pobresa i de la precarietat.

L'objectiu de l'*Estratègia contra la feminització de la pobresa i de la precarietat* és la reducció de la pobresa femenina —a mitjà i llarg termini— a la ciutat de Barcelona. Per tant, presenta una actuació municipal que posa l'accent tant en les arrels del procés de feminització de la pobresa i de la precarietat com en els instruments i les mesures per combatre'n els aspectes més estructurals.

Els dos principis que de manera transversal inclou són: d'una banda, la interseccionalitat del gènere amb altres categories de desigualtat i, de l'altra, l'*apoderament* i la participació sociopolítica de les dones.

Mesura de govern per una democratització de les cures 2017-2020

La Mesura de govern per una democratització de les cures pretén a mitjà i llarg termini impulsar una altra manera d'organitzar socialment la cura, des d'un punt de vista transformador. Per aconseguir-ho, s'han establert tres objectius principals: reconèixer la cura com a part central de la vida socioeconòmica de la ciutat, promoure la corresponsabilitat de tots els actors socials a l'hora de garantir el dret a una cura digna i de qualitat, i reduir les desigualtats socials i de gènere que actualment caracteritzen tant la provisió com la recepció de les cures.

El gran potencial de l'economia de les cures és contribuir a treure la cura de la reclusió i la invisibilització històricament patida en l'àmbit familiar, a deslligar-la de la idea que és una cosa pròpia de les dones a les llars i/o de sectors laborals precaritzats, i a polititzar-la i construir-la com un fenomen objecte d'intervenció pública i d'acció social i econòmica.

Plans de Desenvolupament Comunitari i Projecte d'Acció Comunitària

Són processos públics d'acció comunitària, amb una forta dimensió en el terreny educatiu i dels valors, que a partir d'una visió global persegueixen un ventall de transformacions i millores del territori, amb la finalitat d'augmentar la qualitat de vida del veïnat. Un procés on la participació esdevé l'estratègia i l'element metodològic bàsic. Són, per tant, accions comunitàries planificades per intervenir en un territori determinat, que generalment integren diversos projectes i constitueixen el sector més ampli de l'acció comunitària.

Sants-Montjuïc disposa d'un **pla de desenvolupament comunitari al Poble-sec i d'un projecte d'acció comunitària a la Marina**.

Pla Estratègic de Turisme de 2020

El Pla Estratègic de Turisme 2020 s'ha dut a terme amb l'objectiu de traçar el full de ruta de les polítiques turístiques municipals d'acord amb una diagnosi deliberada, generant alhora nou coneixement al voltant de les matèries que aborda. Un procés de treball que també ha de vetllar per integrar de forma concurrent aquelles mesures, plans i accions que ja estaven en marxa i garantir-ne la coherència i complementarietat.

Està estructurat en 10 programes, 30 línies d'actuació i 90 mesures, que fonamenten l'acció municipal en matèria de turisme a Barcelona per als propers cinc anys. Unes propostes que assumeixen la complexitat i el caràcter transversal del turisme, imbricant programes i dotant-los de coherència en el seu conjunt. En definitiva, un conjunt de propostes que vol oferir nous marcs de possibilitat per gestionar la destinació vetllant per la seva sostenibilitat, conciliant al màxim tots els elements en joc i promovent el major retorn social possible de l'activitat econòmica. Si bé aquest Pla no contempla un eix concret sobre turisme, cal remarcar que en el seu conjunt segueix i està en sintonia amb l'estratègia turística del Districte en la part que afecta l'economia.

Pla Barcelona Ciutat Digital 2017-2020

El Pla Barcelona Ciutat Digital té l'objectiu d'assegurar que la tecnologia i la innovació digital actuen de facilitadors en la consecució d'unes polítiques públiques equitables i eficients orientades a cobrir millor les necessitats dels ciutadans i ciutadanes i potenciar-ne les capacitats, per conformar uns serveis públics de major qualitat, amb l'òptima assignació i utilització dels recursos i el talent públic. S'abordarà sota tres eixos:

1. Govern de Ciutat. La tecnologia per a la transformació i la innovació pública: un govern més obert i eficient.
2. Empreses i entitats socials. Desenvolupament del teixit socioeconòmic digital i de l'ecosistema d'innovació local.
3. Ciutadania. Apoderament de les persones.

La missió del Pla és resoldre els reptes de la ciutat i la ciutadania a través d'un ús més democràtic de la tecnologia, impulsant la innovació tecnològica i digital per un govern més obert com a eina pel desenvolupament d'una economia plural que fomenti la transformació social i ambiental, i que afavoreixi l'apoderament de la ciutadania.

01.4. COM S'HA ELABORAT AQUEST PLA?

El Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc és fruit d'un procés d'elaboració que ha constatat de sis fases:

- a) Constitució del **grup motor** del PDE de Sants-Montjuïc.
- b) Elaboració de la **versió zero del PDE** de Sants-Montjuïc.
- c) **Sessions de treball sobre la versió zero** amb diferents actors del territori.
- d) Elaboració de la **versió 1 del PDE**.
- e) **Sessions de devolució** del PDE als actors del territori.
- f) Elaboració del **document final**.

Constitució del grup motor del Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc

A l'octubre de 2016 es va constituir el grup motor del Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc, amb l'objectiu d'elaborar el document i de servir d'espai de coordinació de les diferents àrees de l'Ajuntament en matèria d'intervencions relacionades amb el desenvolupament econòmic a Sants-Montjuïc. Està integrat per l'equip tècnic i polític del districte de Sants-Montjuïc, la Direcció de Comerç i la Direcció de Turisme, el Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum, Foment de Ciutat (com a oficina tècnica del Pla de Barris municipal) i diferents direccions operatives de Barcelona Activa (Ocupació, Innovació Socioeconòmica i Proximitat, sent aquesta última l'encarregada de la convocatòria i la facilitació). Té una periodicitat mensual i fins al moment de presentació del Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc s'ha reunit en 16 ocasions.

Elaboració del document zero del Pla

El document zero del Pla s'ha nodrit del Pla d'Actuació de districte de Sants-Montjuïc (PAD) i el procés participatiu precedent, així com de la diagnosi de l'equip tècnic i polític de Districte i de l'expertesa de Barcelona Activa, amb 30 anys d'experiència dissenyant i executant programes de foment de l'ocupació, l'emprenedoria i l'empresa i l'activitat econòmica en general, en clau de ciutat i, amb força creixent en els darrers anys, en clau de barri, així com de l'expertesa d'altres àrees de l'Ajuntament en matèria econòmica.

Aquest encreuament de documents inicials va donar pas a un document zero on es van emmarcar una sèrie de línies i mesures que van servir com a punt de partida per a les sessions de treball consultives amb les tècniques i els tècnics de les administracions públiques al territori i el teixit associatiu, comunitari i empresarial.

Sessions consultives per a l'elaboració del Pla

S'han dut a terme **sis sessions consultives**, de dues hores de durada, entre els mesos de març i maig de 2017, on han participat **92 persones representant 49 actors o entitats del territori**. En

aquestes sessions han participat tècnics i tècniques de l'Administració que treballen al territori, associacions de comerciants, projectes i plans comunitaris i entitats que treballen en l'activació econòmica, entitats d'Economia Social i Solidària, així com el teixit empresarial de la Marina.

Elaboració de la versió 1 del PDE

En les sessions de treball descrites es va debatre sobre les diferents línies i mesures que es plantejaven en el document zero, donant lloc a **191 aportacions**.

Per elaborar la versió 1 del PDE es va fer un treball intern amb tots els membres del grup motor i altres espais de l'Ajuntament per incorporar les diferents aportacions, així com per actualitzar l'estat de diferents mesures i estratègies de ciutat i la manera com podien revertir en els barris de Sants-Montjuïc.

Del total d'aportacions fetes a les sessions consultives, un 80% van ser incloses al document i un 20% es va desestimar per no ser competència del PDE o no ser proposades pròpiament.

Sessions de devolució del Pla als actors participants

Al mes de juliol es van convocar **tres sessions de devolució** del procés amb les entitats que havien estat convocades a les sessions de treball consultives. Hi van assistir **35 persones**.

Una vegada celebrades aquestes sessions de treball, s'ha acabat d'elaborar el PDE entre els mesos d'agost i setembre de 2017.

02. Diagnosi socioeconòmica Sants-Montjuïc

02.1. DIAGNOSI

El districte de Sants-Montjuïc comprèn els barris del Poble-sec, la Marina del Prat Vermell, la Marina de Port, la Font de la Guatlla, Hostafrancs, la Bordeta, Sants-Badal i Sants.

Situat en un dels extrems de Barcelona, Sants-Montjuïc limita al nord-est amb els districtes barcelonins de Ciutat Vella i L'Eixample, al nord-oest amb el de Les Corts, al sud-oest amb els municipis de L'Hospitalet i el Prat de Llobregat, i a l'est amb el litoral portuari i marítim.

A l'Annex d'aquest document es pot consultar la diagnosi completa del districte de Sants-Montjuïc de forma detallada. En aquesta diagnosi trobareu:

1. Demografia
2. Dades econòmiques de la població
 - 2.1. Nivell d'estudis
 - 2.2. Dades d'ocupació
 - 2.3. Dades de Renda Familiar Disponible
 - 2.4. Activitat econòmica al territori
 - 2.4.1. Distribució superfície cadastral
 - 2.4.2. Establiments per activitat econòmica
 - 2.4.3. Comerç i Serveis
 - 2.4.4. Activitat turística
 - 2.4.5. Parc d'habitatge
 - 2.4.6. Economia Social i Solidària
 - 2.4.7. Tecnologia, coneixement i innovació

02.2. POTENCIALITATS AL TERRITORI

De manera complementària a les dades, el PDE vol resumir i llistar les potencialitats intangibles i tangibles del territori, en qualitat d'actius dels nostres barris que cal aprofitar per a un desenvolupament econòmic més arrelat al territori, sostenible i integral. Aquestes potencialitats, com tota la resta del PDE, són fruit de les sessions de treball internes dins l'Administració pública i amb el teixit socioeconòmic del territori.

Potencialitats intangibles:

- **Diversitat dels actius de desenvolupament econòmic presents al territori.** El Districte compta amb indústria i zones d'alta concentració empresarial (la Marina), nodes de centralitat artística i oci (el Poble-sec), barris de ric teixit comercial (Sants i Hostafrancs) i un dels principals pulmons verds de la ciutat i pol d'interès cultural i esportiu (muntanya de Montjuïc), per esmentar només alguns dels elements més diversos. Cal afegir-hi un actiu de primer ordre com és el coneixement d'oficis tradicionals que hi ha al Districte, que pot generar dinàmiques d'aprenentatge ocupacional basat en aquestes pràctiques tradicionals i d'alt valor afegit pel seu vessant industrial i social, així com centres formatius amb metodologies pedagògiques innovadores.

- **Cultura i tradició cooperativa referent a tota la ciutat i el seu entorn.** En l'època actual, el districte de Sants-Montjuïc és clar referent de l'Economia Social i Solidària de la ciutat i el país, no només pels projectes que hi tenen lloc sinó per les xarxes que s'hi han impulsat i la contribució al relat de l'Economia Social i Solidària d'alguns d'aquests projectes. Aquesta trajectòria i coneixements acumulats en el teixit socioempresarial i comunitari pot actuar com a element potenciador pel naixement d'iniciatives socioeconòmiques emmarcades en l'Economia Social i Solidària, ja que hi poden trobar un ecosistema d'iniciatives afins i una alta capacitat d'enxarxament per a la formació i el suport mutu.
- **La força de l'associacionisme** a tots els barris del Districte i d'experiències de **gestió comunitària**. Un teixit associatiu fort que demostra capacitat de gestió comunitària d'equipaments i esdeveniments resulta de gran rellevància per als territoris, ja que permet articular actuacions de millora de les condicions de vida de forma comunitària, participada i facilita l'apoderament de les comunitats de cara a la satisfacció de les seves necessitats i/o per defensar els seus drets ciutadans. Les comunitats articulades i organitzades han demostrat major capacitat de resistència i resiliència davant la crisi econòmica i els seus efectes. La gran diversitat i varietat d'esdeveniments i festes populars són una via de creació de comunitat, un camí inicial que permet la dinamització comunitària posterior amb finalitat de promoció social.
- **La cultura i processos d'acció comunitària** en diferents barris del Districte. Generen espais i metodologia de treball compartit entre actors de diversa naturalesa, sobretot entre l'Administració i el teixit social, que permeten generar unes dinàmiques enriquides a partir de la varietat de visions i pràctiques, així com possibilitar l'apropament i coneixença mutus.
- **Projecció de la Marina del Prat Vermell.** Aquest barri del Districte està a les portes d'una transformació que, malgrat que estigui basada en aspectes tangibles, representa una oportunitat quant a la projecció i símbol per a tot el Districte. S'està donant una transformació urbanística relacionada amb el Delta del Llobregat i les poblacions contigües i hi arribaran un nombre important de nous veïns i noves veïnes i diversos equipaments, com la seu del Departament d'Economia de la Generalitat, i s'hi desplegarà el Pla de Barris municipal.

Potencialitats tangibles:

- **Bona ubicació geogràfica**, en tant que diversa (muntanya, mar, perifèria i centralitat) i amb bona **connectivitat** amb el centre de la ciutat i tota la xarxa de transports (amb la clara excepció del barri de la Marina, que arrossega el greuge de ser l'únic barri de la ciutat sense metro) i més enllà (proximitat al port i a l'aeroport). Aquesta ubicació pot generar un seguit d'oportunitats vinculades a l'emplaçament de negocis per la proximitat a nodes de comunicació importants, com els mencionats, i la seva proximitat al centre de la ciutat.
- **Bona connectivitat telemàtica.** El Districte disposa d'una situació privilegiada pel que fa a la connectivitat de xarxes. La situació propera al port i, per tant, a l'arribada del cable marí de fibra òptica –un dels tres punts a l'Estat espanyol on arriba la connexió internacional– permet la implementació de projectes de fibra òptica comuna –ja siguin de base comunitària o empresarial– amb una gran facilitat i baix cost.

- **Presència d'actors econòmics de gran impacte.** Al Districte hi ha actors econòmics de gran pes, com el Port de Barcelona, la Fira de Barcelona, Mercabarna, ZAL i també el Polígon Pedrosa. Aquests actors poden articular-se i dinamitzar-se per aconseguir un major impacte en el Districte i procurar que part de la riquesa que mouen quedi fixada al territori.
- **Muntanya de Montjuïc.** La muntanya de Montjuïc representa un valor de gran magnitud. És pulmó verd de la ciutat amb un valor natural significatiu, un espai que atreu moltes persones que volen gaudir de la natura, l'esport o el lleure, pel seu compte o en els nombrosos equipaments que s'hi troben instal·lats. Aprofitar aquesta força d'atracció al voltant de sectors tan necessaris serà oportunitat cabdal per al desenvolupament local, sempre que posi al centre de la seva intervenció els usos del veïnat a la muntanya i els seus voltants.
- **Ric patrimoni històric, artístic, cultural i industrial.** Museus de renom internacional i molts grans teatres de la ciutat són a Sants-Montjuïc. El Paral·lel i tota la seva història vinculada a l'oci popular, el cabaret i la faràndula; el passat industrial i cooperatiu de Sants; el patrimoni industrial de la Marina; les lluites obreres als barris; l'empremta de l'exposició del 1929 a Montjuïc; els tresors modernistes de la Creu Coberta, etc. El patrimoni divers del Districte conforma un actiu per a les persones que hi habiten i per a les que puguin mostrar interès per aquest patrimoni que pot ser dinamitzat.
- **Teixit comercial ric i sòlid.** Amb un dels eixos amb més història i referència de la ciutat, al voltant de la carretera de Sants, i amb molta vida botiguera a altres barris, al Districte hi ha cinc eixos comercials, vuit associacions de comerciants i tres mercats, malgrat que aquesta riquesa del comerç no és homogènia en tot el Districte.
- **Dens ecosistema de l'Economia Social i Solidària,** amb desenes de projectes, especialment als barris de Sants, Hostafrancs, la Bordeta i el Poble-sec. Aquesta existència de projectes de l'Economia Social i Solidària al Districte és un dels actius més rellevants per la capacitat d'impacte positiu que tenen en l'entorn. No només com a mostra de vies alternatives i solidàries de satisfer necessitats i crear ocupació estable, sinó per l'articulació de projectes i l'enxarxament entre iniciatives amb clara vocació d'impacte social positiu i transformador.
- **Recursos sociolaborals que impulsen el desenvolupament local.** Al Districte hi ha diversos recursos que poden contribuir de manera important al desenvolupament local. Entre ells hi trobem:
 - El **Programa Treball als barris** al Poble-sec, la Bordeta i la Marina. Aquest projecte s'emmarca en una estratègia de territorialització del suport laboral per a les persones en cerca de feina i, per tant, atansa al territori i a la seva realitat els recursos laborals concretats en atenció individualitzada, recerca de feina, informació i pràctiques en empreses del mateix barri.
 - **Pla de Barris de la Marina.** El projecte de Pla de Barris és una oportunitat per a qualsevol territori on s'implanti. Representa una articulació de les polítiques i actuacions contra la desigualtat en el territori, acompanyades d'una dotació important de recursos. És una oportunitat per als actors locals de dinamitzar les seves xarxes de relació i articular projectes conjunts que busquin mitigar les desigualtats socials dels territoris.

- **El Programa Làbora**, que impulsa l'ocupació de persones amb dificultats d'inserció laboral a través de contractació reservada i un seguiment i atenció per part de serveis socials i professionals laborals, i vincula les empreses en un programa de responsabilitat social.

02.3. VISIÓ DE FUTUR

El Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc estableix un full de ruta a cinc anys vista, a partir de dibuixar una visió de futur i el plantejament d'un horitzó cap al qual avançar.

En el present apartat es recullen aquelles dinàmiques socioeconòmiques identificades al Districte que cal revertir i sobre les quals el Pla estableix diverses línies d'actuació: atur i precarietat laboral, gentrificació i cert desaprofitament del potencial del teixit comercial per a l'activació i del potencial del teixit industrial. Cal destacar que part d'aquestes dinàmiques són fruit de causes estructurals, profundes i d'un abast territorial molt més ampli, sobre les quals aquest Pla no podrà incidir. No obstant, el Pla té com a propòsit contribuir a revertir aquestes dinàmiques socioeconòmiques adverses, alineant recursos i accions que possibilitin la millora de l'ocupabilitat, la qualitat de vida i permanència de la població als seus barris, així com un major aprofitament del potencial dels teixits comercial i industrial del territori.

02.3.1. Dinàmiques socioeconòmiques que cal revertir

Atur i precarietat laboral

El districte de Sants-Montjuïc, amb un atur registrat el 2016 del 7,9% (0,4 punts per sobre la mitjana de Barcelona), posa l'atur en el centre del desenvolupament local, conscient, a més, que la dada presentada fa referència a les persones que han fet el pas de registrar-se al Servei d'Ocupació de Catalunya, mentre que altres veïns i veïnes estan en situació d'atur no registrat. A totes elles s'han d'adreçar les accions que engloba aquest Pla i, en concret, als col·lectius que més estan patint l'atur: majors de 45 anys, persones en atur de llarga durada, dones i persones joves, entre d'altres.

Una altra dinàmica que cal revertir, relacionada amb el tema, no és ja la manca d'ocupació, sinó la pobresa laboral: per primera vegada en la història, d'un temps ençà, tenir una feina no garanteix viure per sobre de llindar de la pobresa. El territori de Sants-Montjuïc no és aliè a aquesta realitat i és per això que els esforços per la creació d'ocupació aniran lligats a la defensa i respecte de l'ocupació de qualitat, que superi, a més i per descomptat, els drets laborals bàsics.

Per fer front a aquesta problemàtica, el PDE inclou mesures de suport i enfortiment a les empreses existents i per crear-ne de noves, amb ajuts a la contractació, així com per multiplicar les accions formatives i d'orientació i assessorament laboral per al veïnat, per consolidar la contractació per part del Districte mitjançant plans d'ocupació i per afavorir les sinergies i la coordinació amb i entre les entitats del territori que treballen en el foment de l'ocupació.

Gentrificació

En l'àmbit estrictament econòmic, a més de la substitució de les classes populars per població de renda més alta, la gentrificació significa la substitució de petits comerços per altres de nous, generalment de major poder adquisitiu i orientats a la nova població també de major poder

adquisitiu i/o a la població visitant. Aquesta substitució va acompanyada d'un increment de preus pel mateix producte o servei, així com per l'oferta de nous productes i serveis que no s'adrecen a resoldre les necessitats del veïnat. En aquest context, poden proliferar les franquícies i també zones de locals buits pel canvi poblacional i la pressió immobiliària.

Al districte de Sants-Montjuïc, la gentrificació és un problema reconegut al Poble-sec, si bé comença a representar també un problema o amenaça a zones de Sants i Hostafrancs.

El PDE emplaça a recollir, en les properes actualitzacions de la diagnosi, dades i anàlisis més precises, en la mesura que sigui possible, sobre aquest fenomen, i tindrà present aquesta problemàtica de manera transversal en el desplegament de les mesures de tot el PDE a les zones més afectades.

Manca d'impacte del teixit industrial en la generació d'ocupació al territori

El districte de Sants-Montjuïc és el districte de Barcelona amb més superfície destinada a l'activitat industrial. En aquest sentit, el 49,2% de la superfície està ocupada per la indústria. El polígon de la **Zona Franca**, gestionat pel Consorci de la Zona Franca, aglutina prop de 800 empreses i constitueix el 6% del sòl de la ciutat. Al seu torn, Mercabarna concentra més de 700 empreses. Al Port de Barcelona consten 62 empreses més a la zona portuària. A més a més d'aquests nuclis industrials, també cal destacar les 188 empreses de tipus industrial **de la Marina del Prat Vermell**. Tot i no estar ubicat totalment a Barcelona, el **polígon de la Pedrosa**, situat principalment a L'Hospitalet de Llobregat, té també presència i impacte en el Districte.

Malgrat aquesta concentració d'indústria al territori, tota aquesta potencialitat econòmica **no està repercutint en la mesura desitjada en els veïns i les veïnes del Districte, que té en alguns barris índexs elevats d'atur entre la seva població**. En aquest sentit, es planteja la necessitat de revertir aquesta manca de relació i impacte en l'entorn del teixit industrial amb què compta el territori. Cal, doncs, que la presència d'indústria i gran indústria en el territori sigui capaç de generar ocupació en el mateix entorn. Per això, resulta necessari que els perfils que requereix aquesta indústria es trobin entre les persones dels barris del Districte i que les que necessiten major formació puguin desenvolupar estades d'aprenentatge treball en aquestes empreses.

02.3.2. Sectors o àmbits econòmics que cal potenciar

Treball de cures i serveis a les persones

El desenvolupament local que contempla aquest Pla és el que té al centre de la seva activitat les necessitats de les persones que habiten el territori. Les principals necessitats de les persones per dur una vida digna, plena i sostenible estan relacionades amb **la cura** (*alimentació, equipament, benestar, salut, sostre i cura pròpia i de la gent a càrrec*), a la vegada que per la seva importància constitueixen, com és sabut, un àmbit per explorar en termes **d'ocupació i provisió de serveis**. És per això que els valors i les línies estratègiques que contempla la *Mesura de govern per una democratització de les cures* formen part del marc global del PDE.

A l'hora, doncs, de desplegar les mesures, programes i accions del PDE, es posarà especial atenció als *projectes que fomentin les cures i els serveis a les persones, és a dir, que atenguin les necessitats dels veïns i les veïnes dels barris de Sants-Montjuïc*. També caldrà combatre la invisibilitat i la precarietat actual de les persones que duen a terme aquestes tasques de cura, majoritàriament dones.

Economia Social i Solidària i consum responsable

L'Economia Social i Solidària no és un sector econòmic, és una manera de fer economia i de gestionar recursos i necessitats. El *Pla d'Impuls de l'Economia Social i Solidària* la defineix com “el conjunt d'iniciatives socioeconòmiques de tota mena, formals o informals, individuals o col·lectives, que prioritzen la satisfacció de les necessitats dels seus i les seves membres i/o d'altres persones per sobre del lucre; quan són col·lectives, la propietat també ho és i la gestió és democràtica; són independents respecte als poders públics, actuen orientades per valors com l'equitat, la solidaritat, la sostenibilitat, la participació, la inclusió i el compromís amb la comunitat, i són promotores de canvi social”.

Com no pot ser d'una altra manera, el PDE beu del *Pla d'Impuls de l'Economia Social i Solidària*, no només per a la definició de les intervencions específiques en aquest àmbit, sinó com a línies i valors transversals a tot el PDE.

A l'hora, doncs, de desplegar les mesures, programes i accions del PDE, es posarà especial atenció als *projectes que fomentin l'Economia Social i Solidària* i el consum responsable. Aquest últim està definit en *l'Estratègia d'Impuls del Consum Responsable*, que configura també el marc de referència del PDE.

Comerç i serveis de proximitat

Aquest Pla entén el comerç de proximitat com aquell establiment particular, més enllà de cadenes i franquícies, dedicat a atendre necessitats diverses de la població. Són les botigues de tota la vida, però també nous establiments de persones emprenedores particulars o pimes que ofereixen béns i serveis necessaris per al veïnat del territori i la ciutat, així com per als treballadors i les treballadores del territori.

Atès el context de dificultat per al comerç de proximitat, el PDE reconeix que el repte és molt difícil, però vol contribuir a potenciar la competitivitat de petites botigues i establiments, a partir d'assessorament, formació i altres recursos, així com a dissenyar estratègies contra la desertització comercial i promoure l'associacionisme comercial, contribuint a l'articulació a Sants-Montjuïc de *l'Estratègia de Reforç i Projectió del Comerç a Barcelona*.

Indústria i economia circular

El gran potencial de Sants-Montjuïc, el districte de la ciutat amb més territori dedicat a l'activitat industrial, ha de ser palanca no només de creixement econòmic, sinó també de desenvolupament local integral. Són moltes les empreses de manufactura, logística, alimentació, indústria 4.0 o petita producció urbana presents al territori amb voluntat i expectatives de relacionar-s'hi més i millor i construir sinergies. Són moltes, també, que necessiten suport de manera específica i és per això que en el PDE, i en coordinació amb el Pla de Barris, s'han dissenyat accions específiques per al teixit industrial de la Marina.

A més, el PDE potenciarà de manera transversal aquelles *activitats dedicades a la producció urbana i a l'economia circular* (aprofitament de recursos en cercles virtuoses que minimitzin la generació de residus).

Art i cultura (inclou artesans i artesanes, artistes, arts escèniques)

Un territori amb projectes culturals i artístics de qualitat i a l'abast de tothom és un territori que vetlla pel benestar i l'apoderament de la ciutadania. A la vegada, l'àmbit cultural pot esdevenir un sector econòmic fort, que generi ocupació, béns i serveis que millorin la vida de les persones que en gaudeixen o hi participen. A Sants-Montjuïc, són nombroses les expressions artístiques que alberguen grans equipaments, empreses privades de l'espectacle o emprenedors i emprenedores i associacions culturals. A tots ells vol atendre el PDE, com a generadors d'economia al servei de les persones i la comunitat i, també, com a col·lectius professionals amb més dificultat a l'hora d'emprendre i sostenir projectes econòmics. A l'hora, doncs, de desplegar les mesures, programes i accions, el PDE posarà especial atenció als projectes que fomentin l'art i la cultura i que ho facin des d'una perspectiva democratitzadora, reforçant la creació artística comunitària de base i amb una prioritat de baix a dalt.

Esports, lleure i natura

El lleure i la vida sana són necessitats bàsiques de les persones. Per tant, una economia que miri d'abastir aquestes necessitats serà una economia favorable al desenvolupament local tal com l'entén aquest Pla. En les intervencions i estratègies del PDE, aquells projectes que resolguin necessitats en matèria d'esports, *lleure i gaudi*, i *cura de la natura tindran especial atenció*.

02.3.3. Grups prioritaris d'intervenció

El Pla de Desenvolupament Econòmic s'adreça fonamentalment a veïns i veïnes dels barris de Sants-Montjuïc, així com a les persones que hi vénen a treballar diàriament i hi fan vida i configuren també aquest territori.

D'entre els veïns i les veïnes, el PDE vol posar especial atenció a aquells grups prioritaris que tenen una situació de major vulnerabilitat per trobar feina en condicions dignes o emprendre projectes propis. Aquests col·lectius són:

Persones de més de 45 anys en situació d'atur

Les persones majors de 45 anys són un dels col·lectius amb més dificultat d'inserció en el mercat de treball. A Sants-Montjuïc són el 54,7% del total, percentatge lleugerament superior al de ciutat (53,9%). Entre aquest col·lectiu, a més, és habitual trobar persones en situació d'atur de llarga durada.

En aquests col·lectius es creuen dos factors formatius. Per una banda, les persones de major edat són les que disposen de menors nivells formatius –exceptuant les persones nouvingudes que no poden homologar títols o tenen desconeixement de la llengua– i per l'altra, han desenvolupat trajectòries laborals molt llargues en les mateixes posicions sense reciclatge ni formació continuada. Aquests casos fan que la seva inserció laboral sigui encara més complicada, en un mercat de treball que, de per si, discrimina les persones de major edat. L'alta especialització fruit de trajectòries llargues i estables no sempre és un valor en un context com l'actual, on el treball temporal i poc qualificat és la norma i on es demanen persones amb una baixa especialització, adaptables a diversos llocs de treball i amb una alta capacitat de rotació i canvi.

Persones en situació d'atur de llarga durada

El col·lectiu de persones en atur de llarga durada és també lleugerament superior a Sants-Montjuïc (40,5%) en relació amb la mitjana de la ciutat (39,6%). Les situacions d'atur de llarga durada són especialment perjudicials per a les persones treballadores per, bàsicament, tres motius: econòmics, de salut i d'hàbits. Els impactes en cada un d'aquests àmbits no es donen de forma aïllada i estan interconnectats.

En termes econòmics, les situacions d'atur de llarga durada generen una davallada en la renda disponible de les llars. Si ja es genera aquesta davallada en passar d'una situació d'ocupació a una d'atur, s'agreuja més quan es van esgotant prestacions i subsidis. Aquesta davallada té efectes en l'estructura de despesa de les llars, que s'ha de reorganitzar per tal de poder afrontar els pagaments estructurals, que són difícilment ajornables (sobretot lloguer/hipoteca i subministraments), sense arribar a una situació on sigui necessari el suport institucional. En aquest context, les llars redueixen despesa en tot allò que poden controlar per tal de poder fer front als pagaments estructurals. Així, les demandes de suport alimentari o relacionat amb aspectes formatius dels infants són protagonitzades per persones en aquestes situacions.

L'atur de llarga durada afecta la salut en diversos aspectes. Per un costat, derivat de l'autocontenció en la despesa energètica, pot generar afectacions en la salut per viure en llars fredes i humides. Per un altre, l'atur té afectacions psicològiques rellevants derivades de situacions d'estrès, de depressió o d'augment de les addiccions. A més, s'ha de tenir en compte que la majoria de les persones desocupades de llarga durada a la ciutat de Barcelona són dones i que moltes són invisibles per a les estadístiques oficials perquè no es troben registrades en les oficines d'ocupació.

Joves (16 a 29 anys) en situació d'atur i amb baixa qualificació

Juntament amb les persones majors de 45, les que tenen entre 16 i 29 anys són les que presenten majors dificultats per accedir al mercat laboral. El grau de feines precàries entre el jovent és més elevat que en la resta de franges. Els i les joves amb baixa qualificació ho tenen encara més complicat, amb nivells de precarietat encara més elevats i dificultat per emprendre trajectòries laborals relacionades amb la formació o l'aprenentatge d'un ofici. L'atur juvenil a Sants-Montjuïc (12,2%) és molt similar al del global de la ciutat (12,5%).

Dones, especialment en atur, precarietat o pobresa

Les dones parteixen d'una situació de més vulnerabilitat en el mercat de treball a tots els nivells. Tant si tenen feina remunerada com si no. Tant si són treballadores assalariades o emprenedores. Les dones pateixen discriminacions i desigualtats laborals (bretxa salarial de gènere, assetjament sexual i per raó de sexe, segregació horitzontal i vertical, manca de corresponsabilitat...). Però en el cas de les dones en situació d'atur o que tenen feines de per si precàries o que viuen en situació de pobresa, la dificultat s'agreuja i es fa molt difícil sortir-se'n.

Davant aquesta situació de les dones, que és global a la ciutat i afecta igualment Sants-Montjuïc, es dona la paradoxa que són les dones les que mantenen majoritàriament les economies de les llars, les que majoritàriament realitzen els treballs de cures i les que tenen una alta interacció, també, en l'economia més propera. És per això que el desenvolupament local no pot ser tal si no atén de manera específica les dones i el seu rol en l'economia del dia a dia.

Altres col·lectius en situació de vulnerabilitat

Serán també prioritariés altres col·lectius que malauradament en la nostra societat es troben en una situació de més vulnerabilitat que la resta de persones. Són veïns i veïnes que troben en el seu dia a dia especials dificultats per accedir al mercat de treball. Entre altres col·lectius, hi ha les persones amb discapacitat, les persones que viuen amb dependències, les comunitats ètniques i culturals minoritàries i els veïns i les veïnes en situació jurídica irregular atesa la seva procedència i trajectòria migratòria. La condició de vulnerabilitat per a totes elles no rau en la seva condició pròpiament, sinó en les característiques d'una societat i un model econòmic que estan lluny de ser inclusius en la seva globalitat.

03. Línies estratègiques i mesures

El Pla de Desenvolupament Econòmic (PDE) de Sants-Montjuïc està estructurat en quatre eixos principals, que prenen el nom del PAM / PAD, dels quals pegen les diferents línies estratègiques i mesures. L'estructura del Pla segueix l'esquema següent:

03.1 DESENVOLUPAMENT I ECONOMIA DE PROXIMITAT

- L1. Millorar el coneixement de la realitat socioeconòmica.
- L2. Reforçar el comerç de proximitat.
- L3. Promoure activitat econòmica sostenible i de qualitat.

03.2 OCUPACIÓ DE QUALITAT

- L.4 Impulsar l'ocupació de les persones en situació d'atur.
- L.5 Lluitar contra les condicions de precarietat laboral.
- L.6 Integar les accions d'impuls de l'ocupació al Districte.

03.3 NOU LIDERATGE PÚBLIC

- L.7 Impulsar una major contractació pública socialment responsable des del Districte.

03.4 ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

- L. 8 Promoure i impulsar l'Economia Social i Solidària al Districte.

03.1 DESENVOLUPAMENT I ECONOMIA DE PROXIMITAT

Tal com s'ha esmentat a la presentació, aquest Pla entén el desenvolupament econòmic local com el conjunt d'accions i estratègies que promouen l'activitat econòmica arrelada a les potencialitats d'un determinat territori i orientada a solucionar les necessitats de les persones que hi viuen. Es tracta d'enfortir l'economia local per tal de donar cobertura a les necessitats de la ciutat, i fer front a les situacions de crisi en què ens trobem, amb la voluntat de redistribuir la riquesa i les oportunitats, i comptant amb una perspectiva intercultural, de gènere i de sostenibilitat ambiental.

Aquest tipus de desenvolupament local té l'objectiu d'aprofitar els recursos propis de la zona i a la vegada configurar un ecosistema econòmic plural que estimuli diferents pràctiques i sectors d'activitat econòmica, mitjançant la concertació de polítiques i projectes entre l'Administració pública, el teixit comunitari, el sector social i els agents privats.

Els recursos tangibles dels barris de Sants-Montjuïc que més vol aprofitar i estimular aquest Pla són, com s'ha descrit anteriorment (capítol 2 i annex del PDE): la bona ubicació geogràfica;

la connectivitat urbanística i telemàtica; la presència d'actors econòmics de gran impacte; la mateixa muntanya de Montjuïc; el ric patrimoni històric, artístic, cultural i industrial dels barris del Districte; el teixit comercial ric i sòlid de moltes zones; el dens ecosistema de l'Economia Social i Solidària, i els recursos sociolaborals presents al territori.

Les línies estratègiques que es presenten a continuació volen aprofitar-los tots, així com les potencialitats intangibles, per avançar cap a un model econòmic més sostenible i just. Per aconseguir-ho, i tal com marca el capítol 2, les línies i mesures busquen potenciar als barris de Sants-Montjuïc: el treball de cures i d'atenció a les persones; l'Economia Social i Solidària; el comerç i serveis de proximitat; l'empresa, la indústria i l'economia circular, i les arts, la cultura, el lleure i la natura, com a sectors, tots ells, des d'on posar en pràctica economia de proximitat, de forma més justa i amb criteris de sostenibilitat.

Línia estratègica 1

Millorar el coneixement de la realitat socioeconòmica

Per a l'elaboració del Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc s'ha realitzat una tasca d'anàlisi de la realitat del territori (capítol 2 i annex) que vol ser un punt de partida per a una diagnosi compartida que s'ampliï i actualitzi periòdicament. El desenvolupament econòmic precisa de dades concretes sobre la realitat que vol transformar. Si vol ser integral i participatiu, necessita, a més, que aquestes dades siguin de fonts fidedignes i diverses, així com públiques i d'actualització periòdica.

Mesures:

1.1 Actualització anual de la diagnosi socioeconòmica que conté aquest Pla

Per al correcte desplegament del Pla de Desenvolupament Econòmic és cabdal disposar d'una bona diagnosi en permanent observació i actualització.

Per això, s'actualitzarà anualment la diagnosi que conté (capítol 2) i es procurarà ampliar el nombre de dades i fonts consultades. Les diagnosis es faran públiques en diferents formats al web del PDE.

Línia estratègica 2

Reforçar el comerç de proximitat

El districte de Sants-Montjuïc no és aliè a les dinàmiques generals de pèrdua del comerç de proximitat causades per noves formes de consum, sobretot vinculades al comerç electrònic i a la proliferació de grans superfícies.

Però no només això, en el territori de Sants-Montjuïc el petit comerç mostra una implantació territorial molt desigual: d'una banda, té cinc eixos comercials potents, però de l'altra, hi ha una manca d'activitat comercial en altres zones que queden fora de l'àmbit d'aquests eixos. A més a més, també hi ha un procés de substitució del petit comerç aparellat als fenòmens de la gentrificació i *turistificació* de certes zones del Districte, ja que es dona un procés de substitució del comerç tradicional per altres negocis vinculats als serveis o al comerç destinats als i les turistes o població d'alt poder adquisitiu.

Tot seguit es llisten les principals mesures que aquest Pla planteja, amb vinculació amb *l'Estratègia de Reforç i Projecció del Comerç a Barcelona (2017-2019)*, per promoure el petit comerç i reforçar el seu paper d'actor socioeconòmic de gran valor per als barris.

Mesures:

2.1 Actualització i anàlisi de l'inventari d'establiments comercials del Districte

L'inventari d'establiments en planta baixa vol ser d'utilitat a diversos agents que actuen al territori, ja siguin els tècnics i tècniques de comerç i altre personal de l'Administració, com entitats que es dediquen a la promoció econòmica, els mateixos comerços i empreses, persones que engeguen projectes d'emprenedoria i el veïnat mateix. A més d'actualitzar-les de forma periòdica, les dades de l'inventari s'explotaran per realitzar anàlisis a mida, tant del Districte en el seu conjunt com de cadascun dels seus vuit barris.

Aquesta mesura s'emmarca en *l'Estratègia de Reforç i Projecció del Comerç a Barcelona* (vegeu mesura 40), que estableix la creació d'un Observatori de Comerç amb l'objectiu d'obtenir i tractar dades sobre comerç i divulgar-les.

2.2 Realització d'estudis d'oferta i demanda de béns i serveis al territori

De manera complementària a la mesura anterior, en determinades zones del Districte d'especial interès, com ara la Marina, el Poble-Sec o d'altres, es realitzaran estudis d'oferta i demanda, orientats a planificar estratègies d'actuació específiques (vegeu mesura 22 de *l'Estratègia de Reforç i Projecció del Comerç a Barcelona*). Aquests estudis serviran per contrastar l'oferta de béns i serveis que existeix al territori amb les necessitats de veïns i veïnes, i així poder identificar mancances i noves oportunitats per a la localització de nova activitat econòmica als barris.

Tots aquests estudis i plans hauran de ser públics i amb aquesta finalitat es publicaran al web del Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc.

2.3 Accions de millora de la competitivitat del comerç de proximitat

El comerç de proximitat està patint una regressió en els darrers anys fruit de diversos processos exògens, però també n'hi ha d'endògens. Alguns comerços precisen actualitzar-se en matèria de gestió, imatge o producte. Davant els factors exògens, que són potents, les vies d'actuació són de caire més estructural i algunes queden fora de l'abast d'aquest Pla; per altra banda, davant els factors endògens sí que es poden abordar accions pertinents des de l'àmbit competencial d'aquest Pla.

Algunes de les accions que planteja aquesta mesura són:

- Programes de formació a mida per a comerços i serveis de proximitat, com per exemple, el programa –actualment en marxa– “Obert al Futur”. Un programa que ja en el segon semestre de 2017 ofereix al districte de Sants-Montjuïc sis càpsules formatives en gestió empresarial, màrqueting i comunicació digital.
- Accions d'assessorament individual a comerços, amb la finalitat d'impulsar-ne la modernització i la millora integral del servei. El 2017 es realitzaran 20 assessoraments de 12 hores de durada al Districte.

- Accions encaminades a promoure la diversitat de l'oferta comercial en els barris que augmentin la resiliència del comerç de proximitat en períodes de retrocés del consum.
- Accions encarades a la realització de promocions o ofertes especials capaces d'atreure compradors i compradores al petit comerç i com a via d'entrada a la compra de proximitat.
- Accions que promoguin la reducció de costos, mitjançant la intercooperació i mancomunació de compres i serveis o l'estalvi energètic.

2.4 Enfortiment i promoció de la visibilitat dels establiments comercials del Districte

Una altra via de reforç del comerç de proximitat és la difusió: donar a conèixer el teixit i diversitat comercial dels barris de Sants-Montjuïc i posar en valor les bones pràctiques en matèria ambiental, comunitària i d'Economia Social i Solidària. Per això, s'elaborarà un mapa en línia amb tots els establiments del Districte, per tal que futurs consumidors i consumidores (veïnat o persones treballadores del Districte) trobin on comprar o contractar un servei determinat. Es donarà especial importància a aquells establiments que són d'Economia Social i Solidària o que participen en la vida comunitària (associacions de comerciants, participants de la festa major, etc.), així com a aquells productes i serveis de consum responsable. A més de la via en línia, es promourà la producció de mapes temàtics en paper i altres vies de divulgació i difusió, com ara la instal·lació de dispositius (els Beacons) a uns 250 comerços per fer més accessible la informació a persones amb discapacitat visual.

Al districte de Sants-Montjuïc es continuaran desenvolupant accions per l'estudi i l'execució de mesures que afavoreixin un comerç accessible i d'inclusió per a persones amb diversitat funcional, en col·laboració amb l'IMD, la Direcció de Comerç, l'IMPU i la UPC.

2.5 Impuls de l'associacionisme comercial

L'associacionisme comercial és un valor per a la vida econòmica, social i comunitària dels barris. Per això, es donarà suport a l'autoorganització comercial mitjançant la formació en l'àmbit de la gestió i la modernització de les associacions de comerciants, així com l'ús de les tecnologies de la informació, vetllant per la incorporació de la mirada de gènere i la participació de les dones en les entitats comercials. El programa Xarxa Comercial en Creixement, ja en marxa el 2017, està obert a la participació de les entitats de comerç associat del districte de Sants-Montjuïc i ofereix formació a tècnics i tècniques de dinamització i membres de juntes directives per ampliar les seves competències.

2.6 Accions que potencien la implicació dels comerços regentats per persones d'origen estranger en la vida associativa i comunitària dels barris

Es desenvoluparan accions adreçades a veïns i veïnes d'origen estranger que regenten comerços per donar a conèixer els espais i recursos de la vida associativa i comunitària, així com dels recursos de promoció econòmica de la ciutat (comerç, emprenedoria, ocupació, etc.). Més concretament, mitjançant la mesura 8 de l'*Estratègia de Reforç i Projecció del Comerç a Barcelona*, es promourà la incorporació a les estructures associatives d'un comerç de barri culturalment divers, mitjançant accions de "suport a comerciants amb dificultats culturals i lingüístiques per accedir als recursos de suport al comerç".

També es desenvoluparan accions formatives sobre interculturalitat per a membres de les associacions i de l'Administració pública.

Línia estratègica 3

Promoure activitat econòmica sostenible i de qualitat

Per a un desenvolupament econòmic que sigui sostenible en el temps i que sigui capaç de mantenir-se malgrat els diversos esdeveniments macroeconòmics, una de les condicions és que sigui diversificat i assentat sobre unes bases sòlides ben vinculades a la realitat territorial. Per desenvolupar iniciatives diversificades, es mobilitzaran un seguit de recursos que han de permetre la generació d'aquesta activitat sostenible en l'àmbit social, ambiental i econòmic, així com la generació de llocs de treball de qualitat que permetin a les persones dels barris desenvolupar la vida amb autonomia i suficiència.

Per això es duran a terme accions que permetin el desenvolupament de nova activitat econòmica, però també la revitalització de la que existeix i la materialització de les potencialitats que té el Districte atès el seu teixit industrial i empresarial.

Mesures:

3.1 Increment de l'atenció a iniciatives econòmiques del Districte

A Sants-Montjuïc la meitat de la superfície destinada a l'activitat econòmica correspon a la indústria (49%), seguida del comerç (18,6%) i les oficines (11%), de manera que en la seva comparació amb la ciutat destaca el fet que el pes de la superfície industrial és 20,4 punts superior a la mitjana (és el Districte amb més superfície dedicada a la indústria), mentre que el de les oficines i el comerç és clarament inferior.

A més, són molts els veïns i les veïnes de Sants-Montjuïc que tiren endavant incipients projectes d'emprenedoria (individual o col·lectiva), així com emprenedors i emprenedores d'altres districtes estan pensant on ubicar els seus negocis.

Cal atendre tots aquests perfils de les empreses consolidades (petites, mitjanes i grans), de l'emprenedoria (individual i col·lectiva), així com també les iniciatives de l'economia comunitària i de les entitats socials que treballen o volen treballar en el desenvolupament local. Per això, per atendre l'activitat econòmica existent i per promoure'n de nova, es desenvoluparan accions d'informació i assessorament que contribueixin a crear o consolidar iniciatives econòmiques al Districte:

- Sessions informatives, amb periodicitat trimestral, sobre recursos de suport a l'emprenedoria i a l'empresa oferts per Barcelona Activa o altres operadors públics o privats.
- Sessions informatives, amb periodicitat semestral, sobre el potencial econòmic de Sants-Montjuïc que pugui ser rellevant per emprendre o evolucionar una activitat econòmica (inventari d'establiments en planta baixa, locals buits per barris, eixos i associacions de comerciants, fires, entitats d'inserció laboral, entre d'altres).
- Accions de formació específica de suport al teixit econòmic del Districte, quan s'identifiqui un nombre mínim de persones/agents econòmics interessats en un tema: pla d'empresa, finançament, contractació o d'altres.
- Assessorament i assistència a entitats del Districte que desenvolupin o vulguin desenvolupar projectes de desenvolupament local, amb una mirada especial a aquells

projectes socioeconòmics que comptin amb la implicació de persones en situació de risc d'exclusió social, als quals es procurarà fer un acompanyament integral.

- Accions per incentivar la vinculació entre el comerç i altres activitats econòmiques del Districte, per incrementar la despesa i les oportunitats creuades existents. Actuacions dirigides fonamentalment a impulsar les possibilitats de connectar el comerç de proximitat amb el polígon industrial, la cultura, la restauració i les activitats turístiques.

S'espera que les accions contingudes en aquesta mesura resultin en un increment de l'atenció a iniciatives econòmiques consolidades o en fase de creació del districte de Sants-Montjuïc. En concret, s'espera superar anualment el nombre absolut d'empreses i altres actors econòmics amb seu social al Districte atesos abans d'iniciar el Pla. Així mateix, s'augmentarà el nombre absolut dels projectes d'emprenedoria del Districte atesos per serveis de Barcelona Activa.

3.2 Suport financer a projectes que impulsin l'economia del Districte i dels seus barris

El dinamisme del teixit comunitari i social de Sants-Montjuïc constitueix un actiu que pot esdevenir de gran valor per impulsar l'activitat econòmica al territori, en clau de proximitat i de correcció de les desigualtats socials.

Per això, cal fomentar el desenvolupament de projectes provinents de les entitats i agents socials que impulsin l'activitat econòmica al conjunt del Districte o en alguns dels seus barris. Projectes de naturalesa diversa, que vagin des de l'emprenedoria individual a la col·lectiva, que contribueixin a consolidar l'empresa mercantil –en especial el comerç i serveis de proximitat– o les societats cooperatives, que dinamitzin les economies comunitàries o que promoguin l'ocupació als barris.

El suport financer a projectes que promoguin l'economia de Sants-Montjuïc i dels seus barris s'articularà a través d'instruments diversos. Un d'ells, la convocatòria de subvencions d'impuls socioeconòmic del territori, oberta a projectes d'actors socioeconòmics de tota la ciutat en concurrència competitiva, que ja s'ha posat en marxa el 2017 i ha rebut sol·licituds d'entitats del Districte. Un altre entrarà en funcionament a finals de 2017 i cofinanciarà el disseny de projectes d'emprenedoria social i economies col·laboratives que aconseguixin captar una quantitat mínima de fons a partir de l'ús d'eines en línia de finançament col·lectiu.

També durant el 2017 es realitzarà una acció específica al Districte per divulgar coneixement sobre instruments de finançament alternatiu i així obrir noves vies de sosteniment econòmic per als actors del territori.

3.3 Activació de locals i establiments buits: baixos de protecció oficial

L'anomenada desertització és un problema de diverses zones de la ciutat i també en determinades àrees de Sants-Montjuïc. L'existència de locals buits als carrers genera un cercle viciós que impossibilita la recuperació del dinamisme comercial de moltes zones. L'existència de persianes abaixades de forma permanent genera una visible degradació de l'espai públic a causa de la caiguda del seu ús per part de la ciutadania. També fa augmentar la sensació d'inseguretat i fa que els comerços que hi ha a la zona tinguin incentius per marxar-ne. A més a més, genera una manca d'atractivitat per a nous comerços.

Revertir aquesta tendència general és un repte de gran dificultat, però, per tal d'avançar cap a nous models d'intervenció en matèria de locals buits, es duran a terme diferents iniciatives de foment de l'ús de locals buits per desenvolupar projectes socioeconòmics que vagin en la línia del desenvolupament local sostenible.

3.4 Accions de dinamització econòmica comunitària vinculades a la recuperació de la muntanya de Montjuïc

La muntanya de Montjuïc és un potencial per al lleure, la vida saludable, l'esport i també la formació i el desenvolupament de projectes econòmics o ocupacionals dels veïns i les veïnes de Sants-Montjuïc. Es desenvoluparan, doncs, projectes econòmics en aquesta línia, adreçats a l'aprofitament de la muntanya per a la millora de l'ocupabilitat de les veïnes i els veïns dels barris contigus, com per exemple accions formatives al voltant dels camins històrics o els senders naturalístics.

3.5 Suport a l'activitat d'artesans, artesanes i artistes

Al districte de Sants-Montjuïc hi viuen i/o treballen un bon nombre d'artistes i artesans i artesanes, amb especial força al barri del Poble-sec, però amb presència repartida arreu del territori. Es tracta d'un col·lectiu que sovint pateix dinàmiques de precarietat laboral amb entrades i sortides a l'economia formal o marges de beneficis molt reduïts.

Per atendre aquest col·lectiu i per enfortir l'art com un valor de tota la comunitat, es donarà suport a les xarxes i l'autoorganització d'artistes i artesans i artesanes i desenvoluparan accions formatives, d'assessorament i acompanyament al Districte sobre qüestions relatives a llicències d'activitat, comercialització de producte i cerca d'espais de treball. El 2017 ja s'ha realitzat una primera acció en aquesta línia, que ha posat en contacte una desena d'artesans i artesanes de Sants-Montjuïc amb el programa Fet a Mà, que ofereix acompanyament per treballar la idea de negoci específicament adreçat a aquest col·lectiu. En els anys posteriors a l'execució del Pla es continuarà amb aquesta tasca amb l'objectiu d'incrementar l'ús dels serveis de promoció econòmica per part dels artesans, artesanes i artistes del Districte.

3.6 Foment del cotreball de qualitat i els tallers d'oficis

Els espais de cotreball representen una oportunitat de gran valor per al desenvolupament d'iniciatives socioeconòmiques. Els valors que aporten respecte als espais individuals són bàsicament dos; per una banda, la disminució dels costos associats a la disponibilitat d'un espai, que esdevenen costos fixes feixucs en els moments inicials d'una activitat; per una altra, els espais de cotreball permeten la vinculació i coneixença d'altres persones i iniciatives similars o amb qui generar sinergies i dinàmiques intercooperadores. Aquest segon factor també permet abaratir alguns costos a través de dinàmiques col·laboratives.

És per això que es treballarà per promoure la instal·lació d'espais de cotreball (ja siguin d'oficina com de taller brut) en locals municipals i/o privats dels barris del Poble-sec i la Marina, així com a altres barris de la resta del Districte. Estaran adreçats als col·lectius prioritaris d'aquest Pla i a les activitats centrades en els sectors estratègics.

3.7 Dinamització socioeconòmica de l'avinguda del Paral·lel

L'avinguda del Paral·lel concentra història, identitat i vitalitat ciutadana, i constitueix un valor actiu per a la gent de Barcelona. És una referència de la ciutat en termes de cultura popular, de patrimoni i de memòria històrica. Però també representa el repte d'una activació econòmica que aconsegueixi posar en valor aquests actius sense posar en risc el seu teixit de proximitat. El nostre objectiu principal és convertir l'avinguda en un pont entre tres barris i tres districtes, un carrer principal que centri la vida cultural i econòmica de les veïnes i els veïns, un punt de trobada comunitari i un passeig per als seus i les seves habitants.

Així, entenem que fer emergir i donar valor als sabers que concentra en la seva cultura de base i en la vida comunitària és fonamental per generar una economia sostenible que pugui prevenir els impactes no desitjats a curt, mitjà i llarg termini. En aquest sentit, el Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc tindrà en compte les particularitats de l'avinguda del Paral·lel i la reclamació ciutadana perquè torni a ser un carrer veïnal, al mateix temps que centrarà els seus objectius en una promoció econòmica i comercial de la zona en termes de proximitat i reconeixement dels sabers i tradicions existents.

Per potenciar una economia local sostenible, que reguli els potencials prejudicis negatius derivats del monocultiu turístic i faciliti la diversificació dels usos comercials, culturals i veïnals del carrer, es treballarà en:

- Accions de dinamització dels baixos buits, tal com està definit a la mesura 3.3 del Pla.
- Accions de transmissió empresarial (Reempresa) amb comerços i altres tipus de negocis que aportin un valor afegit pel territori. Un equip de promotors informaran sobre aquest programa.
- Accions de dinamització del teixit comercial actual amb programes de millora digital, accessibilitat, etc.

3.8 Accions per a la reducció de l'esclatxa digital al Districte

La situació de l'esclatxa digital a Sants-Montjuïc s'explica per la manca d'accés als serveis d'Internet per part de veïns i veïnes, així com per la seva situació socioeconòmica. El districte de Sants-Montjuïc és el tercer districte de la ciutat amb menys llars connectades a Internet. Segons l'enquesta MWCcapital (gener 2016), només un 77,7% de veïns i veïnes del Districte afirmen tenir connexió a Internet al seu domicili, quan la mitjana de Barcelona arriba al 84%. I només el 82,8% disposa de telèfon mòbil intel·ligent (*smartphone*), quan a la ciutat és del 84,5%. Una manca d'accés que, amb freqüència, se suma a situacions de vulnerabilitat socioeconòmica relacionades amb l'atur o un nivell de renda familiar disponible molt reduït.

Per contribuir a revertir aquesta situació, es continuaran oferint accions d'alfabetització digital a l'Antena Cibernàrium del Districte, que es troba ubicada a la Biblioteca Francesc Candel, amb l'objectiu específic d'incrementar el nombre d'usuaris i usuàries en situació d'atur o amb baix nivell d'estudis (37% i 29% el 2016, respectivament). A més, s'avaluarà la possibilitat de realitzar altres accions a mida per arribar amb més intensitat a aquests o altres col·lectius vulnerables a l'esclatxa digital.

3.9 Dinamització del teixit industrial i empresarial

L'actiu que suposa el teixit industrial, pel que fa a la Marina, i empresarial, en general, present en algunes zones del Districte cal que sigui dinamitzat de manera que generi impactes positius en el territori i protagonitzi un desenvolupament sostenible en termes ambientals i socials.

Per al desenvolupament de la dinamització industrial de la Marina del Prat Vermell, i dins del Pla de Barris de la Marina, es preveu la contractació de recursos per a la dinamització industrial, i amb l'encàrrec de concretar i acostar els programes, serveis i actuacions amb l'objectiu de millorar la competitivitat del teixit econòmic de la zona. En concret, el Pla preveu treballar els àmbits següents:

- Cartera de serveis i programes adaptats. Es preveu acostar a les empreses de la zona els serveis de l'Oficina d'Atenció a les Empreses de Barcelona Activa i adaptar-los a les seves característiques i necessitats. Els serveis que s'oferiran donaran resposta a àmbits en els quals les empreses poden tenir necessitat de suport extern (accés al finançament, cerca de talent, tràmits i gestions municipals, etc.), i les assessoraran en qüestions com l'elaboració dels plans d'igualtat que incloguin iniciatives per a la correcció de les desigualtats de gènere i facilitin la conciliació corresponsable de vida familiar i laboral.
- Programes d'economia verda i circular. Es desenvoluparan programes d'auditoria i eficiència energètica i un programa de foment de l'economia circular i simbiosi industrial.
- Enfortiment de la cooperació empresarial. Es promouran les connexions entre empreses, especialment entre les que estan ubicades al mateix polígon, i també amb altres empreses de la ciutat, centres de recerca i altres agents rellevants.
- Dinamització de naus buides per millorar l'atractivitat. Es desplegaran accions de dinamització de les naus buides.
- Promoció de la incorporació de dones a les empreses del polígon. S'impulsarà una actuació per afavorir la incorporació de dones a ocupacions pròpies o requerides per les empreses localitzades al territori. En aquest sentit, s'explorarà la identificació dels perfils on, prèviament a les accions de qualificació professional oportunes, es treballi per promoure-hi la inserció laboral de dones.
- Promoció de la igualtat de gènere en les empreses dels polígons. Es portaran a terme sessions informatives i formatives per a les empreses dels polígons industrials sobre igualtat de gènere en l'organització: igualtat salarial, protocols d'assetjament sexual, mesures de conciliació i corresponsabilitat, etc.

3.10 Creació de la Taula d'Empreses de Districte

S'impulsarà la creació de la Taula d'Empreses de Districte, que, quan s'hagi aprovat aquest Pla, ja haurà celebrat algunes sessions. La iniciativa recull la voluntat manifesta de determinades empreses del Districte de tenir un espai de diàleg amb els serveis municipals per intercanviar informació i desplegar accions de desenvolupament econòmic plegats. Especialment, seran accions que tinguin a veure amb la implementació de circuits de formació i ocupació que reverteixin en el veïnat i en les empreses i que cobreixin les necessitats de formar-se i entrar al mercat de treball de determinats perfils de veïns i veïnes, i les necessitats i la voluntat de les empreses d'ocupar veïnat col·laborant en la seva inserció. Altres objectius tindran a veure amb la contractació de serveis al mateix territori i, en definitiva, amb la instauració de línies globals de responsabilitat social corporativa, així com per mantenir un circuit entre els centres de formació i les empreses del territori per donar a conèixer a l'àmbit educatiu les possibles sortides professionals i del coneixement del teixit empresarial del territori.

03.2 OCUPACIÓ DE QUALITAT

La dificultat d'accés al mercat laboral, amb la persistència de taxes d'atur significatives –en especial per a col·lectius específics com la gent jove, dones amb situació de precarietat o pobresa, les persones amb menor qualificació o les aturades de llarga durada-, és un dels principals problemes a Sants-Montjuïc i a Barcelona. El repte de generar ocupació és sempre un dels principals objectius de les polítiques de desenvolupament local i promoció econòmica, i esdevé cabdal després dels efectes devastadors en el mercat laboral de la darrera crisi econòmica.

Tanmateix, cal tenir en compte que, en l'actual context, comptar amb feina remunerada i percebre una remuneració legal no sempre garanteix que el treballador o la treballadora pugui viure per sobre del llindar de la pobresa, cosa que, de retruc, també redueix les garanties a l'hora de poder proveir serveis de qualitat. És per això que, a més de promoure la generació de llocs de treball, cal fer complir la llei i la normativa vigent i estimular que se superin els mínims salarials que proposa.

En definitiva, avançar per fer realitat el “treball decent” o “treball digne”, tal com ha estat reconegut i definit per l'Organització Internacional del Treball. El desenvolupament econòmic sostenible i eficient ha de generar ocupació de qualitat: un tipus d'ocupació que es desenvolupi en condicions dignes d'entorn de treball i remuneració. D'altra banda, l'ocupació de qualitat serà també aquella que atengui les necessitats de conciliació familiar corresponsable i, especialment, dels col·lectius amb més dificultats per accedir al mercat de treball o l'emprenedoria, com ara les dones immigrades amb fills i/o filles al seu càrrec.

L'ocupació ha de ser entesa no només com a fi en si mateixa, sinó també com a solució per a un bon i millor sosteniment de la vida digna, per assolir una societat més cohesionada i per poder proveir i gaudir de béns i serveis de major qualitat.

Línia estratègica 4

Impulsar l'ocupació de les persones en situació d'atur

Promoure l'ocupació de qualitat dels veïns i les veïnes de Sants-Montjuïc és prioritat del PDE i del desenvolupament econòmic. Atendre en primer lloc les persones amb major dificultat per accedir al mercat de treball, posar en valor els recursos per a la millora de l'ocupabilitat que es fa des d'entitats del territori i des de l'Administració Pública, així com liderar des del Districte la contractació de persones mitjançant programes d'experienciació, són alguns dels objectius en aquest sentit.

Mesures:

4.1 Increment de l'atenció a veïns i veïnes en situació d'atur

En l'estratègia de territorialització de l'atenció ocupacional que impulsa Barcelona Activa hi tenen un paper fonamental els dispositius de territori, ja que són capaços de detectar les necessitats concretes dels barris i articular actuacions amb el teixit local i que donin una resposta no estandarditzada, és a dir, adaptada a cada marc territorial i la seva realitat. El districte de Sants-Montjuïc compta amb un Punt d'Informació i Orientació Laboral ubicat a la Seu de Districte, que ofereix un servei de primera atenció i derivació a altres recursos i programes de ciutat. Durant l'any 2016 va atendre 538 persones residents a Sants-Montjuïc. També el programa Làbora, gestionat per Serveis Socials i entitats del territori, que forma part dels recursos ocupacionals del territori i també actua com a porta d'entrada als diversos recursos existents.

A més a més, a Barcelona es desenvolupen multitud de programes i recursos d'àmbit ciutat per impulsar l'ocupació de les persones en atur: Mentoring+40, *Coaching* laboral, Garantia Juvenil, 30Plus i d'altres. Aquesta diversitat d'accions i recursos existents no sempre és coneguda per tots els actors que fan tasques d'inserció ni tampoc per tota la ciutadania. Augmentar-ne la difusió és una manera de maximitzar-ne l'impacte –com més coneixement, més possibilitats d'articular dinàmiques de coordinació entre diversos recursos–, però també és un exercici de transparència de l'Administració cap a la ciutadania.

Per aquest motiu, el PDE planteja que el districte de Sants-Montjuïc disposi d'una programació estable de sessions informatives i activitats de foment de l'ocupabilitat (Barcelona Treball) que doni resposta al buit d'atenció que actualment existeix en els barris que no tenen aquests dispositius i millori la comunicació perquè el veïnat de Sants-Montjuïc, sobretot aquell amb majors dificultats d'inserció laboral, les entitats que treballen al territori i les empreses, coneguin, amb la profunditat necessària en cada cas, els programes i recursos perquè se'n puguin beneficiar. Aquestes actuacions també permetran detectar noves necessitats ocupacionals de veïns i veïnes del territori.

La necessitat d'espais municipals per desenvolupar aquestes accions és cabdal i és per això que en els plans d'equipaments que es realitzin al Districte es tindrà en compte aquesta necessitat. S'espera que les accions contingudes en aquesta mesura resultin en un increment de l'atenció de veïns i veïnes del districte de Sants-Montjuïc. En concret, s'espera superar en el període 2017-2021 la ràtio de persones ateses sobre el total d'aturades al Districte en el període 2012-2016.

4.2 Accions específiques a barris especialment afectats per l'atur

El Districte compta amb tres dispositius d'inserció sociolaboral, adreçats a col·lectius amb especials dificultats. Aquests dispositius s'emmarquen en el projecte Treball als barris, finançat pel Servei d'Ocupació de Catalunya. Són a la Marina, el Poble-sec i la Bordeta. Un total de cinc orientadores realitzen assessorament i seguiment personalitzat i formació: professionalitzadora, en competències transversals i en TIC. Durant l'any 2016 els tres dispositius de Sants-Montjuïc han atès 559 persones en situació d'atur i 217 llocs de feina han estat coberts amb usuaris i usuàries d'aquests tres dispositius.

A més d'aquests recursos de l'Administració, desenes d'entitats del territori executen projectes i serveis d'impuls de l'ocupació de qualitat des dels barris.

Es mantindran tots aquests serveis, tenint en compte la continuïtat del finançament per part del Servei d'Ocupació de Catalunya, i es treballarà per la millora, consolidació i increment del seu impacte en la vida dels veïns i les veïnes de Sants-Montjuïc. També se seguirà treballant per incrementar el personal tècnic del dispositiu d'inserció laboral del Poble-sec en funció de les necessitats i el volum de persones ateses del barri. Igualment es treballarà per trobar una ubicació al barri de la Bordeta per al dispositiu d'inserció laboral, que actualment està ubicat fora del barri.

4.3 Accions de formació-capacitació ocupacional i professionalitzadora adreçada a veïns i veïnes en situació d'atur

La formació és un dels factors més determinants a l'hora de definir les trajectòries laborals de les persones i, sobretot, les capacitats de reinserció laboral. La formació professionalitzadora representa un actiu molt important per a les persones que han de protagonitzar itineraris

d'inserció. Per la seva banda, la formació capacitadora és del tot necessària per a aquells perfils amb menor formació que han protagonitzat trajectòries laborals molt llargues sense participar en formació continuada ni reciclatge i que, per tant, no han adquirit capacitats ni habilitats per desenvolupar ocupacions fora del seu sector concret.

Es definiran accions formatives perquè els veïns i les veïnes es capacitin preferentment en sectors professionals que aquest PDE marca com a prioritaris. Es desenvoluparan les accions següents:

- Formacions d'impacte comunitari: iniciatives impulsades pel mateix teixit comunitari amb l'objectiu de millorar l'ocupabilitat de les persones que hi participen, al mateix temps que es contribueix a la cohesió social del seu entorn.
- Formació professionalitzadora i ocupacional amb pràctiques experiencials a empreses.
- Formacions en competències transversals (treball en equip, comunicació, ús de les TIC).
- En el marc del Pla de Barris de la Marina, es desenvoluparan diverses actuacions de foment i millora de l'ocupació i l'ocupabilitat en coordinació amb entitats del territori o amb aquelles que tinguin projectes ocupacionals que impactin al barri i que siguin complementàries a les existents. Es treballarà amb aquestes entitats, així com amb les empreses, per generar un circuit que possibiliti la contractació de veïns i veïnes en les empreses del territori.

4.4 Contractació de veïns i veïnes en situació d'atur per mitjà de plans d'ocupació o altres mesures d'experienciació laboral

Els plans d'ocupació, i en general les mesures d'experienciació laboral, són una política activa d'ocupació que pretén millorar l'ocupabilitat de les persones combinant accions de formació amb el desenvolupament de tasques i serveis d'interès per a la comunitat. En el cas dels plans d'ocupació contractats i executats per l'Administració pública, és responsabilitat seva fixar les tasques que aquestes figures han de desenvolupar, així com la seva supervisió i seguiment.

Des del districte de Sants-Montjuïc i Barcelona Activa es treballarà per:

- Flexibilitzar el temps de contractació, que passarà a contemplar la possibilitat de contractacions de sis, nou o dotze mesos.
- Focalitzar la contractació de plans d'ocupació en aquells territoris amb un major nivell de persones aturades i en persones amb dificultats per accedir al mercat laboral.
- Adaptar la formació que rebran els participants en els plans d'ocupació, que tindrà una part específicament vinculada a cada projecte, incloent-hi informació relativa a la creació de cooperatives. Fer seguiment i acompanyament de les persones participants en aquestes accions un cop hagi finalitzat el temps de contractació, com a part del seu itinerari ocupacional.
- Incrementar, en la mesura que sigui possible, el nombre de places de plans d'ocupació ofertes des del Districte, especialment les orientades a baixos perfils professionals (centrades en tasques de manteniment i reparació d'elements de l'espai públic i d'equipaments).

- Incorporar, sempre que sigui possible, la paritat de gènere en la contractació de plans d'ocupació, tenint en compte els estudis sobre precarietat laboral i gènere (mesura 5.1)
- Elaborar, juntament amb les entitats del territori, un catàleg d'actualització periòdica de les necessitats comunitàries del territori que es podrien cobrir amb plans d'ocupació.
- En relació amb els plans d'ocupació de més alt perfil professional, explorar la possibilitat d'idear noves tasques i noves relacions amb el Districte, que donin més autonomia al Pla i li permetin desenvolupar projectes propis en una línia més innovadora, sempre donant resposta a necessitats col·lectives.

4.5 Accions per al foment de l'ocupació juvenil de qualitat a Sants-Montjuïc

D'acord amb el *Pla de Foment de l'Ocupació Juvenil de Qualitat 2016-2020* (PFOJQ), aquest preveu:

- a) Garantir una bona i coordinada oferta d'accions d'orientació i assessorament laboral al Districte (vegeu mesura 5 del PFOJQ).
- b) Garantir un major acompanyament personalitzat als i les joves en atur i el disseny d'itineraris professionalitzadors a llarg del termini (vegeu mesura 6 del PFOJQ).
- c) Promoure una major connexió amb la població jove que no coneix o no utilitza els serveis d'ocupació ni els canals habituals (vegeu mesura 11 del PFOJQ).
- d) Potenciar programes de segona oportunitat o integrals específics per a joves amb baixa qualificació.
- e) Promoure amb caràcter prioritari una major atenció a la diversitat i a la població jove en especial situació de vulnerabilitat (persones joves que pateixen trastorns de salut mental, persones joves gitanes, noies joves monoparentals, persones joves immigrades amb especial vulnerabilitat).
- f) Dissenyar accions a mida i promoure l'accés dels i les joves del Districte als programes d'ocupació juvenil a la ciutat.
- g) Fomentar la capacitació professional, el coneixement d'idiomes i l'impuls a projectes específics de caràcter innovador en col·laboració amb altres entitats i/o agents del Districte de Sants-Montjuïc (vegeu mesures 20, 21 i 23 del PFOJQ).
- h) Organitzar jornades o fires d'ocupació juvenil per fomentar punts de trobada entre el jovent i la resta d'agents, serveis i/o empreses.

Pel que fa a Sants-Montjuïc, es treballarà en coordinació amb l'impulsor del programa de Garantia Juvenil referent al Districte, amb el Punt d'Informació Juvenil i amb aquells professionals que treballen amb el col·lectiu de joves del territori.

4.6 Ajuts a la contractació per fomentar l'ocupació de qualitat

El suport financer a les empreses és clau de cara a fomentar la contractació laboral de col·lectius especialment vulnerables a l'atur. Per aquest motiu, en el marc del programa "Barcelona amb l'Ocupació de Qualitat", es posarà a disposició de les empreses de Sants-Montjuïc la possibilitat

d'obtenir ajuts per contractar persones amb especials dificultats d'accés al mercat de treball, sempre que aquestes contractacions tinguin lloc en condicions que garanteixin la qualitat de l'ocupació.

Línia estratègica 5

Lluitar contra la precarietat laboral

Generar ocupació ha de ser una de les principals ocupacions d'un pla de desenvolupament econòmic territorialitzat i centrat en la millora de les condicions de vida dels veïns i les veïnes. Però generar ocupació en termes quantitius no és suficient per garantir la millora de les condicions de vida materials de les persones, ni tan sols per generar el cercle virtuós del desenvolupament econòmic centrat en les persones. Cal que aquesta ocupació permeti dur a terme trajectòries laborals dignes, que possibilitin trajectòries vitals igualment dignes. Les pràctiques de vulneració de drets laborals són una realitat que no es pot ignorar. Per aquest motiu es realitzaran al Districte un seguit d'accions destinades a alertar sobre aquesta problemàtica i promoure el treball en condicions dignes.

Mesures:

5.1 Generació de coneixement sobre precarietat laboral al Districte

Poder actuar sobre la precarització laboral implica conèixer el fenomen de manera concreta. La precarietat laboral és un fenomen complex en què intervenen diversos factors en combinacions diverses i dinàmiques. Per tant, poder-lo conèixer des d'una mirada contínua i evolutiva, que sigui capaç d'identificar-ne les diverses causes i conseqüències, així com els itineraris que hi desemboquen, és un factor clau per poder lluitar-hi en contra.

A partir dels estudis existents a la ciutat i sobre alguns districtes, es realitzaran diagnòs per posar llum sobre la problemàtica de la precarietat laboral a Sants-Montjuïc i com revertir-la, fent especial èmfasi en l'àmbit de l'economia de les cures com un dels sectors que actualment són objecte de major preocupació al territori. I durant aquest període s'iniciarà un projecte d'investigació sobre la precarietat laboral i gènere als barris del districte de Sants-Montjuïc a partir de la coproducció amb espais de dones i de gènere. D'una banda s'ampliarà el coneixement de la realitat de l'ocupació i les feines des d'una perspectiva de gènere. I de l'altra, el projecte farà una recerca participada sobre els perfils professionals de les dones de Sants-Montjuïc, les seves demandes d'ocupació i les seves estratègies en relació amb les feines. A partir de la participació activa d'espais de dones i de gènere del territori es definiran accions i línies de treball. Aquest projecte es realitzarà en el marc de l'Estratègia contra la Feminització de la Pobresa i la Precarietat de l'Ajuntament de Barcelona (2016-2024).

5.2 Accions divulgatives per al coneixement de drets i deures laborals bàsics en l'àmbit de l'economia de les cures

En el fenomen de la precarietat laboral, un dels factors que hi juga un paper important és el desconeixement dels drets i deures laborals per part de treballadors i treballadores. A aquest desconeixement de base per part de treballadors i treballadores, s'hi sumen desinformacions o omissions per part d'alguns ocupadors que aprofiten aquest desconeixement per vulnerar alguns drets.

Per tant, i prenent com a referència el sector de l'economia de les cures, es duran a terme accions de sensibilització i informació sobre drets i deures bàsics, amb la implicació d'organitzacions

sindicals i entitats que estan oferint assessorament sobre aquests temes al territori. Algunes d'aquestes accions seran específiques sobre igualtat de gènere en el món laboral i aniran encaminades a:

- Realitzar accions de sensibilització i formació específica a la Taula d'Empreses sobre les seves obligacions i bones pràctiques pel que fa als plans i mesures d'igualtat i protocols contra l'assetjament sexual o per raó de sexe.
- Crear un punt d'assessorament específic per a casos de vulneració de drets que afectin a treballadores i treballadors. Aquest espai desenvoluparà accions d'informació laboral descentralitzades als barris en matèria d'igualtat de gènere en el món laboral.

5.3 Impuls de la Responsabilitat Social Corporativa al districte de Sants-Montjuïc

Les empreses són actors econòmics, però també són actors socials en tant que les seves decisions econòmiques generen un seguit d'externalitats –positives i també negatives– que són assumides socialment.

L'impuls de la Responsabilitat Social Corporativa entre el teixit empresarial del territori esdevé un element cabdal per avançar en la millora de l'impacte ambiental i social d'aquests agents. En aquest sentit, es promouran al districte de Sants-Montjuïc accions de divulgació i sensibilització envers el bon govern corporatiu, amb especial incidència en els temes de relació amb l'entorn, condicions laborals i igualtat de gènere.

En aquest sentit, serà instrument clau la Taula d'Empreses definida en la mesura 3.10.

Línia estratègica 6

Integrar les accions d'impuls de l'ocupació al Districte

La coordinació entre les diverses actuacions que es fan al territori, ja sigui en matèria laboral o una altra, és un element cabdal per avançar cap a una major efectivitat i eficiència dels recursos. La integració i coordinació d'accions permet ampliar la visió sobre el territori i les metodologies emprades, a banda que evita generar duplicitats en la intervenció. En el camp concret de les polítiques ocupacionals, la integració reconeix projectes i els reforça, generant millors itineraris, més complets i amb una major variació de recursos que aportin una mirada més complementària i més flexibilitat en la seva implementació. En aquest sentit, el PDE es planteja el repte d'avançar cap a la coordinació i el treball en xarxa continuat.

Mesures:

6.1 Suport i coordinació amb les xarxes d'entitats dedicades a la promoció de l'ocupació als diferents barris del Districte i coordinació dels serveis públics

Per coordinar esforços i assolir més fites de manera més sostenible en matèria d'ocupació, és imprescindible donar suport a les xarxes existents als barris i que aglutinen entitats d'orientació laboral i desenvolupament socioeconòmic.

En aquest sentit, als barris com el Poble-sec i la Marina, que compten amb espais d'aquest tipus (Comissió Sociolaboral del Pla Comunitari del Poble-sec i Grup de Desenvolupament Econòmic de la Marina) se n'afavorirà la dinamització. Als altres barris, i en clau de Districte, també es promourà

la creació de xarxes i/o el suport a les ja existents, amb especial atenció als espais i processos comunitaris que hi ha al territori. En concret, es preveu la creació del Grup de Desenvolupament Socioeconòmic dels barris del centre de Sants-Montjuïc.

Els serveis públics, a més de reconèixer i donar suport a aquestes xarxes, en formaran part i facilitaran la feina coordinada. Entre ells, a més, promouran espais de coordinació en clau territorial (SOC, Serveis Socials, Làbora i Barcelona Activa).

6.2 Elaboració i manteniment d'un mapa de recursos ocupacionals i formatius del Districte

Com a part de la tasca diagnòstica en termes ocupacionals que es planteja aquest PDE en diversos aspectes, també s'hi contempla la realització d'un mapa de recursos ocupacionals. Aquest mapa és necessari per a les descrites mesures de coordinació i integració, però també per al veïnat, en la seva cerca particular de recursos que millorin la seva ocupabilitat.

A partir de les experiències prèvies a la Marina i el Poble-sec, es preveu realitzar un mapa de tots els recursos ocupacionals i formatius del territori, ja siguin impulsats per les administracions o les entitats socials. El mapa ha de ser d'accés ràpid i senzill per a tots els veïns i veïnes i ha d'incloure el filtratge de barri.

03.3 NOU LIDERATGE PÚBLIC

Aquest Pla aposta pel lideratge públic en matèria socioeconòmica, és a dir, pel disseny i l'impuls per part de l'Ajuntament de polítiques de creació, distribució i ordenació de l'activitat econòmica, amb un model clar de quina economia volem per als barris i el Districte.

En aquest sentit, el Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc en el seu conjunt, i no només aquest apartat, és una eina de lideratge públic al servei del Districte, perquè dóna la visió dels barris on volem viure, així com les polítiques que ens calen per construir-los. Un lideratge que ha de portar a una activitat econòmica i a una ocupació de qualitat, vinculada a les necessitats dels barris i que doni respostes sostenibles i de proximitat, orientades a la garantia de drets i a la promoció d'una economia sostenible i diversa.

Però ni aquesta visió ni aquestes polítiques han estat pensades únicament des de l'Ajuntament ni s'impulsaran exclusivament des d'aquest. Són fruit de l'experiència, la diagnosi i l'expertesa compartides amb el teixit social i comunitari dels barris de Sants-Montjuïc, i fruit de demandes seves també.

Així, quan parlem de lideratge públic no el podem entendre aïllat, sinó que ha de facilitar i complementar-se amb el necessari lideratge comunitari i estar en permanent i fructífer diàleg amb els agents econòmics del territori, sense per això deixar de tenir un rol proactiu i directiu de bona part de les polítiques.

D'altra banda, en parlar de lideratge cal recordar que el sector públic, format per les diferents administracions, és el principal subjecte econòmic del Districte, tant en termes de producció agregada (PIB) com en termes de generació de llocs de treball mitjançant inversions o despesa pública. Una despesa que podria ser font de dinamització del teixit econòmic del territori així com font d'ocupació de qualitat per a la gent que hi viu. La voluntat d'aquest Pla és avançar en el

camí perquè, en la mesura del possible, bona part de la compra i contractació pública reverteixi clarament en el territori, amb bones pràctiques de retorn social i/o de l'Economia Social i Solidària.

Línia estratègica 7

Impulsar una major contractació pública socialment responsable des del Districte

L'Administració pública és un agent econòmic de primer ordre. El nivell de contractació i despesa que realitza té un gran impacte pel que fa la generació d'activitat econòmica. Així doncs, les opcions de contractació i com es duu a terme són elements que poden ser controlats per l'Administració pública via clàusules socials o altres mecanismes de contractació pública responsable.

La capacitat d'incidència de l'Administració pública en les condicions laborals, el tipus d'economia que es fomenta i/o el desenvolupament econòmic de proximitat és elevada i, per tant, cobra tot el sentit que es tingui en compte aquesta capacitat a l'hora d'implementar mesures de contractació com a forma de fomentar el desenvolupament econòmic sostenible en termes socials, ambientals i econòmics

Mesures:

7.1 Elaboració d'un catàleg de proveïdors de proximitat de productes i serveis del Districte

Als processos de contractació generats al Districte es potenciarà la participació del comerç de proximitat i de les empreses d'Economia Social i Solidària amb seu social a Sants-Montjuïc.

Aquesta participació vindrà condicionada pel compliment de la normativa vigent en matèria de contractació pública i en l'aplicació de les clàusules socials i mediambientals contemplades a la *Guia de contractació pública*, així com del compliment de les clàusules estipulades als corresponents plecs de condicions.

A fi d'avançar cap aquest objectiu, el Districte procedirà a fer una relació dels diferents proveïdors de serveis, obres i subministres amb seu social a Sants-Montjuïc amb qui treballa des de les diferents direccions i/o departaments a fi de conèixer la realitat actual.

A partir d'aquí, s'anirà generant la creació d'un catàleg d'empreses proveïdores de serveis, obres i productes amb seu social al Districte que poden ser susceptibles de participar en els diferents processos de licitació i/o contractació impulsats des del Districte.

7.2 Accions de difusió i comunicació de l'aplicació de les clàusules de contractació pública i criteris de gènere a Sants-Montjuïc

Una vegada finalitzat el procés de desenvolupament, concreció i redacció de les clàusules socials i mediambientals elaborades a partir de l'aprovació de la *Guia de Contractació Pública*, el districte de Sants-Montjuïc procedirà a reforçar la informació als potencials proveïdors que aquestes clàusules s'aplicaran en els diferents processos de contractació impulsats per part del Districte.

7.3 Impuls, en la mesura que sigui possible i en el marc jurídic vigent, de la compra de productes i la contractació de serveis a agents de proximitat i/o a actors de l'Economia Social i Solidària

D'acord amb el marc jurídic vigent, es promourà la compra de productes i serveis des del Districte a proveïdors que formin part de l'Economia Social i Solidària.

7.4 Seguiment del compliment de les obligacions socials de les empreses contractades pel Districte

A fi de garantir el compliment de les obligacions de caire social desenvolupades a les clàusules socials recollides als plecs de condicions de contractació, el Districte continuarà desenvolupant els mecanismes necessaris, com ara auditories, exàmens i/o inspeccions específiques orientades al compliment de les obligacions recollides als corresponents plecs de condicions, així com el seguiment jurídic dels serveis municipals externalitzats. Així mateix, pel que fa a les clàusules d'igualtat de gènere, les empreses del territori comptaran amb un servei d'informació, assessorament i acompanyament per a l'aplicació d'aquests criteris.

7.5 Promoció de relacions intersectorials entre educació, cultura i salut

En el dia a dia del disseny i execució de projectes i política pública, el Districte vetllarà per afavorir una mirada intersectorial a les diverses problemàtiques existents al territori. Especialment, cercarà la intersecció dels àmbits de l'educació amb la cultura, així com de l'àmbit de la salut amb el de l'economia de les cures. Ho farà mitjançant una metodologia de treball transversal i afavorint els espais que consideri necessaris.

Aquesta mesura vol vetllar per mantenir informats, dins de les trobades dels consells sectorials, els sectors de la cultura, educació i sanitat sobre l'estat del Pla de Desenvolupament Econòmic, així com del seu seguiment.

03.4 ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

Dins del conjunt de Barcelona, el districte de Sants-Montjuïc és referent en l'àmbit d'Economia Social i Solidària. No només per un passat cooperatiu i cooperativista en els barris del centre del Districte, sinó també per haver estat el focus, en la darrera dècada, de noves maneres de fer i promoure l'Economia Social i Solidària, amb fort arrelament territorial. El barri de Sants i els projectes que s'hi han aixecat, han estat estímul i referència per a nombrosos projectes d'arreu de la ciutat i molt més enllà, en moments en què l'Economia Social i Solidària no era a les agendes de les administracions públiques i menys amb el pes que ara hi és, com mostra en l'àmbit municipal el *Pla d'Impuls de l'Economia Social i Solidària*. El Pla de Desenvolupament Econòmic vol posar focus a aquesta realitat creixent, en aquests i els altres barris del Districte, i donar suport, promoure i facilitar els processos necessaris per a l'Economia Social i Solidària.

Línia estratègica 8

Promoure i impulsar l'Economia Social i Solidària al Districte

Enfortir els projectes existents, donar suport a crear-ne de nous i facilitar la consolidació d'estructures són algunes de les mesures recollides en aquest apartat. Cal remarcar l'existència de Coòpolis, l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona, a l'espai de Can Batlló. Aquest és l'equipament de gestió cooperativa i comunitària amb què es coordinaran les accions d'impuls de l'Economia Social i Solidària en general i, en especial, allò que es detalla a la mesura 8.7. Més enllà de ser un projecte amb vocació de ciutat, la presència de Coòpolis significa, pel Districte i els seus barris, tenir a disposició un dels principals instruments de desenvolupament local des de l'òptica de l'Economia Social i Solidària. Coòpolis és fruit de la proposta de la ciutadania i de l'àmbit cooperatiu organitzat del Districte. El projecte, liderat per entitats de l'Economia Social i Solidària de Sants, la Bordeta i Hostafrancs, compta amb suport municipal sòlid, amb l'objectiu de contribuir en el seu desenvolupament com una aposta estratègica fonamental per a la ciutat i els seus territoris.

Per tant, ja és la filosofia dels plans de desenvolupament econòmic agrupar i coordinar línies de treball que poden ser liderades o executades per actors institucionals o no. Especialment en la línia de l'Economia Social i Solidària, i més en un districte amb un moviment cooperatiu arrelat i autònom on el lideratge del teixit comunitari és especialment remarcable.

Mesures:

8.1 Promoció de nova Economia Social i Solidària

Es treballarà per donar a conèixer l'ESS entre els veïns i les veïnes de Sants-Montjuïc, especialment entre les persones que es plantegin desenvolupar una activitat socioempresarial, al mateix temps que s'impulsarà la creació i acompanyament d'iniciatives que ja operin amb els principis i valors d'aquest model.

Inicialment, en el marc del Pla de Barris, i coordinat per Innovació Socioeconòmica de Barcelona Activa, es contempla una diagnosi i difusió, coproduïda amb el teixit cooperatiu, en els barris de la Marina (la Marina de Port i la Marina del Prat Vermell).

En el marc del foment sociocomunitari de l'ESS, es continuarà donant suport a les iniciatives socioempresarials i comunitàries, com s'ha fet als barris de Sants-Bordeta-Hostafrancs (Impuls Cooperatiu de Sants) i el Poble-sec (Cooperasec). Es farà acompanyant altres iniciatives, segons evolucioni la dinàmica sociocomunitària, i buscant igualment la coordinació entre les diferents entitats que treballen en l'àmbit de l'Economia Social i Solidària.

Des del Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum, i des de l'Ajuntament de Barcelona, a través de Barcelona Activa, amb l'objectiu de donar suport a la generació de noves iniciatives, es convoquen subvencions anuals.

8.2 Accions d'acompanyament, formació i de sensibilització a persones i iniciatives

Es plantegen dos programes pilot que s'acostin al barri de la Marina per fer un acompanyament i formació per a la creació de projectes d'Economia Social i Solidària:

- Programa de preempredoria en femení per a dones del barri de la Marina (acompanyament a 15 dones del barri).
- Servei itinerant d'assessorament per a projectes d'Economia Social i Solidària situat a la Marina.

En ser programes pilot estan subjectes als resultats per programar-ne futures edicions. Per donar suport al sorgiment de noves iniciatives, el Pla planteja derivar i acompanyar els programes i accions d'Innovació Socioeconòmica existents a Barcelona Activa que complementen els serveis que ofereix, en el mateix Districte, l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona Coòpolis:

- Assessorament en empredoria social i col·lectiva. Construïm en femení les Altres Economies. Programa de promoció de l'empredoria social i solidària impulsada per dones.
- La Comunicadora. Programa d'impuls per a projectes d'economia col·laborativa.
- Accions de formació i acompanyament en gestió col·lectiva.

- Servei d'assessorament per a projectes d'Economia Social i Solidària.
- Tallers i càpsules de formació modular a persones emprenedores en ESS (comunicació, màrqueting social, finançament i gestió, gestió col·lectiva i democràcia interna, aspectes jurídics i fiscalitat, pla estratègic, etc.).
- Projecte de foment de cooperativisme en l'àmbit escolar.
- Propostes d'activitats que es desenvoluparan a l'equipament d'innovació socioeconòmica.

També es dissenyaran des del Pla, i conjuntament amb els agents del territori, espais de formació i assessorament en funció de les necessitats detectades. Això donarà com a resultat la coproducció de les iniciatives de formació i assessorament en matèria d'Economia Social i Solidària, previ encaix amb les ja existents, impulsades des de l'Administració pública i/o la comunitat, com el mateix projecte Coòpolis.

8.3 Visibilització d'iniciatives existents d'Economia Social i Solidària

Es pretén fer més visible l'ESS de Sants-Montjuïc, a partir del desenvolupament de tallers, formacions i activitats de sensibilització en espais municipals, educatius i d'entitats. També donant suport a l'elaboració de materials de difusió digital i en format paper, així com a rutes de promoció i campanyes *ad hoc*.

Amb l'objectiu d'augmentar-ne la visibilitat, es facilitaran sinergies entre iniciatives d'ESS del territori amb les de la resta de la ciutat, com per exemple a escoles. I a més a més de fer més viables els projectes, es treballarà per la creació i actualització d'un catàleg de serveis dels projectes.

8.4 Impuls de l'Economia Social i Solidària a partir d'iniciatives comunitàries existents

Es pretén impulsar l'ESS a partir d'iniciatives comunitàries existents (i d'altres, en funció de la dinàmica futura), articulant-ne la dimensió de desenvolupament econòmic comunitari amb mirada de barri, de districte i de ciutat, si s'escau.

En general, es buscaran mecanismes a l'abast de l'Administració per crear un entorn favorable a l'ESS. En concret, i pel que fa als equipaments, s'estudiaran dins de l'àmbit dels plans d'equipaments fórmules per afavorir un format de gestió comunitària per a les famílies que estan desenvolupant projectes educatius i familiars. Igualment es buscarà donar suport i facilitar eines per la consolidació de projectes de producció artesanal i tallers d'oficis.

Per donar suport a l'enfortiment d'iniciatives comunitàries, es planteja derivar i acompanyar al programa d'accions formatives per l'enfortiment de les economies comunitàries (intercooperació, visibilització, comunicació, gestió, etc.) d'Innovació Socioeconòmica existents a Barcelona Activa.

8.5 Impuls a iniciatives socioempresarials existents al territori

Es dotarà d'eines de consolidació els projectes socioempresarials que tenen aquest marc referencial per reforçar-ne la viabilitat i el rol d'agents de desenvolupament del territori. Aquestes eines es concreten en l'assessorament i acompanyament a qualsevol tipus de projecte socioempresarial que sorgeixi en el context anteriorment esmentat, posant especial èmfasi en la idea del procés, de gestió col·lectiva i de vessant societari, dins el conjunt de dimensions de la consolidació empresarial.

En coordinació amb Coòpolis, i complementant-ho, el Pla planteja acompanyar als programes de la Direcció d'Innovació Socioeconòmica de Barcelona Activa:

- Servei d'assessorament per a organitzacions i empreses en procés de consolidació o canvi, ubicat a l'Oficina d'Atenció a les Empreses.
- Programa d'enfortiment d'associacions mitjançant diverses activitats i tallers.
- Programa de suport en comunicació i organització (gestió, estratègia i participació) a projectes d'Economia Social i Solidària.

Des del Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum, es convoquen subvencions anuals per a projectes o activitats que fomentin activitats d'interès públic o social que tinguin per finalitat contribuir a l'assoliment dels objectius del *Pla d'Impuls de l'Economia Social i Solidària 2016-2019*, així com, des de l'Ajuntament de Barcelona, a través de Barcelona Activa, es disposarà d'una convocatòria anual per impulsar i donar suport a projectes socioeconòmics arrelats al territori.

8.6 Creació d'espais de treball i d'interlocució, representació i articulació de l'Economia Social i Solidària d'abast districte

Es treballarà per enfortir la xarxa i dimensió d'aquest àmbit socioeconòmic al Districte:

- Des d'un registre més relacional, es desenvoluparan accions per facilitar punts de trobada i coneixença entre les iniciatives d'ESS i les iniciatives que no s'autoinclouen en aquest àmbit.
- Enfortiment dels espais de treball conjunt existents a cada barri, com s'esdevé a Sants-Bordeta-Hostafrancs i el Poble Sec.
- Constitució d'aquells nous espais que s'escaiguin, per tal que siguin espais aglutinadors de les iniciatives i activitats existents.
- Es valorarà la constitució d'un espai al Districte que inclogui la presència/representació dels diversos barris i dels diversos àmbits i sectors econòmics presents al territori. La seva funció serà la de detecció, interlocució, seguiment i coordinació de necessitats, així com la de disseny de dispositius i accions per atendre aquestes necessitats des de la perspectiva de l'Economia Social i Solidària. S'explorarà la proposta d'articular un gran pol cooperatiu i d'activitat econòmica al Districte.

8.7 Promoció de la coproducció d'espais de formació i assessorament en matèria d'Economia Social i Solidària a partir de Coòpolis

Coòpolis, ubicat a Can Batlló, és el projecte integral de foment a Barcelona de l'Economia Social i Solidària, promogut conjuntament pel veïnat, l'àmbit de l'Economia Social i Solidària (que el lidera) i l'Administració pública (Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Barcelona). Durant el 2016 i 2017, donant compliment a l'objectiu del PAM "desenvolupar Coòpolis, infraestructura i projecte estratègic per l'ESS", s'han destinat (des del Districte) 60.000 € per habilitar, dins el Bloc 8, un espai de 400 m², i 11.367 € (des del Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum) per promoure'l i donar-li visibilitat, en l'inici de l'oferta de serveis esdevinguda com a Ateneu Cooperatiu de Barcelona. A la vegada, el Pla d'Inversions Municipal preveu, a proposta del Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum i del Districte, una dotació de 5 milions d'euros que permeti elaborar el projecte definitiu i la rehabilitació i adequació del Bloc 4 entre el 2017 i el 2019, que acollirà el desplegament definitiu i complet de les activitats de Coòpolis. La previsió és que l'equipament definitiu entri en funcionament durant el 2019.

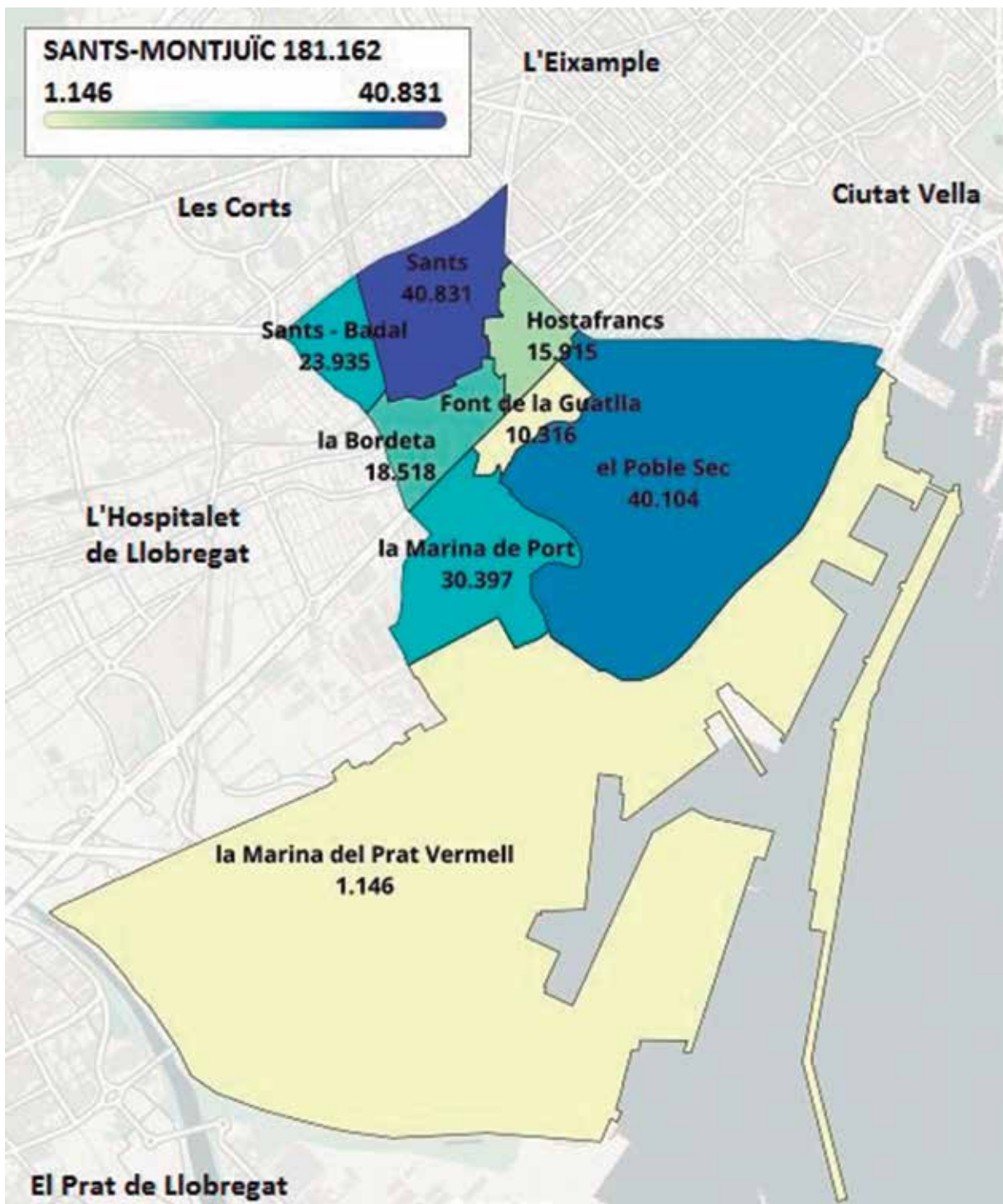
Es pretén la col·laboració i la coordinació amb Coòpolis, espai de referència per a persones i entitats que vulguin formar-se i rebre suport en processos de constitució de noves iniciatives cooperatives i iniciatives d'ESS. També cal aterrar i vincular a la realitat territorial tant la formació com l'assessorament empresarial, perquè puguin adaptar-se a la realitat i donar resposta a les necessitats i demandes que efectivament existeixen al Districte.

8.8 Desenvolupament d'una xarxa o infraestructura per contrarestar l'esclletxa digital

Tot i que Barcelona és una de les ciutats europees amb més ús d'Internet, hi ha diferències quant a la quantitat i qualitat de connexions a la xarxa, sobretot si es tenen en compte característiques socioeconòmiques com la renda familiar i el nivell d'estudis de les persones que hi viuen. A partir dels resultats de l'estudi del Mobile World Capital del 2016, es desenvoluparà una experiència pilot al barri de la Bordeta per resoldre el problema d'esclletxa digital i exclusió social del barri, que garantirà un accés lliure i en igualtat de condicions a la xarxa. En aquest sentit s'està treballant un acord amb la Fundació Guifinet per realitzar al barri de la Bordeta un dels projectes pilot previstos a la ciutat en el marc de l'apropament procomú en la construcció de xarxes tecnològiques.

04. Diagnosi socioeconòmica Sants-Montjuïc

El districte de Sants-Montjuïc i els seus barris segons població, 2016:

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

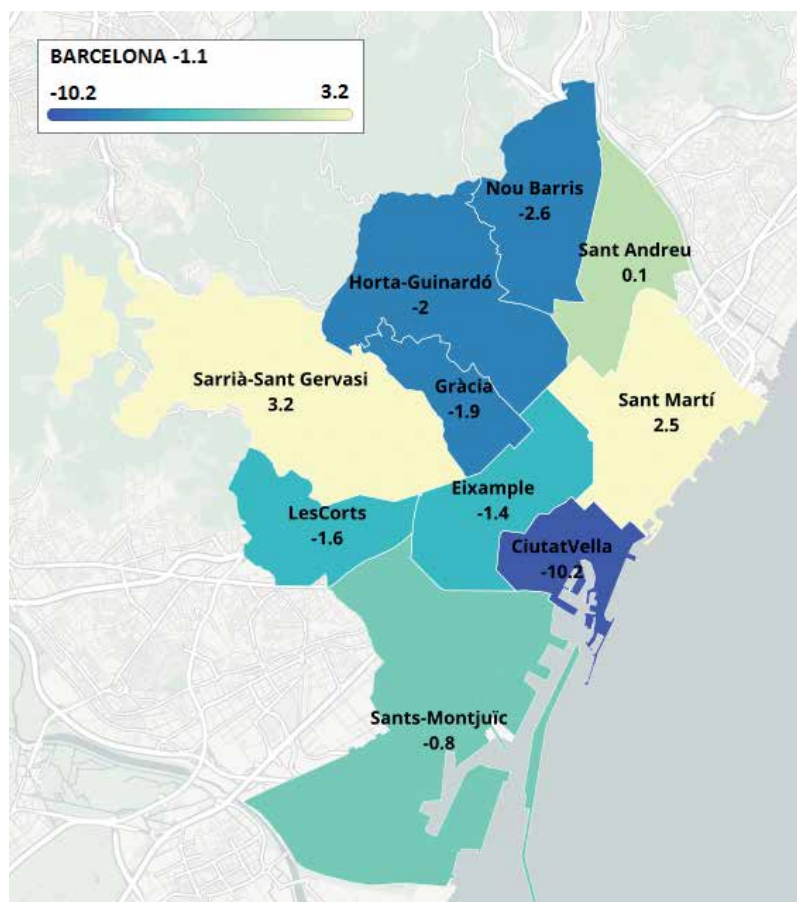
1. DEMOGRAFIA

Amb **181.162** habitants el 2016, Sants-Montjuïc concentra l'11,2% de la població de Barcelona. És el tercer districte més poblat de la ciutat i té una **alta densitat poblacional** (amb una densitat neta de 724 h./ha, 105 més que la mitjana de la ciutat).

Per barris, la **major concentració de població es troba a Sants i el Poble-sec, cadascun dels quals compta amb més de 40.000 habitants** i més de la cinquena part dels residents al Districte (22,5% i 22,1%, respectivament). A continuació, se situen la Marina de Port, Sants-Badal i la Bordeta –amb una població entre 30.000 i 18.500 habitants (16,8%, 13,2% i 10,2%, respectivament) – i per sota del 10% del total, Hortafrancs i la Font de la Guatlla, amb 15.915 i 10.316 habitants, respectivament. A la Marina del Prat Vermell, en canvi, només s'hi troba el 0,6% de la població del Districte, 1.146 habitants. **Quant a la densitat, destaquen els valors extrems del Poble-sec i Sants-Badal (1.016 i 956 h./ha) davant el mínim de la Marina del Prat Vermell (31 h./ha)**, mentre que la resta de barris se situa per sobre de la mitjana de la ciutat (619 h./ha).

Des de l'inici de la crisi el 2008, el districte de Sants-Montjuïc ha perdut 1.530 habitants (un **-0,8%**), variació propera a la que experimenta el conjunt de la ciutat (**-1,1%**) i es tracta del descens més suau entre els districtes on la població ha disminuït durant aquest període.

Evolució de la població de Barcelona per districtes 2008-2016 (en %):

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Per barris, durant el període 2008-2016 els barris de la Marina creixen per sobre del 2%, la Font de la Guatlla un 1,7% i la resta de barris perden població –destacant els casos de Sants i el Poble-sec, amb disminucions al voltant del -2%.

És el Poble-sec el barri que més població ha perdut en aquest període i si atenem a l'indicador del nombre d'habitatges, veiem que entre 2010 i 2015 ha perdut 476 llars. Aquesta dada cal relacionar-la amb fenòmens com la *turistificació* o la *gentrificació*, dels quals malauradament encara no disposem de dades ni d'anàlisis precises.

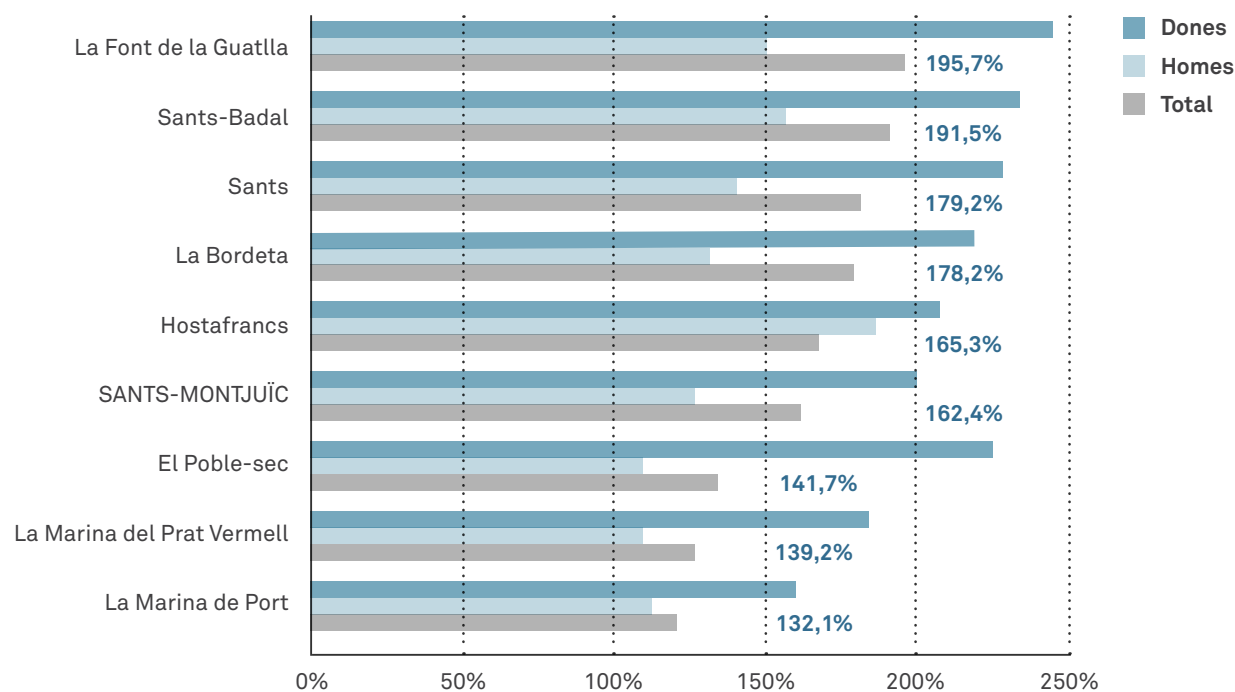
El pes de la població jove (entre 16 i 24 anys) és lleugerament inferior al de la ciutat. Pel que fa al pes de la població en edat laboral (16-24 anys) és de 67,3%, 2,3 punts per sobre de la mitjana de Barcelona.

L'índex d'envelliment, que mesura la relació entre el nombre de persones majors de 65 anys i la població de 0-15 anys, és lleugerament superior al de la mitjana de la ciutat. Per cada persona entre 0 i 15 anys, hi ha prop de dues persones majors de 65 anys. Per barris, els més envellits són la Font de la Guatlla i Sants-Badal, seguits de Sants i la Bordeta, mentre que Hostafrancs es troba proper a la mitjana del Districte i un dels valors més baixos d'índex d'envelliment correspon al Poble-sec. El 2015, l'índex de solitud¹ de la gent de 65 anys o més és del 25,9%, molt semblant a la mitjana de la ciutat, i lleugerament superior per als majors de 75 anys (on assoleix un valor global del 32,1% i en el cas de les dones, el 40,3%).

En l'anàlisi per sexes, s'observa que l'índex d'envelliment és sempre superior en el col·lectiu femení. Les majors diferències entre dones i homes es troben als barris de la Font de la Guatlla, Sants, Sants-Badal i el Poble-sec, que superen el diferencial del Districte (72,2 punts percentuals). La Marina del Prat Vermell i la Bordeta es troben prop d'aquesta mitjana, mentre que a la Marina de Port i Hostafrancs la diferència és inferior (49,7 i 22,9 p.p., respectivament).

¹ Índex de solitud de la població de 65 anys que viu sola/població total de 65 anys

Índex d'envelliment a Sants-Montjuïc per sexe i total, 2016

Nota: Població de 65 i més anys/ Població de 0-15 anys (en %).

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

L'esperança de vida a Sants-Montjuïc és de 83,1 anys, fet que representa una diferència de 0,3 anys menys respecte a la mitjana de Barcelona. Els homes tenen una esperança de vida de 79,8 anys i les dones de 86,1 anys, de manera que en ambdós casos l'indicador del Districte és inferior –en 0,2 i 0,3 anys, respectivament– a la mitjana de la ciutat. Per barris, **la Marina de Port, Sants-Badal i Sants superen l'esperança de vida mitjana de Barcelona (83,4 anys)**, mentre que el Poble-sec, la Bordeta, Hostafrancs i la Font de la Guatlla es troben propers a la mitjana del Districte. **Per sota dels 80 anys d'esperança de vida es troba la Marina del Prat Vermell, amb el registre total més baix i un valor 15 anys inferior a la mitjana de Districte en el cas dels homes i gairebé 18 punts pel que fa a les dones.**

Esperança de vida a Sants-Montjuïc, període 2009-2013

	Total	Homes	Dones
El Poble-sec	82,6	78,6	86,3
La Marina del Prat Vermell	65,4	64,1	67,9
La Marina de Port	84	80,2	87,7
La Font de la Guatlla	82,3	79,2	85
Hostafrancs	82,5	79,1	85,7
La Bordeta	83,3	80,3	85,8
Sants-Badal	84,5	81,4	87
Sants	83,7	80,9	86
SANTS-MONTJUÏC	83,1	79,8	86,1
BARCELONA	83,4	80	86,4

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona.

Segons dades de 2016, un **18,7% del veïnat és d'origen estranger**, dada superior a la mitjana de la ciutat (16,6%). Pakistan, Itàlia, la Xina, el Marroc i Filipines són els principals llocs d'origen, i l'edat mitjana del conjunt de la població estrangera és de 32,7 anys, mentre que l'edat mitjana del total de la població del Districte és de 43,8 anys.

Per barris, el **major percentatge de veïns i veïnes d'origen estranger es troba al Poble-sec i Sants** –amb més d'11.700 i 6.600 persones empadronades, respectivament–, mentre que en percentatge sobre la població del barri, tots superen els dos dígitos excepte la Marina del Prat Vermell. Destaquen els registres del Poble-sec –amb més d'una quarta part de població d'origen estranger (un 29,3%)–, seguit d'Hostafrancs (amb un 20,9%), la Font de la Guatlla, Sants-Badal i Sants –amb un 18,4%, 16,3% i 16,2%, respectivament. Les tres nacionalitats amb més residents al Districte són la pakistanesa, la italiana i la xinesa, i s'observa també una presència rellevant de les comunitats marroquina i filipina (la darrera de les quals compta amb més de 1.000 habitants només al Poble-sec).

Principals nacionalitats de la població estrangera als barris de Sants-Montjuïc, 2016 (en % s/ pobl. total del barri)

	Pakistan	Itàlia	Xina	Marroc	Filipines	Resta de països	Total Població estrangera	% s/pobl. total barri
El Poble-sec	4,5%	2,9%	1,1%	1,8%	2,8%	16,2%	11.759	29,3%
Hostafrancs	1,9%	2%	1,7%	1,1%	0,6%	13,6%	3.322	20,9%
La Font de la Guatlilla	1,2%	2,1%	1,6%	0,7%	0,2%	12,7%	1.902	18,4%
Sants-Badal	1,1%	0,8%	1,3%	0,7%	0,4%	12,1%	3.895	16,3%
Sants	1%	1,4%	1,3%	0,8%	0,3%	11,4%	6.603	16,2%
La Marina de Port	0,9%	0,5%	1,4%	1,1%	1,2%	8,2%	4.002	13,2%
La Bordeta	0,6%	1%	1,2%	0,9%	0,2%	8,6%	2.307	12,5%
La Marina del Prat Vermell	0,1%	0,3%	1,9%	0,5%	0,0%	4,8%	87	7,6%
SANTS-MONTJUÏC	1,8%	1,5%	1,3%	1,1%	1%	11,9%	33.877	18,7%
BARCELONA	1,2%	1,7%	1,1%	0,8%	0,5%	11,3%	267.790	16,6%

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

2. DADES SOCIOECONÒMIQUES DE LA POBLACIÓ

2.1. Nivell d'estudis

Un 27,2% de la població del Districte no té estudis o té estudis primaris, dada 5,1 punts superior a la de la ciutat, on aquest col·lectiu representa el 22,1%.

A Sants-Montjuïc, els i les alumnes de 0-16 anys estan escolaritzats i escolaritzades principalment en centres públics (56% de l'alumnat) i en el cas d'FP, de manera majoritària (un 75% dels i les alumnes). Tanmateix, els i les alumnes de batxillerat es reparteixen al 50% entre centres públics i privats.

Pel que fa als indicadors d'èxit escolar, tot i la millora de la taxa de persones graduades en l'ESO al llarg dels darrers anys, la taxa de persones graduades de Sants-Montjuïc és inferior a la mitjana de Barcelona en tots els cursos escolars, i se situa gairebé 5 punts percentuals per sota el curs 2013-2014 (89,6% Barcelona, 84,9% Sants-Montjuïc).

D'altra banda, **el 17,3% de l'alumnat d'educació secundària no va superar les proves de competències bàsiques els cursos 2013-2014 i 2015-2016. Aquesta xifra és 6 punts superior a la mitjana de la ciutat**, on el percentatge és de l'11,5%. Sants-Montjuïc és el tercer districte amb pitjors dades en aquest sentit, per darrere de Ciutat Vella i Nou Barris.

Pel que fa als estudis universitaris, **el 24,1% de la població de Sants-Montjuïc té estudis universitaris, dada gairebé 6 punts inferior a la mitjana de Barcelona**, on els universitaris i universitàries representen el 30%.

2.2. Dades d'ocupació

El desembre de 2016 hi havia **9.580 veïns i veïnes de Sants-Montjuïc en situació d'atur registrat. Aquesta xifra suposa un pes de l'atur registrat sobre la població adulta del 7,9%, 0,4 punts superior a la mitjana de Barcelona.** Aquest indicador ha disminuït en 1 punt respecte al desembre de 2015, com a resultat d'una clara caiguda interanual del nombre de persones en atur (-11,2%) força propera a la de la ciutat (-11,8%).

El 53,4% de les persones en atur són dones, percentatge semblant al conjunt de la ciutat (52,9%), i el 18,6% són d'origen estranger, dada lleugerament per sobre de la mitjana de Barcelona (16,7%) i molt similar al pes del veïnat d'origen estranger sobre la població del Districte (18,7%).

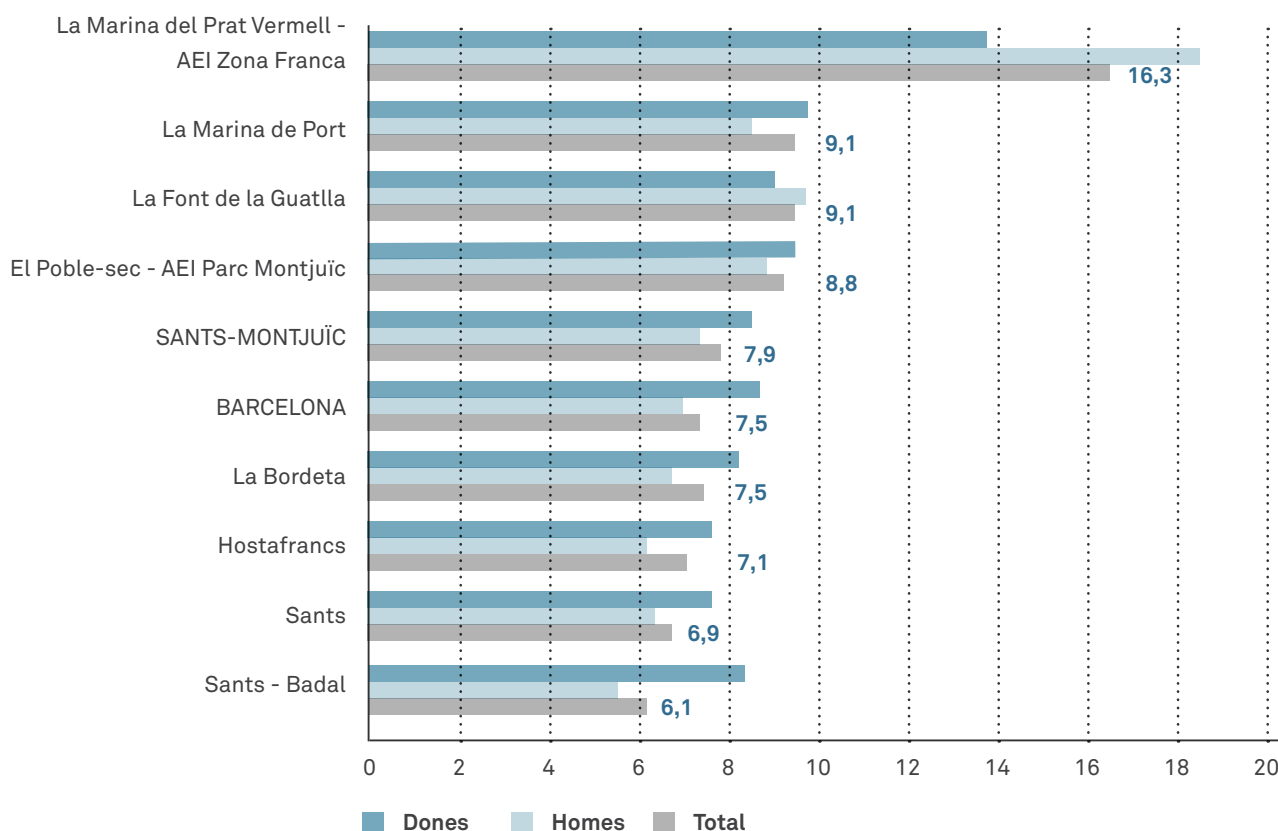
Perfil de l'atur registrat a Sants-Montjuïc, desembre 2016

	Nombre	% sobre Total	% mitjana de Barcelona
Total persones en atur	9.580	100%	100%
Sexe:			
Homes	4.466	46,6%	47,1%
Dones	5.114	53,4%	52,9%
Edat:			
<25 anys	419	4,4%	4,6%
30-44 anys	3.198	33,4%	34%
>=45 anys	5.243	54,7%	53,9%
Durada			
Fins a 6 mesos	4.323	45,1%	44,9%
De 6 a 12 mesos	1.435	15%	14,6%
Més de 12 mesos	3.822	39,9%	40,5%
Estrangeres	1.779	18,6%	18,2%

El pes de l'atur de llarga durada se situa en el 39,9% del total registrat al Districte (la mitjana de Barcelona és del 40,5%). Per edats, la proporció d'atur de més de 45 anys (54,7%) és lleugerament superior a la mitjana de la ciutat (53,9%), i la proporció de joves a l'atur de menys de 29 anys (11,9%) és semblant a la de Barcelona (12,2%).

Pel que fa a la problemàtica de l'atur per barris, **la meitat dels barris del Districte mostren un pes de l'atur registrat sobre la població adulta superior a la mitjana de Barcelona.** Destaca l'elevada incidència de l'atur a la Marina del Prat Vermell –amb el percentatge més elevat entre els 73 barris de la ciutat (el 16,3% d'una població de 1.146 habitants)–, mentre que la Marina de Port, la Font de la Guatlla i el Poble-sec assoleixen valors al voltant del 9%, i **la Bordeta, Hostafrancs, Sants i Sants-Badal se situen per sota de la mitjana barcelonina.**

Pes de l'atur registrat s/població 16-64 anys a Sants-Montjuïc, per sexe i total

Nota: Dades en percentatge.

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

En l'anàlisi per sexe, destaca el fet que el pes de l'atur registrat sobre la població adulta femenina (8,3%) és més elevat que el dels homes (7,4%) al conjunt de Sants-Montjuïc, i aquest patró es dona en tots els barris excepte a la Marina del Prat Vermell i la Font de la Guatlla, on aquest percentatge és superior en el col·lectiu masculí. Les majors diferències en aquest sentit es detecten a la Marina del Prat Vermell –on la incidència de l'atur és 4,5 punts superior entre la població adulta masculina–, i a Hostafrancs, la Bordeta, la Marina de Port, Sants i Sants-Badal, on el pes de l'atur femení supera en més d'1 punt el del masculí.

Als barris de Sants-Badal, Sants, la Bordeta, Hostafrancs i la Marina de Port, la incidència de l'atur femení –amb registres d'entre el 54% i el 57%– és més elevada que la mitjana del Districte (53,4%).

Per edats, el col·lectiu de més de 45 anys és clarament predominant als barris de la Marina, on representa el 58,3% de l'atur total –dada superior en 3,6 punts percentuals al percentatge mitjà del Districte (54,7%)–, mentre que al Poble-sec i la Font de la Guatlla el seu pes relatiu (51,4% del total) és inferior a la mitjana. El percentatge de l'atur jove (fins a 29 anys) es manté bastant homogeni al Districte, si bé els barris de la Marina registren un 13,2% de població d'aquestes edats en atur, davant l'11,9% del conjunt del Districte.

Per fer front a la problemàtica de l'atur, tant des del teixit associatiu i comunitari com des de l'Administració pública mateix, es gestionen diversos programes i recursos d'assessorament en la cerca de feina i la millora de l'ocupabilitat i d'assessorament a l'emprenedoria, la consolidació empresarial i l'Economia Social i Solidària. En aquest sentit, a més dels projectes de desenes d'entitats a tot el Districte, s'ha realitzat el 2016 un mapa de recursos formatius i ocupacionals al Poble-sec i la Marina que recull una vintena d'entitats i s'està en procés de mapatge en la resta de barris. Pel que fa a Barcelona Activa, un total de 3.472 veïns i veïnes de Sants-Montjuïc van ser ateses el 2016 en diferents recursos i programes de foment de l'ocupació i representen un 12% del total de barcelonins i barcelonines (0,8 punts per sobre, doncs, del pes de la població de Sants-Montjuïc). Alguns d'aquests recursos es troben al mateix territori, com els dispositius d'inserció sociolaboral de Treball als barris al Poble-sec, la Bordeta i la Marina, que van atendre 559 persones.

De forma concreta, les persones ateses per Barcelona Activa al Districte mostren la distribució següent:

	Total	Orientació per l'ocupació	Formació i capacitació	Experienciació laboral	Mercat de treball i intermediació
Sants-Montjuïc	2.913	2.364	600	225	1.487
Dona	1.560	1.260	275	99	795
Home	1.353	1.104	325	126	692

Segons indica la taula, hi ha més dones que homes ateses (53,5% del total), però aquesta distribució no es manté en tots els tipus d'atenció. En les atencions vinculades a la formació i capacitació i a l'experienciació laboral, els homes són majoria, mentre que les dones ho són en l'orientació i la intermediació.

Per la seva banda, des de Serveis Socials es van derivar 635 persones al programa Làbora l'any 2016 (un 11,36% del total de derivacions de la ciutat) i la població atesa total va ser de 908 veïns i veïnes, que van assistir com a mínim a l'entrevista grupal o individual d'aquest programa de foment de l'ocupació entre els col·lectius que viuen situacions de més vulnerabilitat.

Amb la voluntat de crear col·laborativament la diagnosi del territori, incorporem dades facilitades pels Serveis Socials de Sant Joan de Déu, de Poble-sec, relatives al 2016, perquè apunten –si bé la mostra és molt petita per treure'n conclusions– una tendència relativament nova que colpeja des de fa uns anys la població: la pobresa laboral. De les 189 persones ateses, 56 treballaven amb contracte en el moment de ser ateses pels Serveis Socials.

Situació laboral		Font ingressos	
Estudiant/en formació	3	Economia submergida	2
Pensionista	1	Presentacions INEM	8
Sense feina	107	PIRMI	3
Treball amb contracte	56	PNC	2
Treball sense contracte	19	Presentació desocupació	1
Cercant feina	3	Renda del treball	69
		Sense ingressos	101

En un altre ordre d'anàlisi, en relació amb la mobilitat ocupacional amb destinació a Sants-Montjuïc, aquesta representa l'11,5% del total de Barcelona l'any 2015, de manera que és el tercer districte amb més mobilitat d'aquest tipus a la ciutat.

Mobilitat¹ ocupacional i personal per districte, 2015

Destinació	Mobilitat ocupacional	PES	Mobilitat personal	PES
1. Ciutat Vella	57.720	7,5%	140.058	7,2%
2. Eixample	199.919	25,9%	468.515	23,5%
3. SANTS-MONTJUÏC	88.287	11,5%	159.152	8,1%
4. Les Corts	85.322	11,1%	120.442	6,2%
5. Sarrià-St. Gervasi	84.492	11%	176.468	9%
6. Gràcia	42.489	5,5%	137.615	7%
7. Horta-Guinardó	51.871	6,7%	185.914	9,5%
8. Nou Barris	24.421	3,2%	170.501	8,7%
9. Sant Andreu	38.647	5%	163.984	8,4%
10. Sant Martí	97.748	12,7%	235.571	100%
BARCELONA	770.916	100%	1.958.220	100%

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

¹ La mobilitat en dia feiner (de dilluns a divendres no festius) té en compte la població resident a l'àmbit territorial del Sistema Tarifari Integrat (STI) de 16 i més anys i no inclou els desplaçaments a peu.

En destinació personal es troba en la banda baixa entre els districtes de Barcelona –amb un 8,1% del total–, però supera Ciutat Vella i Les Corts.

La ràtio d'atracció/emissió² de Sants-Montjuïc és del 0,6, el tercer més baix de la ciutat, i el situa com a districte emissor de població cap a altres districtes.

D'altra banda, segons l'enquesta de serveis municipals, l'any 2015 un 32,6% dels i les residents de Sants-Montjuïc treballen al mateix Districte, un 44,9% ho fan a la resta de Barcelona, un 21,9% fora de Barcelona i només un 7,6% dels i les residents a Barcelona treballa al Districte.

2.3. Dades de renda familiar disponible i exclusió social

La renda familiar disponible de Sants-Montjuïc l'any 2015 registra un índex de 78,1 (per una mitjana de Barcelona=100), i és el tercer districte amb l'índex de renda familiar disponible per habitant més baix de la ciutat. Els cinc districtes amb índex de renda familiar disponible més baix són: Nou Barris, Sant Andreu, Sants-Montjuïc, Horta-Guinardó i Ciutat Vella.

L'índex de renda familiar disponible a Barcelona pretén donar informació sobre els ingressos de les famílies. Es calcula territorialment a partir dels indicadors següents: taxa de titulats superiors, nombre de persones en atur respecte a la població de 16 a 64 anys, nombre de turismes per 1.000 h., turismes nous d'alta potència respecte a turismes nous i preus dels habitatges de segona mà. Tot i això, cal ser conscients que aquest índex no mostra la distribució de la renda dins les famílies, una distribució que acostuma a ser desigual. Per tant, sovint invisibilitza la precarietat i la pobresa que pateixen sobretot les dones.

Respecte l'any 2014, l'indicador de la renda familiar disponible de Sants-Montjuïc ha augmentat en 2,3 punts, mentre que respecte l'any 2008 ha disminuït en 2,6 punts, en un context en què la crisi econòmica ha provocat l'augment de la desigualtat entre els districtes situats per sobre i per sota de la mitjana de Barcelona –excepte en el cas de Ciutat Vella.

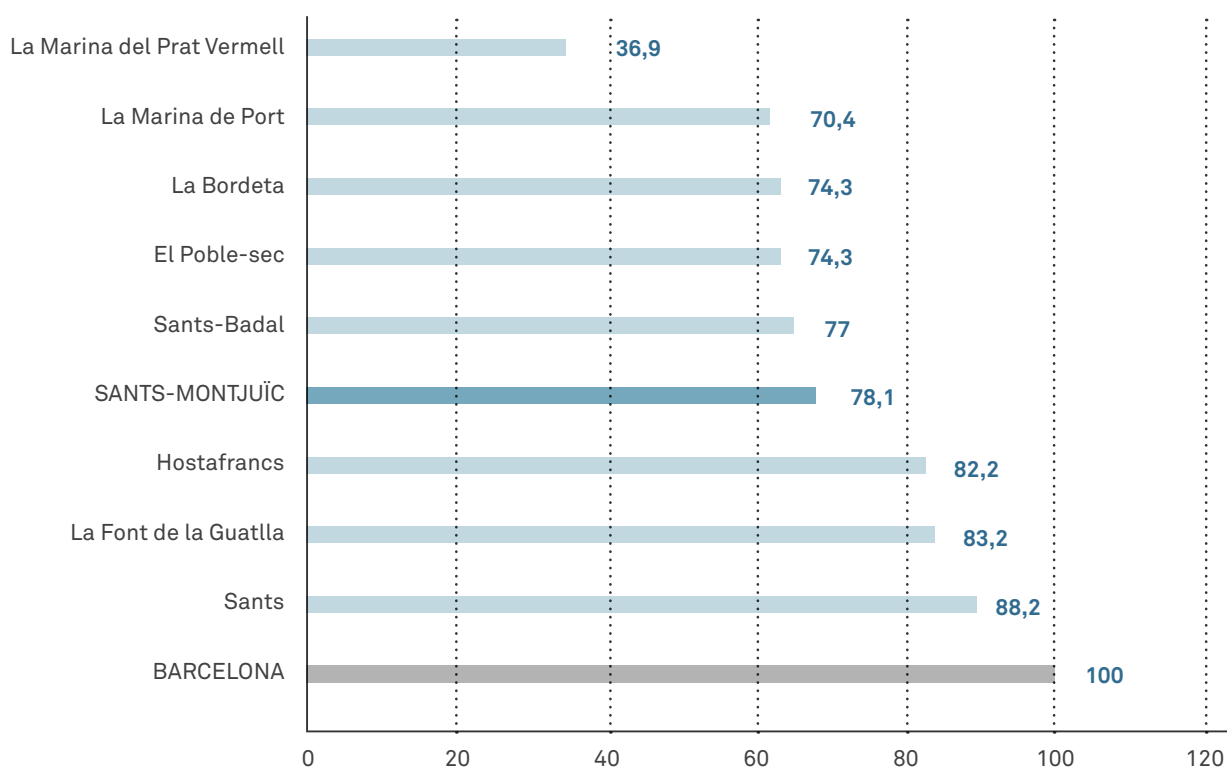
Entre 2011 i 2015, però, l'índex de renda del Districte evoluciona positivament, i entre 2014 i 2015 Sants-Montjuïc és el tercer districte on més ha crescut l'índex de renda, només per darrere de Ciutat Vella i Sarrià-Sant Gervasi.

Per barris, **Sants, la Font de la Guatlla i Hostafrancs se situen per sobre de la mitjana del Districte, mentre que per sota s'hi troben Sants-Badal, el Poble-sec, la Bordeta, la Marina de Port i –amb un valor molt inferior a la resta– la Marina del Prat-Vermell**, que és el tercer barri més desafavorit de la ciutat en aquest indicador, només per davant de Ciutat Meridiana i la Trinitat Nova. Entre 2014 i 2015 l'índex del Poble-sec, la Font de la Guatlla i Hostafrancs augmenta en més de 5 punts, mentre que el de Sants ho fa més lleugerament i baixen els de la Bordeta, Sants-Badal, la Marina de Port i la Marina del Prat Vermell.

² RAE és el quocient entre els desplaçaments atrets de la resta de districtes i els desplaçaments emesos cap a la resta de districtes de Barcelona.

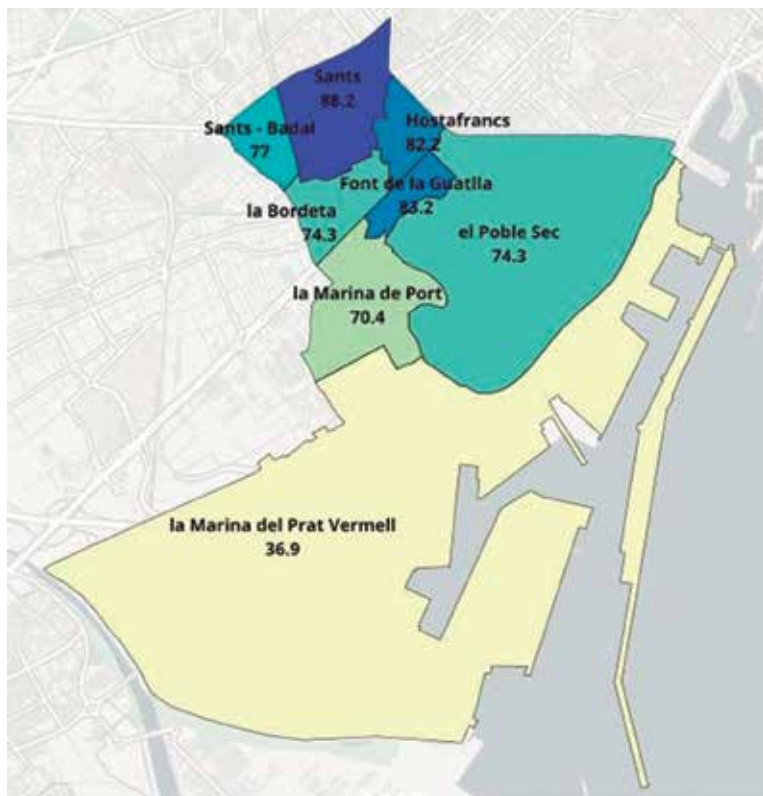
Índex renda familiar disponible Sants-Montjuïc, 2015

Índex. Mitjana de Barcelona=100

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Índex renda familiar disponible Sants-Montjuïc, 2015 Índex. Mitjana de Barcelona=100

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

En relació amb les persones que més necessiten suport i ajuts per les condicions de vulnerabilitat social en què es troben, **l'any 2016 des de Serveis Socials municipals es van atendre 10.488 persones al districte de Sants-Montjuïc**, dada que representa un 13,5% del total de Barcelona, un pes superior al de la població del Districte sobre la ciutat.

Les 10.488 persones ateses a Serveis Socials són el 5,8% de la població de Districte, mentre que a Barcelona les persones ateses per Serveis Socials representen el 4,8%. El barri amb un percentatge major de veïnat atès per Serveis Socials és **la Marina del Prat Vermell** –amb poca població– seguit del **Poble-sec** i la Marina de Port, que amb més de 3.000 i 2.000 atesos, respectivament, **mostren un percentatge al voltant del 7%.**

D'altra banda, a l'abril de 2017 hi ha 248 persones de Sants-Montjuïc que reben el PIRMI, xifra que representaria el 2,4% sobre la població atesa pels serveis municipals al Districte, i que és inferior a la de Barcelona (3,6%). En total, les persones que reben el PIRMI representen un 0,1% de la població del Districte (a Barcelona representa un 0,2%)

Persones ateses pels serveis socials municipals als barris de Sants-Montjuïc, 2016

Barris	Nombre de persones ateses	% (ateses/pob. barri)
El Poble-sec	3.104	7,7%
La Marina del Prat Vermell	115	10%
La Marina de Port	2.124	7%
La Font de la Guatlà	488	4,7%
Hostafrancs	886	5,6%
La Bordeta	710	3,8%
Sants-Badal	1.173	4,9%
Sants	1.888	4,6%
SANTS-MONTJUÏC	10.488	5,8%
BARCELONA	77.738	4,8%

Font: Gestió de Sistemes d'informació de l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona.

Sants-Montjuïc, el tercer districte en població de Barcelona i el més extens, presenta un percentatge de joves força similar a la mitjana, mentre que el pes de la població en edat de treballar i de l'estrangeria superen els de la ciutat. Pel que fa al nivell d'instrucció de la població resident, mostra una ràtio de població de titulats universitaris inferior a la mitjana de Barcelona. La incidència de l'atur és propera a la mitjana de la ciutat i l'índex de renda familiar disponible per habitant –amb el 78,1 de la mitjana barcelonina– és el tercer més baix entre els districtes, posicionament que manté des de 2007. En el darrer any Sants-Montjuïc ha experimentat un descens de l'atur registrat proper al del conjunt de la ciutat i un increment de l'índex de renda per habitant. La proporció d'usuaris i usuàries atesos pels Serveis Socials supera la de Barcelona.

2.4. Activitat econòmica al territori

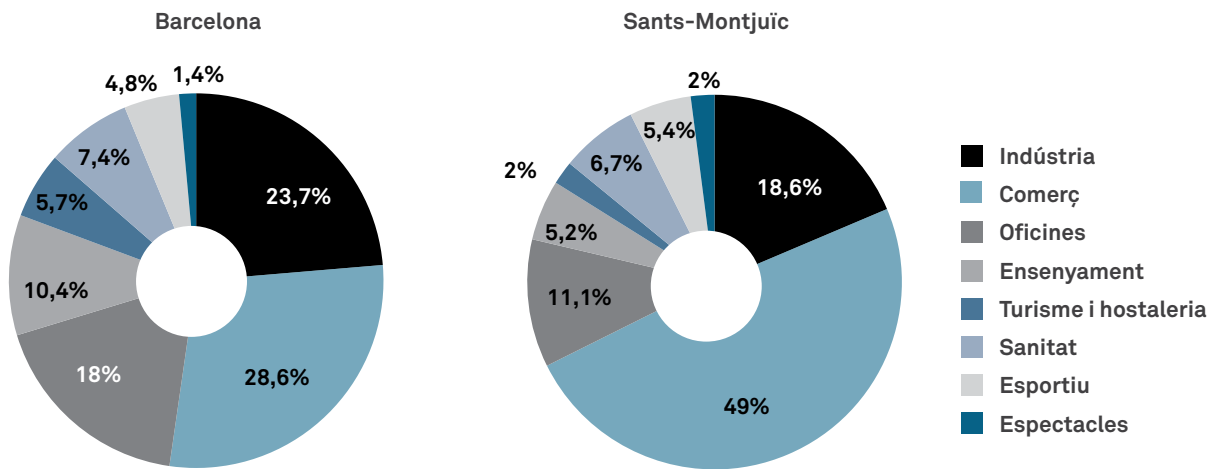
Sants-Montjuïc mostra un perfil econòmic ben diferenciat i exerceix un paper clau en la producció i comercialització de mercaderies en concentrar agents econòmics d'importància cabdal per a la ciutat com la Zona Franca, el Port, la Fira i l'estació de Sants-AVE.

2.4.1. Distribució superfície cadastral

La superfície cadastral de Sants-Montjuïc destinada a activitat econòmica suposa el 39,6% de la superfície total del Districte, xifra 8,9 punts superior a la mitjana de Barcelona, on la superfície dedicada a activitat econòmica representa el 30,7% de tota la ciutat.

A Sants-Montjuïc la meitat de la superfície destinada a l'activitat econòmica correspon a la indústria (49%), seguida del comerç (18,6%) i les oficines (11%), de manera que en la seva comparació amb la ciutat destaca el fet que el pes de la superfície industrial és 20,4 punts superior a la mitjana, mentre que el de les oficines i el comerç és clarament inferior. Es tracta del Districte amb més espai productiu destinat a la indústria.

Superfície locals cadastrals d'activitat econòmica (% s/total), 2016

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

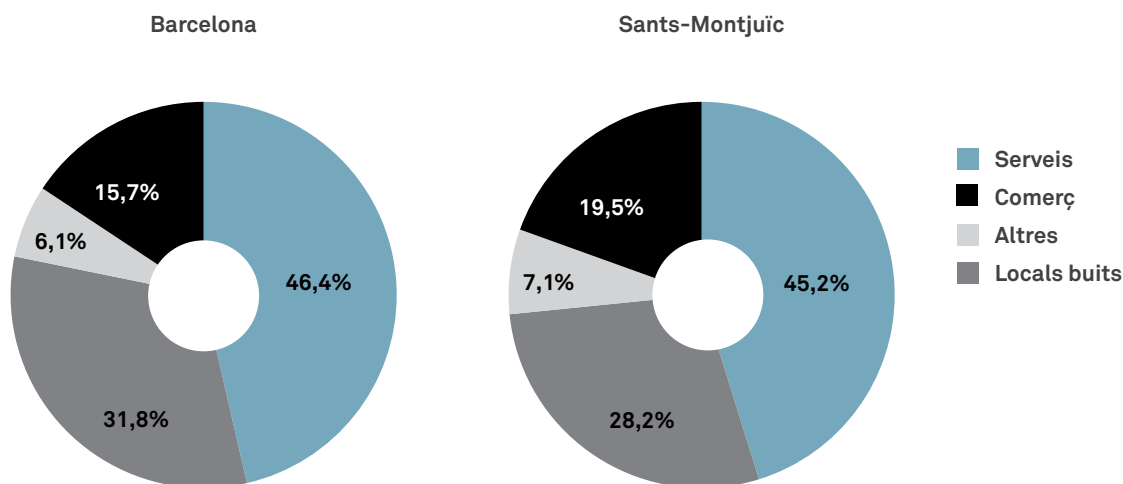
2.4.2 Establiments per activitat econòmica, 2016

Segons dades del Registre Mercantil, el 2016 el districte de Sants-Montjuïc compta amb 15.633 establiments empresarials dedicats a activitat econòmica, que representen el 8,4% del total de Barcelona i més de la quarta part dels quals pertanyen al comerç. A continuació destaquen els serveis a les empreses, l'hostaleria, el transport i emmagatzematge, i la construcció, tots ells amb un pes al voltant del 10% del total. D'altra banda, els establiments de transport i emmagatzematge, Administració pública, hostaleria i indústria de Sants-Montjuïc representen més del 10% del total de Barcelona en aquests sectors.

2.4.3. Comerç i serveis

L'any 2014, el districte de Sants-Montjuïc comptava amb 5.710 locals en planta baixa, el 8,5% dels de Barcelona. L'activitat més present en aquests locals correspon al sector serveis (45,2%), mentre que el comerç representa el 28,2% del total i els locals buits, el 19,5%. En la comparació amb Barcelona, Sants-Montjuïc registra distribucions similars a les de la ciutat però mostra un percentatge de locals buits superior en més de 3,8 punts percentuals.

Superfície locals cadastrals d'activitat econòmica (% s/total), 2016

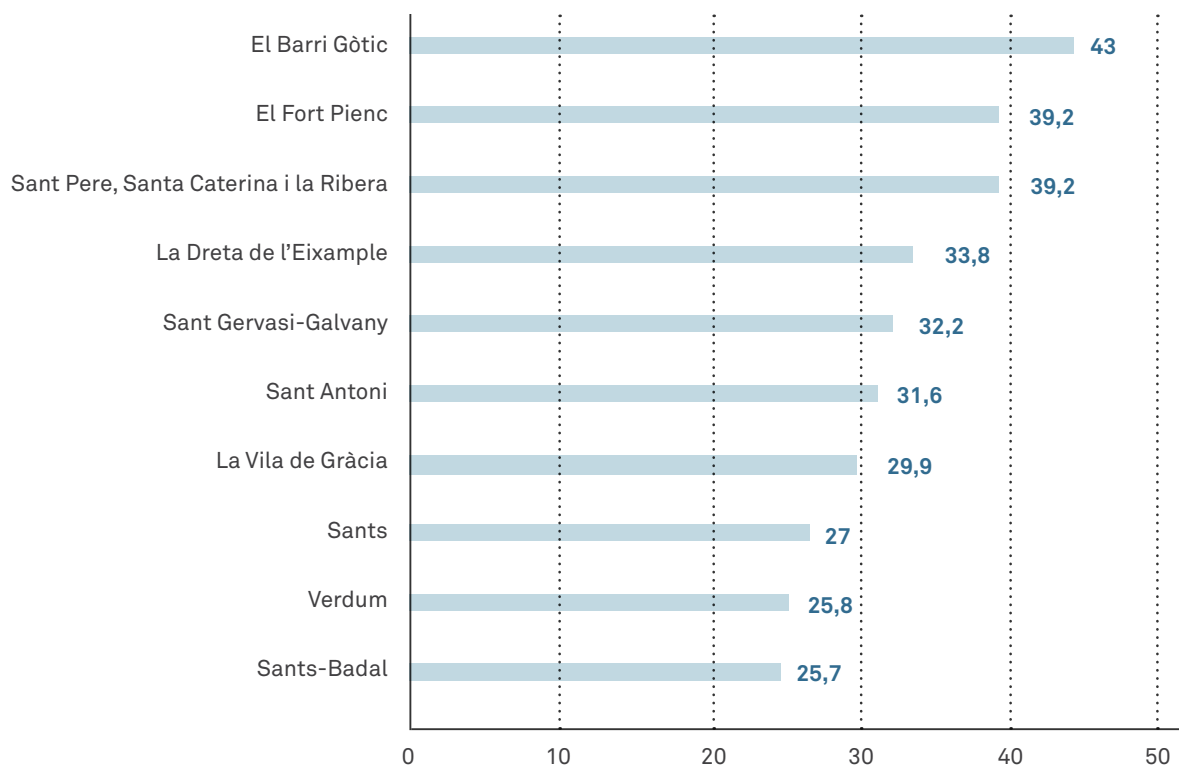
Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

El 2014 Sants-Montjuïc és el segon districte –després d'Horta-Guinardó– amb un valor més baix de l'índex de dotació comercial –nombre de locals en ús comercial per cada 100 habitants– que se situa en el 2,32 i queda per darrere de la mitjana de Barcelona (3,35).

Quant a l'índex d'aprofitament comercial –que mesura el percentatge de locals ocupats respecte als que admeten ús comercial–, el Districte obté un 78,9% el 2014, resultat que el situa també per sota de la mitjana de Barcelona (83,1%) en 4,2 punts percentuals, però per davant dels districtes de Nou Barris, Sant Andreu i Horta-Guinardó.

D'altra banda, tot i que Sants-Montjuïc no és dels districtes amb un índex d'atracció comercial destacat –amb un 19,9% que el situa en cinquena posició en aquest indicador–, el barri de Sants és el vuitè de la ciutat amb major valor d'aquest índex (27%) i supera el del conjunt del Districte en 7,1 punts percentuals i el de la ciutat (23,9%) en 3,1 punts. Aquest índex es defineix com el percentatge de comerços d'equipaments per a la llar i la persona, la cultura i el lleure respecte al total de locals comercials.

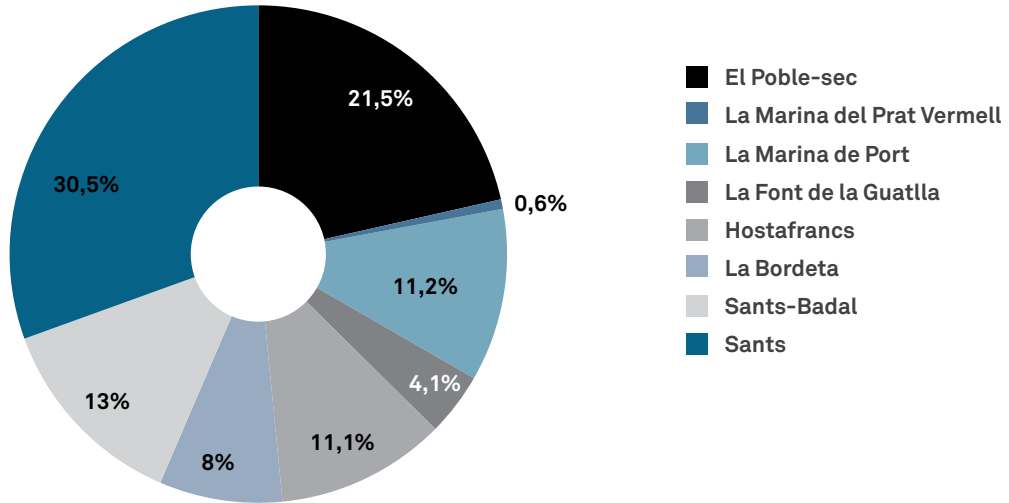
Els 10 barris amb major índex d'atracció comercial (IAC) a Barcelona, 2014

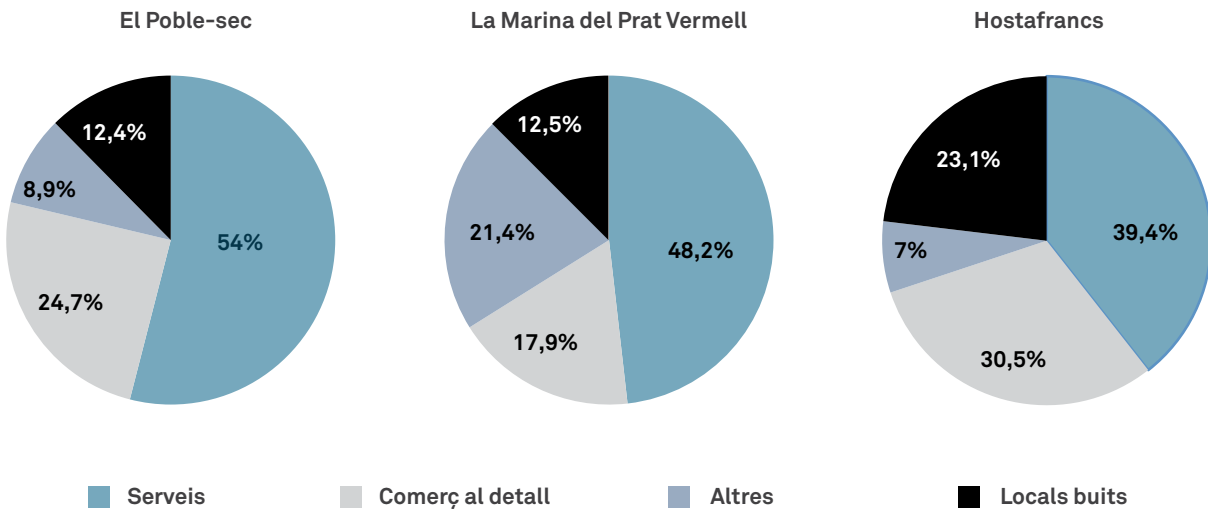
Font: Observatori Econòmic Eixos (2014), *Estudi de les activitats comercials de Barcelona*, Ajuntament de Barcelona.

Pel que fa a la distribució del comerç per barris, les principals concentracions d'establiments es troben a Sants –que compta amb el 30,5% del comerç del Districte–, seguit del Poble-sec (amb el 21,5%), Sants-Badal (13%), la Marina de Port (11,2%) i Hostafrancs (11%). Aquests barris conjuntament absorbeixen el 87,3% de l'oferta comercial del Districte.

Establiments comercials en plana baixa per barris (%), 2014

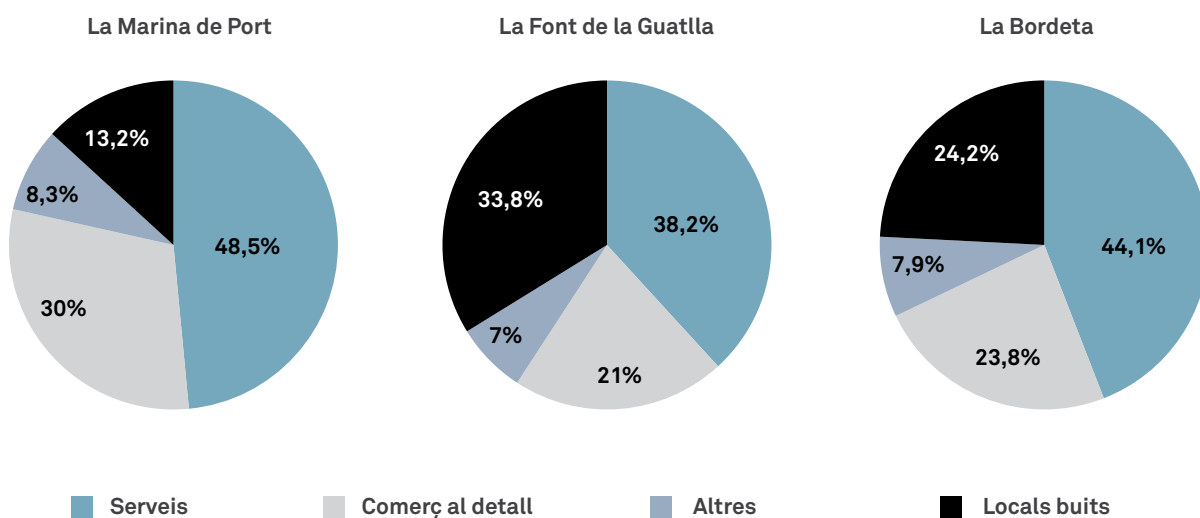

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

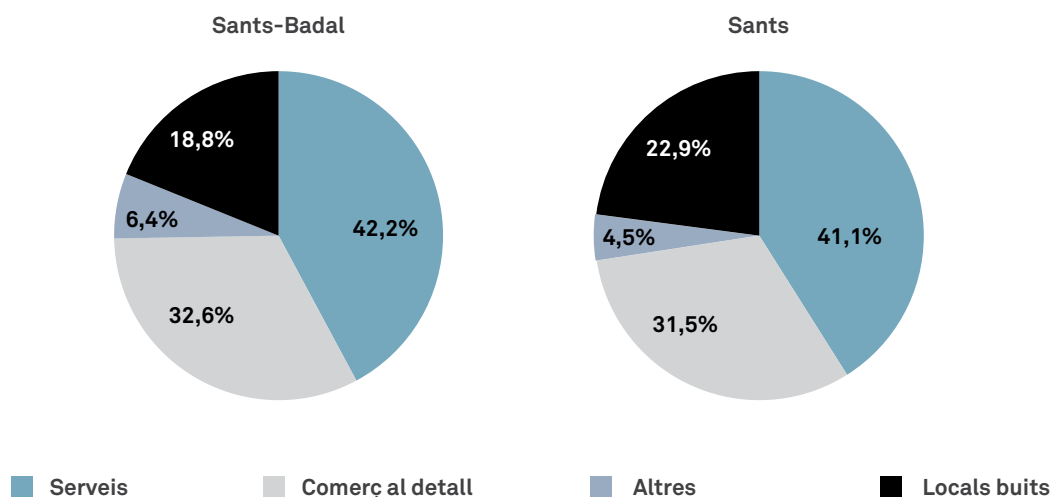
Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Mentre que la Marina del Prat Vermell i Hostafrancs segueixen una distribució similar a la del Districte quant a mix de serveis i comerç, el Poble-sec destaca pel pes significatiu del sector serveis (superior en 8,8 punts). Tot i que Hostafrancs presenta una distribució semblant, el percentatge de locals buits és força elevat (23,1%).

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

La Marina de Port presenta un pes més significatiu del comerç que la resta del Districte (amb un diferencial de +1,8 punts). Per altra banda, existeix un altíssim percentatge de locals buits a la Font de la Guatlla, que representa un 33,8% dels establiments en planta baixa del barri (14,3 punts per sobre de la mitjana del Districte). Mentre que a la Bordeta el percentatge de serveis és alt i molt semblant al de Sants-Montjuïc.

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Sants i Sants-Badal tenen una distribució molt semblant, amb un pes important dels serveis superior al 40% i amb alts percentatges del comerç, que representen un terç dels locals en planta baixa (en ambdós casos superiors a la mitjana del Districte, del 28,2%). Tot i això, aquests dos barris presenten percentatges de locals buits al voltant del 20% (semblants al percentatge de Sants-Montjuïc).

Sobre locals i naus, a 29 de novembre de 2016, Sants-Montjuïc localitza 450 locals disponibles de lloguer i 320 de venda, amb una mitjana de preus d'11,1 €/m² i 1.579 €/m², respectivament.

El barri de Sants concentra per si sol més de la quarta i gairebé la cinquena part, respectivament, dels locals de lloguer i venda del Districte, mentre que Hostafrancs representa el 15-16% de l'oferta en els dos casos. La Bordeta i Sants-Badal tenen un pes rellevant en l'oferta de locals en venda –amb el 18 i el 16% dels del Districte, respectivament–, mentre que, per contra, la Marina de Port, la Marina del Prat Vermell i la Font de la Guatlla són els barris amb menor disponibilitat de locals.

Disponibilitat de locals/naus i preu €/m²

	Nombre	% (s/Districte)	Preu €/m ²
El Poble-sec			
Lloguer	56	12,4%	15,6
Venda	37	11,6%	1.931
La Marina del Prat Vermell			
Lloguer	27	6%	4,5
Venda	6	1,9%	1.411
La Marina de Port			
Lloguer	21	4,7%	7,2
Venda	36	11,3%	1.324
La Font de la Guatlla			
Lloguer	30	6,7%	11,8
Venda	23	7,2%	1.941
Hostafrancs			
Lloguer	73	16,2%	10,1
Venda	48	15%	1.747
La Bordeta			
Lloguer	36	8%	15,1
Venda	57	17,8%	1.384
Sants-Badal			
Lloguer	47	10,4%	15,2
Venda	51	15,9%	1.083
Sants			
Lloguer	121	26,9%	9,7
Venda	63	19,7%	1.669
SANTS-MONTJUÏC			
Lloguer	450	100%	11,1
Venda	320	100%	1.579

Font: Idealista.com

Quant al **preu de venda dels locals**, els més ajustats són els de Sants-Badal, la Marina de Port i la Bordeta, mentre que Sants i la Marina del Prat Vermell se situen al voltant del preu mitjà de Sants-Montjuïc. L'escassetat de locals de venda provoca que la Font de la Guatlla registri el preu mitjà més elevat, junt amb el Poble-sec.

Pel que fa als **locals de lloguer**, Sants-Badal, la Bordeta i el Poble-sec se situen clarament per sobre de la mitjana de Sants-Montjuïc, amb un preu mitjà de 15,2, 15,1 i 15,6 €/m². La Font de la Guatlla es troba al voltant del preu mitjà del Districte, mentre que barris com Sants, Hostafrancs, la Marina de Port i la Marina del Prat Vermell es troben per sota d'aquest indicador.

2.4.4. Activitat turística

Sants-Montjuïc compta, el 2016, amb 1.275 allotjaments turístics amb llicència i en conjunt ofereix 14.194 places turístiques, que representen el 12,1% i el 9,6% del total de la ciutat, respectivament.

Allotjaments i places turístiques al districte de Sants-Montjuïc, 2016

Barri	Hotels		Hostals i pensions		Habitatges d'ús turístic		Hotels apart. i apartaments turístics		Albergs i residències		Total establiments	Total places
	Nº	Places	Nº	Places	Nº	Places	Nº	Places	Nº	Places		
El Poble-sec	9	1.929	12	464	542	2.691	0	0	11	733	574	5.817
Hostafrancs	5	2.226	6	88	179	926	1	62	1	19	192	3.321
Sants	5	1.289	2	266	251	1.352	0	0	8	250	266	3.157
La Font de la Guatlla	2	416	0	0	73	409	1	114	1	20	77	959
Sants Badal	0	0	0	0	106	510	1	36	1	44	108	590
La Bordeta	0	0	2	39	44	230	0	0	1	19	47	288
La Marina de Port	0	0	0	0	8	52	0	0	0	0	8	52
La Marina del Prat Vermell	0	0	0	0	3	10	0	0	0	0	3	10
SANTS-MONTJUÏC	21	5.860	22	857	1.206	6.180	3	212	23	1.085	1.275	14.194

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local a partir de dades del Pla especial urbanístic d'allotjament turístic, albergs de joventut, residències d'allotjament temporal i habitatges d'ús turístic a la ciutat de Barcelona de l'Ajuntament de Barcelona.

Per barris, el Poble-sec mostra la major concentració d'allotjaments turístics del Districte, amb gairebé la meitat del total, el 45%, seguit a molta distància de Sants i Hostafrancs (amb el 21% i el 15%, respectivament). En relació amb les places turístiques, també al Poble-sec hi ha el volum més elevat que, amb un 41% de les places, dobla pràcticament els barris següents: Hostafrancs i Sants, amb el 23 i 22%, respectivament. Són dades referides als establiments amb llicència, davant la problemàtica de comptar amb dades dels habitatges d'ús turístic sense llicència.

Més enllà de l'allotjament, al Districte té lloc activitat econòmica al voltant del turisme de manera destacada al barri del Poble-sec, amb forta presència d'activitat de restauració i oci nocturn, així com al voltant de plaça Espanya pels congressos i convencions que acull la Fira de Barcelona, a la plaça Espanya mateix per ser node de connexió de la xarxa de transports, incloent-hi el bus a l'aeroport, i a la muntanya de Montjuïc per tota l'oferta d'oci i cultura.

L'actual debat sobre els efectes del turisme massiu a la ciutat també és present als barris de Sants-Montjuïc, especialment al Poble-sec, lligat amb la problemàtica de l'habitatge, els usos de l'espai públic i la gentrificació, però també al barri de Sants i a la resta del territori. El tema és font de mobilitzacions i debat als espais de participació ciutadana i als mitjans de comunicació. Les dades ens diuen que la percepció del turisme com el principal problema dels barcelonins i barcelonines va en augment: és la problemàtica més assenyalada per les persones enquestades com a principal problema de la ciutat, amb un 19% el juny de 2017, 13 punts més que un any abans.

D'altra banda, però, les dades que tenim per districtes i barris mostren que més del 90% de les persones enquestades de Sants-Montjuïc i més del 80% de les del Poble-sec contesten que creuen que el turisme és beneficiós per a Barcelona. En canvi, a la pregunta de si s'està arribant al límit de la capacitat per donar servei al turista, al voltant del 45% de les persones enquestades de Sants-Montjuïc i un 55% de les del Poble-sec van contestar que sí s'estava arribant al límit de capacitat de la ciutat per donar servei. Sobre la percepció de la quantitat d'establiments (hotels, albergs, HUT...) al barri on viuen, més del 80% de les persones enquestades de Sants-Montjuïc i al voltant del 55% de les del Poble-sec van contestar que no hi ha gaires establiments als seus barris. Finalment, a la pregunta sobre si la presència de turistes a Barcelona fa que als barris els preus s'apugin, es mantinguin o s'abaixin, al voltant del 55% de les enquestades del Poble-sec i el 30% al Districte van respondre que s'apujaven.

2.4.5 Parc de l'habitatge

El parc d'habitatges del Districte es caracteritza per ser de dimensions inferiors a la mitjana de la ciutat i per una antiguitat lleugerament superior. El 33,8% dels habitatges és de fins a 60 m² (30,7% a Barcelona) i només un 1,5% dels habitatges és de més de 120 m², gairebé 7 punts percentuals menys que al conjunt de Barcelona. Bona part dels habitatges (43,1%) es van construir entre el 1960 i el 1980 (46,3% a Barcelona), i els construïts abans del 1960 representen el 38,7%, lleugerament per sobre de la mitjana de la ciutat (37,8%).

La propietat és el principal règim de tinença dels habitatges principals, amb un 65,5% del total, 1,5 punts més que al conjunt de Barcelona, mentre que el lloguer té un pes del 29,6% del total, semblant a la mitjana de ciutat (30,1%).

Els preus d'oferta dels habitatges de segona mà (2.618 €/m² a finals de 2015) se situen per sota de la mitjana de la ciutat (3.392 €/m²) i els preus del lloguer (10,7 €/m²), tot i ser també més baixos, estan més a prop de la mitjana (11,1 €/m²).

El **preu mitjà de lloguer del Districte** el 2016 és d'11,7€/m², similar a la mitjana de Barcelona (12,2€/m²), tot i que el preu mitjà de lloguer mensual al Districte és (678,8 €) un 15% inferior al del conjunt de la ciutat (801,3 €). La diferència és deguda a la menor superfície mitjana dels pisos de lloguer en aquest Districte respecte al conjunt de la ciutat.

Per barris, la Font de la Guatlla, Sants, Sants-Badal i Hostafrancs, amb lloguers mitjans d'entre 740 €/mes i 680 €/mes, superen la mitjana mensual del Districte, mentre que el Poble-sec –669,5 €/mes, amb habitatges més petits– se situa prop d'aquesta mitjana, i als barris de la Marina el preu mitjà mensual és inferior, amb un valor que no arriba als 400 €/mes a la Marina del Prat Vermell.

D'altra banda, la **superfície mitjana dels habitatges de lloguer** al Districte oscil·la entre els 57,6 m² del Poble-sec i els 72,7 m² de la Marina del Prat Vermell. Quant al nombre de contractes de lloguer realitzats durant l'any, els barris que es mostren més dinàmics són el Poble-sec, Sants i Sants-Badal que, amb el 27,4%, el 26,8% i el 13,8% del total –respectivament–, concentren més de dues terceres parts (el 68%) dels contractes signats al Districte.

Preu habitatges en venda i lloguer als barris de Sants-Montjuïc, 2016

Habitatge	Preu de venda habitatges, 2a mà (€/m ²)	Lloguer habitatges (lloguer mitjà mensual, €/mes) - IV trimestre ac.	Superfície mitjana habitatge llogat (m ²) - IV trimestre ac.	Lloguer mitjà per superfície (€/m ² mes) - IV trimestre ac.
La Font de la Guatlla	n.d.	737,2	66,1	12
Sants	3.181	711,3	64,4	11,9
Sants-Badal	3.127	691,2	62,6	11,7
Hostafrancs	2.970	687,9	62,3	12,2
La Bordeta	2.829	678,9	65,7	10,8
El Poble-sec	2.771	669,5	57,6	12,3
La Marina de Port	2.348	544,4	65,9	8,9
La Marina del Prat Vermell	n.d.	356,6	72,7	5,9

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

2.4.6. Economia Social i Solidària

Sants-Montjuïc, amb una forta tradició cooperativa, concentra el 10,5% de les iniciatives d'Economia Social i Solidària de la ciutat, i entre el ventall de les més de 480 entitats i actuacions destaca la gran diversitat d'iniciatives existents al territori.

Presència de l'Economia Social i Solidària al districte de Sants-Montjuïc, 2015

Iniciatives de l'Economia Social i Solidària	Sants-Montjuïc	% Barcelona
CETs	5	10,4%
Empreses d'inserció	1	5%
Horts comunitaris	3	15%
Grups de consum	7	11,9%
Mercats d'intercanvi	3	23,1%
Bancs del temps	1	4,8%
Gestió comunitària	3	14,3%
Entitats tercer sector social	264	11%
Societats cooperatives	96	11,1%
Societats laborals	105	8,8%

Font: L'Economia Social i Solidària a Barcelona. Ajuntament de Barcelona, 2015.

Compta amb 264 entitats del tercer sector social, 105 societats laborals, 96 cooperatives, 7 grups de consum, 5 centres especials de treball i empreses d'inserció, 3 mercats d'intercanvi i 1 banc del temps. Un bon grapat d'iniciatives per donar forma a un incipient mercat social al servei de les necessitats de la població.

A Sants s'apleguen projectes referents d'autogestió i cooperativisme, entre els quals destaca el projecte social i cooperatiu a Can Batlló, amb la seva diversitat d'usos i amb Coòpolis com a epicentre productiu i logístic de l'Economia Social i Solidària.

D'altra banda, segons el fitxer d'entitats de l'Ajuntament de Barcelona, a Sants-Montjuïc es comptabilitzen 599 associacions, entre les quals **predominen les entitats culturals i les destinades a educació i formació –amb 174 i 52 entitats, respectivament–**, i que representen el 29 i 9% del Districte en cada cas.

Per barris, les majors concentracions es troben al Poble-sec i Sants (28,2% i 27% del total), seguits de la Marina de Port i Hostafrancs (que absorbeixen el 13,2% i l'11,4%, respectivament). D'altra banda, coincidint amb el menor volum de població, destaca la baixa presència d'associacions a la Marina del Prat Vermell, la Font de la Guatlla i Sants-Badal.

Presència d'associacions a Sants-Montjuïc, 2015

Associacionisme	Educació i formació	Economia social	Gremis i professionals	Culturals	Veïnals	Altres	Total associacions	% s/total Districte
El Poble-sec	9	2	2	57	13	86	169	28,2%
La Marina del Prat Vermell	1	0	1	1	1	4	8	1,4%
La Marina de Port	10	2	0	24	9	34	79	13,2%
La Font de la Guatlla	1	0	0	11	1	11	24	4%
Hostafrancs	6	0	3	17	3	39	68	11,4%
La Bordeta	8	0	0	11	6	25	50	8,3%
Sants-Badal	5	0	2	9	2	21	39	6,5%
Sants	12	4	6	44	15	81	162	27%
Sants-Montjuïc	52	88	14	174	50	301	599	100%

Font: Governobert

Fitxer d'entitats Ajuntament de Barcelona

2.4.7. Tecnologia, coneixement i innovació

Pel que fa a la presència de l'economia del coneixement, segons l'anàlisi de l'IERMB (2011) , el 2010 Sants-Montjuïc localitzava 889 empreses de tecnologia i coneixement, que representaven el 4,6% del total barceloní i el situen com a sisè districte de la ciutat en aquestes activitats. El seu perfil industrial es tradueix en un pes més important de les empreses avançades manufactureres (10%) que de les de serveis (4,3%) respecte al conjunt de Barcelona, mentre que pel que fa a les TIC, representa un 7,5% de les empreses del sector a la ciutat.

Per altra banda, les empreses creatives ubicades al Districte representen el 4,6% del total barceloní.

Quant al **Mapa de la innovació de Barcelona (2014)**, hi destaca la implantació al Districte d'empreses innovadores en diversos àmbits, entre els quals sobresurten l'*e-commerce*, els mitjans o els serveis a les empreses, un fenomen al qual –més recentment– cal afegir la implantació d'empreses TIC a la Marina del Prat Vermell.

³ IERMB (2011), Barcelona, Metròpoli Creativa, Ajuntament de Barcelona.

Empreses i institucions innovadores del Districte

Empresa	Sants-Montjuïc
Bullipedia Labs	Agroalimentari
Nexus Energia	Autosuficiència
Meroil	Autosuficiència
Laboratorios Alter	Biosalut
Chapas Que Avisan	Biosalut
Aquí Sí Autoescola	Transport
Mercurio	Digital
Genaker	Mobile
Grup Puig	Fashion
Custo Barcelona	Fashion
Parapark	Edu-play
Modulmax	Edu-play
Filmax	Transmèdia
Grangel Studio	Transmèdia
Abertis Autopistas	Transmèdia
Frozenshard	Videojocs
Printhatshit	Fab
Egovolo	E-commerce
Hypecal	E-commerce
Uolala.com	E-commerce
Deskidea	E-commerce
Restalo	Turisme
Tripobox	Turisme
Serra Soldadura	B2B
VINCLE	B2B
Zhilabs	B2B
Universitat de Barcelona - Campus Ciències de la Salut de Bellvitge	Universitat

Font: 300.000 Km/s i Infonomia (2014), Mapa de la innovació de Barcelona.

05. Cronograma

	2017				2018				2019				2020				2021			
	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4			
Línia estratègica 1 Millorar el coneixement de la realitat socioeconòmica																				
Mesura 1.1 Actualització anual de la diagnosi d'aquest pla i ampliació amb dades rellevants																				
Línia estratègica 2 Reforçar el comerç de proximitat																				
Mesura 2.1 Actualització i anàlisi de l'inventari d'establiments comercials del Districte																				
Mesura 2.2 Realització d'estudis d'oferta i demanda de béns i serveis al territori																				
Mesura 2.3 Accions de millora de la competitivitat i del comerç de proximitat																				
Mesura 2.4 Enfortiment i promoció de la visibilitat dels establiments comercials del Districte																				
Mesura 2.5 Impuls de l'associacionisme comercial																				
Mesura 2.6 Accions que potenciïn la implicació dels comerços regentats per persones d'origen estranger en la vida associativa i comunitària dels barris																				

Línia estratègica 3 Promoure activitat econòmica sostenible i de qualitat	2017				2018				2019				2020				2021			
	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3
Mesura 3.1 Increment de l'atenció a iniciatives econòmiques del Districte																				
Mesura 3.2 Suport financer a projectes que impulsin l'economia del Districte i dels seus barris																				
Mesura 3.3 Activació de locals i establiments buits: baixos de protecció oficial																				
Mesura 3.4 Accions de dinamització econòmica comunitària vinculades a la recuperació de la muntanya de Montjuïc																				
Mesura 3.5 Suport a l'activitat d'artesans, artesanes i artistes																				
Mesura 3.6 Foment del cotreball de qualitat i els tallers d'oficis																				
Mesura 3.7 Dinamització socioeconòmica de l'Avinguda Paral·lel																				
Mesura 3.8 Accions per a la reducció de l'esclerxa digital al Districte																				
Mesura 3.9 Dinamització del teixit industrial i empresarial																				
Mesura 3.10 Creació de la Taula d'Empreses de Districte																				

	2017				2018				2019				2020				2021					
	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	
Línia estratègica 4 Impulsar l'ocupació de les persones en situació d'atur																						
Mesura 4.1 Increment de l'atenció a veïns i veïnes en situació d'atur																						
Mesura 4.2 Accions específiques a barris especialment afectats per l'atur																						
Mesura 4.3 Accions de formació-capacitació ocupacional i professionalitzadora adreçada a veïns i veïnes en situació d'atur																						
Mesura 4.4 Contractació de veïns i veïnes en situació d'atur per mitjà de plans d'ocupació o d'altres mesures d'experiència laboral																						
Mesura 4.5 Accions per al foment de l'ocupació juvenil de qualitat a Sants-Montjuïc																						
Mesura 4.6 Ajuts a la contractació per fomentar l'ocupació de qualitat																						
Línia estratègica 5 Lluitar contra les condicions de precarietat laboral																						
Mesura 5.1 Generar coneixement sobre precarietat laboral al Districte																						
Mesura 5.2 Accions divulgatives per al coneixement de drets i deures laborals bàsics i economia de les cures																						
Mesura 5.3 Impuls de la Responsabilitat Social Corporativa al districte de Sants-Montjuïc																						
Línia estratègica 6 Integrar les accions d'impuls de l'ocupació al Districte																						
Mesura 6.1 Suport i coordinació amb les xarxes d'entitats dedicades a la promoció de l'ocupació als diferents barris del Districte i coordinació dels serveis públics																						
Mesura 6.2 Elaboració i manteniment d'un mapa de recursos ocupacionals i formatius del Districte																						

	2017				2018				2019				2020				2021			
	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4			
Línia estratègica 7 Impulsar una major contractació pública socialment responsable des del Districte																				
Mesura 7.1 Elaboració d'un catàleg de proveïdors de proximitat de productes i serveis del Districte																				
Mesura 7.2 Accions de difusió i comunicació de l'aplicació de les clàusules de contractació pública i criteris de gènere a Sants-Montjuïc																				
Mesura 7.3 Impulsar, en la mesura del possible i en el marc jurídic vigent, la compra de productes i la contractació de serveis a agents de proximitat i/o a actors de l'Economia Social i Solidària																				
Mesura 7.4 Seguiment del compliment de les obligacions socials de les empreses contractades pel Districte																				
Mesura 7.5 Promoció de les relacions intersectorials entre educació i economia i entre salut i economia de les cures																				

	2017				2018				2019				2020				2021					
	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	
Línia estratègica 8 Promoure i impulsar l'Economia Social i Solidària al Districte																						
Mesura 8.1 Promoció de nova Economia Social i Solidària																						
Mesura 8.2. Accions d'acompanyament, formació i de sensibilització a persones i iniciatives																						
Mesura 8.3. Visibilització d'iniciatives existents d'Economia Social i Solidària																						
Mesura 8.4. Impuls de l'Economia Social i Solidària a partir d'iniciatives comunitàries existents																						
Mesura 8.5. Impuls a iniciatives socioempresarials existents al territori																						
Mesura 8.6. Creació d'espais de treball i d'interlocució, representació i articulació de l'Economia Social i Solidària d'abast districte																						
Mesura 8.7. Promoció de la coproducció d'espais de formació i assessorament en matèria d'Economia Social i Solidària, a partir de Coòpolis																						
Mesura 8.8. Desenvolupament d'una xarxa o infraestructura per contrarestar l'escletxa digital																						

06. Recursos

Els plans de desenvolupament econòmic són instruments de política pública que, a diferència d'altres intervencions de desenvolupament local de l'Administració, no es defineixen en funció d'unes partides pressupostàries prèviament establertes.

En tot cas, l'anàlisi dels recursos econòmics sí que permet establir que, amb caràcter anual, el Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc comptarà amb un pressupost inicial mínim d'1.500.000 €, i així continuarà durant els cinc anys d'execució. En aquest pressupost queden incloses les actuacions d'activació econòmica del Pla de Barris de la Marina.

En aquesta anàlisi cal tenir present que el Pla el formen tant les mesures específicament dissenyades i que podríem anomenar de nova creació, com aquelles que ja existeixen i que en el marc del Pla seran ampliadades o reforçades, així com les altres intervencions territorialitzades de diversos operadors municipals que el Pla integra per la seva vocació d'espai comú d'aterratge de la dinamització del desenvolupament local del districte de Sants-Montjuïc.

En conseqüència, perquè el Pla pugui tenir el rol d'agregar i fer de tractor de totes aquelles actuacions que, al llarg de cinc anys de vigència del Pla, es considerin potencialitats que cal incorporar, es requereix un marc d'acció flexible i viu. És per això que es parla de pressupost inicial mínim i, per tant, quan els requeriments econòmics de les accions proposades demandin sobrepassar el pressupost anual, es treballarà per aconseguir finançament addicional, ja sigui en el marc pressupostari municipal o mitjançant altres fonts de finançament. Al mateix temps, se sumaran al pressupost les contribucions del conjunt d'operadors públics i actors econòmics del territori per a l'execució completa o parcial de les mesures.

En la rendició de comptes anual del seguiment i avaluació de les mesures, s'inclourà la quantificació econòmica de cadascuna per definir el cost final del Pla en cada anualitat.

A més dels recursos estrictament econòmics, el Pla de Desenvolupament Econòmic comptarà amb un equip tècnic dedicat a l'impuls i coordinació de les seves mesures. Aquest equip tècnic dedicat el conforma l'equip tècnic de la Direcció de Desenvolupament de Proximitat de Barcelona Activa al districte de Sants-Montjuïc i l'equip tècnic i directiu del districte de Sants-Montjuïc.

07. Governança

Per fer efectiu el desplegament del Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc, el mateix Pla determina els següents espais de treball i concertació:

Espai de Lideratge:

Grup motor del Pla de Desenvolupament Econòmic del districte de Sants-Montjuïc

És l'espai municipal de lideratge a l'hora de crear i compartir estratègia al territori, per una banda, i en relació amb la governança del procés, per una altra.

El grup motor es reuneix mensualment i el componen membres de les següents àrees i direccions de l'Ajuntament de Barcelona:

- Districte de Sants-Montjuïc (equip tècnic i de govern relacionat amb el desenvolupament econòmic i l'acció global al territori)
- Barcelona Activa:
 - a. Direcció Operativa de Desenvolupament de Proximitat
 - b. Direcció Operativa d'Innovació Socioeconòmica
 - c. Direcció Operativa de Projectes Integrals d'Ocupació
 - d. Direcció Operativa d'Orientació i Formació
 - e. Direcció Operativa de Serveis a les Empreses
- Foment de Ciutat (Oficina Tècnica del Pla de Barris Municipal)
- Direcció de Comerç
- Direcció de Serveis del Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum
- Direcció de Turisme
- Departament de Transversalitat de Gènere

El grup motor del PDE és un instrument estratègic per promoure i fer efectiva la coordinació institucional (interdepartamental/interadministrativa) i la transversalitat (interna i sectorial) en les intervencions de desenvolupament econòmic.

Espais de coproducció i rendició de comptes:

Al territori existeixen ja diferents espais, més o menys formals, de concertació i coproducció al voltant del desenvolupament econòmic. El PDE reconeix els espais preexistents i cerca ser-hi present com a mecanisme que ha de servir en aquests espais per dissenyar, executar i fer seguiment d'accions de desenvolupament econòmic. Allà on no hi havia aquests espais, però sí una clara voluntat de crear-los, el PDE promou que se'n constitueixin. Són:

- **Comissió Sociolaboral del Poble-sec:** comissió del Pla Comunitari del Poble-sec on es treballen des de fa anys temes sociolaborals i socioeconòmics entre diferents entitats del territori. Periodicitat mensual.
- **Grup de Desenvolupament Socioeconòmic de La Marina:** grup de recent creació al barri de la Marina, hereu de l'antiga Taula Sociolaboral de la Marina. Periodicitat bimensual.

- **Grup de Desenvolupament Socioeconòmic dels barris del centre de Sants-Montjuïc:** nou espai d'intercanvi i coordinació que proposa el PDE amb la intenció que totes les entitats i veïns i veïnes que vulguin puguin fer seguiment del PDE i articular propostes i accions de desenvolupament econòmic. Periodicitat bimensual.
- **Taula d'Empreses:** espai de recent creació, atesa la voluntat d'empreses de la zona de polígon de la Marina i entorn de sumar esforços per al desenvolupament al territori. Periodicitat bimensual.

A banda d'aquests espais, es generaran del cert altres espais de coproducció al voltant de projectes concrets.

Altres espais:

Plenària de seguiment del PDE

Un cop l'any hi haurà una sessió de rendició de comptes per a totes les entitats i veïns i veïnes del Districte que vulguin fer seguiment del PDE.

A banda d'això, les dades i la informació actualitzada es podran consultar al web habilitat per al seguiment i coneixement del PDE, especialment amb espais de dones i de gènere del territori.

08. Annex

Entitats participants en les sessions de treball de territori descrites en el capítol 01.4. s'utilitza la denominació d'entitat que les mateixes persones assistents han utilitzat en la llista de signatures:

ENTITATS CIUTADANES I EMPRESES

AEPE
Aigües Barcelona
Airpharm
Alerta Poble Sec
Asproseat
Assemblea 15M La Marina
Associació d'Artesans de Sants
Associació de Comerciants Creu Coberta
Associació de comerciants de la Marina
Associació de comerciants Poble-sec Paral·lel
Ateneu l'Engranatge
Autoritat Portuària
Bona Voluntat en Acció
Càritas
Col·lectiu Artístic Poble Sec
Consell de cultura
Cooperasec
Coòpolis
Coordinadora de les associacions de veïns i comerciants de Marina del Port i Prat Vermell
Coordinadora d'Entitats Poble Sec
Deixa la teva empremta
Economat social
Federació de cooperatives de treball de Catalunya (FCTC)
Flamagas SA
Fundació Mans a les Mans
Gas Servei
IMPULSCOOP
Institut Montjuïc
La Coquera
Marea pensionista de la Marina
Memorial Democràtic de Treballadores i Treballadores de SEAT
Pla Comunitari
Quadis
Sant Joan de Déu - Serveis Socials
Santiveri
Sants Establiments Units
Segona mà Sants
Sertram
Suez Spain
Tata Inti
Unió d'Entitats de la Marina

ENS PÚBLICS

Agència de Salut Pública

Barcelona Activa

Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum

Direcció de Comerç

Direcció de Turisme

Districte de Sants-Montjuïc

Foment de Ciutat

Serveis Socials

Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC)